

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

FRÅN STAD OCH BYGD.

SKILDNINGAR.

—♦♦♦—
Andra delen.

ALLT FÖR SKENET

AF

WILHELMINA GRAVALLIUS

Förf. till Högadale Proetgård.

—♦♦♦—
STOCKHOLM,
NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1880.

ALLT FÖR SKENET.

BERÄTTELSE

AF

FÖRF. TILL »HÖGADALS PROSTGÅRD».

STOCKHOLM,
NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1880.

I.

»Det är då verkligen ditt allvar, Richard, att förbjuda Wilhelm vårt hus?»

»Mitt allvar? Hur kan du göra en så dum fråga? Jag tycker verkligen, att tjugu år bort kunna lära dig, att mitt allvar icke är skämt, och att hvad jag säger är sagdt; men fruntimmer taga då aldrig reson, förrän de idislat saken minst tjugu gånger. Och nu ber jag dig allvarligt, att du icke mera plågar mig med den dumma saken, utan lägger på minnet, att om Wilhelm kommer, så ta's han icke emot, och dermed punkt.»

»Jag vill blott göra dig en fråga, Richard: mins du hvad du lofvade Wilhelms mor, då hon lemnade sin son, sitt enda barn, i dina händer?»

»Ja, det mins jag ganska väl, men det hör icke hit.»

»Hör det icke hit, att du förbjuder honom ditt hus, oaktadt du lofvat hans mor, din käraste ungdomsvän, och hvars far du har att tacka för din uppkomst, att älska och vårda hennes son, som vore han din egen?»

»Må vara! Jag har också hittills hållit mitt löfte, och skulle aldrig ha brutit det, om icke pojken fallit på den galenskapen att gå och förälska sig i Eugenia.»

»Men hvarför kallar du den unge, ädle mannens kärlek en galenskap?»

Ett hånande gapskratt var grosshandlaren's enda svar, ty det är i grosshandlar Schimmermans salong, som vi tagit oss friheten att införa våra läsare, och det måhända indiskret nog, under en af de husliga scener, hvilka icke voro så sällsynta i de höga, praktfulla salarna, der mannens flärdfulla och ytliga sinne bildade en skarp motsats till hans hustrus enkla och hjertliga väsen.

Sällan vågade hon motsäga den hårde och despotiske mannen. Det var endast moderskärleken, som någon gång gaf henne mod härtill, och det var äfven denna mäktiga känsla, som nu stålsatt hennes veka och undergifna lynne.

Fru Schimmerman drog en djup suck.

»Men, Richard, hvad har du då egentligen emot Wilhelm?» frågade hon ödmjukt, sedan hennes mans hånfulla glädtighet lagt sig.

»Att han ingenting *har*, ingenting *är* och icke ens eger ett namn.»

»Han har ju ett namn, han såväl som du och jag, ett hederligt och aktadt namn.»

»Ja, i den vulgära meningen ett namn, det ha ju alla; det ha »prinsens gubbar», det har hvarje fattighjon; men jag menar ett namn, betecknande egenskaper, som förutsättas under detta ord.»

»Men, Richard lille, du har ju sjelf intet namn?»

»Intet namn! Du är icke värdig att en enda dag bära detta namn, då du så kan tala! Gå du på börsen, och der kan du få höra hvad namnet Schimmerman betyder! Res till Hamburg, till London, och du skall erfara, om detta namn eger något värde, någon klang! Hör efter bland dem, som

verka för kommun och stadens angelägenheter, och du skall få se hvad detta namn betyder. Der kan du få lära dig, att det gäller långt mer än dessa hundradetals *af* och *von*, hvilka presteras och hvilka jag aldrig skulle vilja sätta framför mitt aktade namn, om man än tusen gånger erbjöde mig denna lumpna ära.»

En svag rodnad spred sig öfver fru Schimmermans kinder. Hon hade haft ett sådant der litet ringaktadt *af* framför sitt namn. Hon visste, att hennes far efter 1788 års krig för sin tapperhet och sina förtjenster erhållit denna utmärkelse. Denna hennes mans så ofta förnyade anspelning på adelskapets ringa värde sårade henne därför alltid djupt, ehuru hon aldrig låtsade derom.

»Icke kan en yngling hafva hunnit göra sitt namn känt och aktadt genom en för det allmänna gagnande verksamhet», svarade hon slutligen, »men Wilhelm skall säkerligen i framtiden göra det.»

»Aldrig Wilhelm och aldrig heller någon af de der officerssprättarne, som blott duga till att förstöra penningar och förvrída hufvudet på unga, enfaldiga flickor, för hvilka de krusa och krumbugta, för att kunna knipa en rik arftagerska och med hennes penningar betala sina skulder och sedan lefva i prakt och öfverflöd, så länge något är kvar af det, som hennes far med ärligt arbete förtjenat.»

»Icke göra alla så, Richard, om det tyvärr är fallet med många, och Wilhelm skall aldrig tillhöra deras antal.»

»Jag bryr mig icke om hvem han tillhör, men att han aldrig kommer att tillhöra *min* dotter, det är då lika säkert som en vaxel, accepterad af mig sjelf; och det kan du säga honom, du, som skyddat

och befordrat hans kärlek och som inbillat både dig sjelf och honom, att han skulle bli grosshandlar Schimmermans måg.»

»Men betyder då ditt enda barns lycka ingenting för dig?» återtog hans hustru med öm och hörbart darrande stämma.

»Jo, det är just det den gör, och det är därför jag nekar den der junkern tillträde till mitt hus.»

»Kan ingen beveka dig, Richard?» frågade hans maka, i det hon bedjande sammanknäppte sina händer och tårögd och bönfällande blickade upp till den hårde, hjertlöse mannen.

»Intet!»

»Mätte du icke en dag komma att ångra, att du af fäfänga och syndiga beräkningar krossat tvänne unga hjertan och beröfvat ynglingen en framtid i hans eget fädernesland, ty om du fortfar i din hårdhet, lemnar han Sverige och går i utländsk krigstjenst.»

»Lycklig och lång resa och god tur och en lysande befordran!» hänade grosshandlaren. »Jag skulle till och med hafva lust att med en liten allmosa öka den magra reskassan», tillade han föraktligt.

»Håna icke, Richard, det kan komma en dag, då du skulle vara stolt att kalla den nu så föraktade ynglingen din måg!»

»Åh, han ser min själ icke ut att vara ett ämne till en Napoleon eller Bernadotte!» svarade grosshandlaren. »Underrätta emellertid kontrahenterna om mitt beslut, och blir det allvar af med resan, så får han komma hit och taga afsked.»

»Du måste sjelf tala med Eugenia!»

»Nej, det tillkommer dig att spela slutscenen, dig, som sjelf utfört en så framstående roll i det

därhusmessiga dramat. Men skjut icke upp det. Det har ändå räckt alltför länge. Jag hade ju i Fredags på börsen den förargelsen, att man frågade mig, om det vore sanning, att *min* dotter var förlofvad med löjtnant Wester. Skicka pojken hvart du vill, men akta dig, att icke den frågan göres mig ännu en gång!»

Med dessa ord och en befallande åtbörd lemnade grosshandlaren sin bedröfvade maka.

II.

Wilhelm Wester var son till en grosshandlare i Göteborg. Hans mor hade, som vi nyss nämnde, varit en barndomsvän till Schimmerman, och det var genom fru Westers förord, som denne blifvit antagen till biträde på hennes fars kontor. Denna anställning hade han att tacka för framtiden, för både duglighet, anseende och lycka, ty Schimmerman var i sig sjelf en fattig yngling, utan relationer och utan egentlig uppfostran.

Grosshandlar Wester dog vid ännu unga år och lemnade, tvärt emot all förmodan, så dåliga affärer efter sig, att enkan nästan stod på bar backe.

Wilhelm var hennes enda barn, föremålet för all hennes kärlek, och han tycktes också genom sina rika och goda anlag bebåda henne en glädjeric framtid. Hans oemotståndliga böjelse för militärståndet fördunklade dock något hennes skimrande förhoppningar.

Hon skulle hafva önskat, att han med sitt goda hufvud hade gått den lärda vägen, men i detta fall hindrade honom hans håg och böjelse att uppfylla moderns önsknningar.

Genom landshöfdingens förord blef han frikadett, och med djup bedröfvelse följde fru Wester sin ende, käre son till Stockholm, der hon uppsökte grosshandlar Schimmerman, som vänligt mottog både henne och hennes son och lofvade att faderligt vaka öfver hennes Wilhelm, hvilken alltid i hans hus kunde påräkna ett hem.

På visst sätt höll grosshandlaren ord, ty både Onsdagar och Lördagar — dessa kadettens vanliga fridagar — var Wilhelm alltid en påräknad och ganska välkommen gäst i grosshandlarens hus, ehuru det egentligen var fru Schimmerman och den lilla vänliga Eugenia, som gjorde det till ett kärt hem för den älskvärde och varmhjertade ynglingen. Men i samma mån som Wilhelm steg i förmäns och lärarens vänskap, ökades äfven grosshandlarens ynnest för honom. Det hände ofta, isynnerhet när någon hörde det, att den stolte mannen kallade honom sin skyddsling, sin fosterson.

Eugenia, som vid Wilhelms ankomst till Stockholm var en elfva-årig flicka, uppväxte snart till en blomstrande, fager tärna, och den barnsliga känsla, som dragit dem till hvarandra, öfvergick snart, som så ofta plägar ske, till den lidelse, om hvilken så mycket är skrifvet, men hvars tusenfaldiga skiftningar från strålande ljus till nattsvart mörker ingen mäktat skildra.

Modern, med qvinnans vanliga skarpsinnighet i dylika fall, märkte snart denna gryende, varma böjelse, och hon, som kände och insåg, att hon

aldrig kunde lemna sin dotter till en ädlare och redbarare yngling, egde ingen högre önskan än den att få kalla Wilhelm sin son, så mycket mera, som hon märkte, att Eugenia för hvarje dag allt innerligare slöt sig till honom.

Väl kände fru Schimmerman sin mans fordringar på rikedom och yttre anseende, väl visste hon, att en fattig ofrälse underlöjtnant — ty Wilhelm hade efter slutad kurs på Carlberg gått in på Svea artilleri — icke vore den man han önskade åt sin dotter. Men hon hade så ofta hört honom berömma Wilhelm, isynnerhet nu, sedan han så ovanligt fort och med så mycken utmärkelse tagit sin Mariebergs-examen. Hon kände den förbindelse, i hvilken han stod till Wilhelms mor, och hon gjorde nu — hvad qvinnan så ofta gör — hon dömde med hjertat, men lät förnuftetiga.

Grosshandlaren, lik fäder i allmänhet, gaf icke akt på sin dotter i hvad som rörde hjertats angelägenheter och anade således ingenting. Allra minst kunde han föreställa sig, att den fattige Wilhelm skulle våga hysa en enda tanke på hans vackra och rika dotter, för hvilken knapt någon syntes honom värdig nog. Ett förrädiskt spegelglas hade dock beredt honom en liten oväntad öfverraskning, genom att i de ungas ögon låta honom läsa deras böjelse, och detta gaf anledning till den husliga scen, hvilken vi nyss skildrat. Att ingen främmande ännu anade denna Wilhelms, i grosshandlarens tanke, oförlåtliga, vansinniga djerfhet, var det enda, som till någon del lugnade den högmådige mannen; men då han på börsen af flere bland dess magnater tillfrågades, om han mottog lyckönskningar till sin dotters förlofning med den

fattige ofrälse underlöjtnanten, då kände hans vrede inga gränser, då befalde han vid sin hemkomst, att fostersonen, som han så ofta kallat honom, aldrig mera skulle få tillträde till hans hus. Sjelf ville han dock icke meddela honom detta sitt beslut. Hans hustru skulle verkställa hans befallning. Det var det minsta straff hon kunde få för sitt brott att gynna denna orimliga kärlek, som dragit en sådan skandal öfver hans hus.

Wilhelm lydde dock icke omedelbart denna tillsägelse. Han gick in till grosshandlaren, i den förhoppning, att han genom sina böner och föreställningar skulle kunna beveka honom. Allt var förgäfves — icke en gång dotterns tårar mäktade röra hans hjerta.

Wilhelm reste. Eugenia sjuknade. Saken utgjorde under någon tid Stockholms-salongernas sqvallerämne, men intresset mattades snart, samtalen bytte om föremål, den ena nyheten aflöste som vanligt den andra, och snart var händelsen glömd af alla, med undantag af Eugenia och hennes mor, för hvilkas förtroliga samtal den länge nästan uteslutande utgjorde föremålet.

Wilhelm hade begifvit sig till Göteborg, för att taga afsked af sin mor. Åsynen af henne och hennes djupa smärta hade måhända mäktat ändra hans beslut, om det gifvits någon möjlighet att kunna rubba detsamma. Han reste således. Modern hade länge varit klen och aftynande. Saknaden och sorgen försvagade henne ytterligare, och tvänne månader efter afskedet från den älskade sonen perlade den sista tåren på hennes af döden kyssta kind.

Fru Wester hade från sjuksängen skrivit till grosshandlaren. Hon hade talat sanningens osminskade språk och visat honom hans handlingssätt i dess rätta ljus. Hon hade antydtt för honom dess möjliga följder.

Och samvetet hade upprepat den dystra varningen. Men världen har så många röster, hvilkas gälla, skärande tonfall öfverrösta samvetets stämman, och grosshandlaren lyssnade begärligt till dessa ljud, hvaraf följden blef, att han nästan skrattade åt sina »barnsliga skrupler».

Fru Westers död kunde sägas hafva likasom borttagit den lätta förbindningen på Eugénias hjertesår. Det blödde åter ohämmadt, och fastän ett helt år förfutit, hade hon ännu hvarken återfått sin glädje eller sina rosor.

Fadern, som ändtligen icke kunnat undgå att märka den förändring hans dotter undergått, hade beslutat en utländsk badresa. Derefter skulle man besöka Schweiz och kanske Italien. Till Frankrike vågade han icke föra sin dotter, ty han hade hört, att Wilhelm gått i fransysk tjänst.

III.

I början af trettioalet, då man ännu icke med samma lätthet som i våra dagar kunde företaga en resa till de tyska badorterna, voro icke heller de svenska familjerna der så talrika, men blefvo också i följd häraf mera bemärkta, isynnerhet när de upp-

trädde med den prakt, den nästan furstliga glans, som grosshandlar Schimmermans.

Grosshandlaren kallades också allmänt »den svenske millionären» och han sökte på allt sätt genom öfverdåd och yppighet befästa tron på mil-lionen.

Som spel var ett af grosshandlarens käraste nöjen och det åt hvilket han med passion hängaf sig, hade han valt en af de badorter, der Fortuna lockade med sina gyllene skördar, bakom hvilka dock så ofta förrädiskt gömma sig ruin och sam-vetsqval.

Bland de många, hvilka i likhet med gross-handlaren täflade om gudinnans gunst, var en svensk ädling, i hvilken grosshandlaren snart blef så in-tagen, att han gjorde allt för att med honom komma på förtrolig fot, och till detta resultat är ju spel-bordet alltid den ginaste vägen.

Den unge ädlingen hade ett lysande namn jemte stor förmögenhet, och var börs magnat, van att spekulera, uppgjorde äfven nu en spekulati-on, som sträckte sig längre än till spelbordet.

Till vinnande af sitt mål bjöd han den älsk-värde landsmannen nästan dagligen till gäst i sitt hem, bjöd honom på de lustpartier, de vexlande tillställningar, genom hvilka han framför andra ut-märkte sig, och i hvilka han förstod att utveckla all rikedomens och den fina smakens hänförande glans.

De voro ju landsmän; det var därför som han med sin varma fosterlandskärlek kände detta oemot-ståndliga intresse för den svenske officern, hvilken å sin sida snart kände ett oemotståndligt intresse för grosshandlarens sköna, ehuru bleka dotter, och

i följd deraf gerna delade hennes faders sällskap, ehuru hon för honom sjelf icke kände det ringaste intresse.

Van såväl i sitt eget fädernesland, som i de många främmande länder han besökt, vid dessa lätta, stridlösa segrar öfver hvarje qvinna, som han bevärdigat med en blick, ett ord, eggade det hans egenkärlek, på samma gång som det lifvade hans känsla att se Eugenia så liknöjd, så oupplifvad emottaga den hyllning, som han allt mer och mer egnade henne. Och slutligen trodde han sig — till förvåning för honom sjelf — verkligt kär i den kalla och just därför så mycket mera tjusande och hänförande flickan, hvilken nästan förvridit hufvudet på en stor del af badortens unga eleganter.

»Nå, ändtligen har jag då funnit ett passande parti för Eugenia!» yttrade grosshandlaren en dag till sin hustru, »ett parti, som i alla afseenden tillfredsställer mina rättmätiga fordringar på den måg, jag af så många skäl kån begära.»

»Du måtte väl icke mena den der nästan utlevade svenske officern, som fladdrar kring Eugenia?»

»Utlefvad?» eftersade grosshandlaren hänande.
 »Sällan har jag sett så mycket äkta lefnadslust hos någon af våra tröga landsmän.»

»Ja, vid spelbordet kanhända, ty han lär vara en riktig storspelare.»

»Är man storspelare därför att man spelar? Då skulle du ju också kunna säga detsamma om mig. Ni, fruntimmer — och du förnämligast af alla — se då allting i rödt eller svart, utan att

komma ihåg alla de nyanseringar, som gå emellan dessa ytterligheter. Att spela hör till goda tonen; man skaffar sig derigenom bekantskaper, vänner, förbindelser. Att vara *spelare* är deremot afskyvärdt och är något helt annat.»

»Och du skulle verkligen vilja gifva din dotter till brud åt denne blaserade ädling?»

»Ja, med uppräckta händer! Han eger ju allt hvad man kan önska sig: namn, rikedom, utseende, elegans!»

»Du bryr dig ju icke om ett namn? Tvärtom, du ringaktar ju ett sådant?»

»Ja, sådana der vanliga skräpnamn, men visst icke de der gamla vördnadsbjudande namnen med sina gamla ärorika vapensköldar, sina mer än hundra-åriga anor!»

»Men han är ju militär? Du tål ju icke det ståndet?»

»Nej, icke ståndet i allmänhet; men det är skilnad på de der trashankarne och en ädling vid vårt första regemente, der det högvälborna namnet utestänger den der lumpna löjtnantstiteln. Och så hans rikedom sedan! Han eger redan efter sin mor ett herregods och får mer än dubbelt så mycket, när fadern dör.»

»Men, Richard, känner du lika väl hans karakter och hans hjerta, som du känner hans yttre förhållanden? Det är väl ändå derifrån, som en far bör beräkna lyckan för sitt barn.»

»Se så, nu kommer du igen med de der sentimentala romangrillerna om hjerta och karakter och huslig lycka m. m. Han är ingen romanhjelte, icke en sådan der som Wilhelm, som suckar och som tror att man kan lefva af kärlek och månsken,

utan han är en karl, som lefver för det reela — en karl, med utseende och anseende, och som hvarje far, hvarje *klok* mor skulle anse för den högsta ära att få kalla måg.»

»Men om Eugenia icke delar dina tankar, om hon icke *kan* tycka om honom? — — —»

»Hon *skall* göra det! eller hon skall åtminstone taga honom till man, i händelse han friar, det jag har säker anledning att hoppas. Gå du bara icke och inbilla henne, att det *icke* går an. Du vet, att min vilja förr en gång blifvit lag.»

Med dessa ord, uttalade i strängt kommandoton, lemnade grosshandlaren rummet. Men han öppnade åter dörren, nästan på samma gång som han tillslutit henne:

»Charlotte! Jag ålägger dig att strängt tillsäga flickan, att hon icke går och hänger hufvudet och ser ut som en läzerska, utan att hon ser ut som det tillkommer en ung, rik arftagerska!» tillade grosshandlaren, stående i den halföppna dörren.

Eugenia höjde väl på faderns befallning åter det vackra hufvudet, ehuru det själfulla blå ögat och hela hennes älskliga väsen talade om en ännu icke utkämpad sorg.

Grosshandlaren svor öfver denna satans kärleks-historia, hvilken han trodde vara enda orsaken till att han dag efter dag förgäfves väntat på den rike ädlingens formliga frieri.

På detta sätt slutade badsejouren, och i stället att, som ämnadt var, draga längre åt söder, återvände grosshandlaren till Sverige; men han hade den lyckan att få företaga återresan i sällskap med den utsedde mågen, och det var väl detta, som för-

ändrat hans resplan, ehuru grosshandlaren föregaf affärer såsom orsaken härtill.

IV.

Den stockholmska vintersäsongen hade börjat. Modehandlare, hårfrisörskor, kokfruar och vaktmästare voro i rastlös verksamhet. De sköna voro uttröttliga i konsten att variera alla modets och konstens specialiteter, alla toalettens försköningsmedel, och gastronomerna i frossande af bordets läckerheter.

Grosshandlar Schimmermans tycktes mer än någonsin njuta af de nöjen, de lustbarheter, som hufvudstaden hade att erbjuda, och den vanliga »mottagningen» i det egna, praktfulla hemmet täflade i glans och öfverflöd med sjelfva de lysande minsterbalerna.

Småningom hade under allt detta rosen åter utslagit sina fagra blad på Eugenias kind, leendet kysste åter de friska läpparne, och hennes vackra öga fördunklades icke mera af vemodets dimma. Det strålade skönt och klart i denna underbara låga, som endast kärleken mäktar upptända.

Men Wilhelm, hvart hade han nu tagit vägen?... Var då *hans* bild så snart bortjagad ur Eugenias hjerta . . . Han var ju hennes första, rena, varma, kärlek; huru kunde hon någonsin förgäta honom. . . .

Hemta vi svaret från romanens eller novellens vanliga gång, då är Eugenias glömska, hennes om-

bytlighet både onaturlig och oförlätlig, men låta vi verkligheten svara, manne icke då Eugenia, i sin nyvaknade kärlek, återger hjertats vanliga historia: att älska, glömmas, glömma och älska om igen? . . .

Hade Eugenia fått följa sitt hjertas första, sköna värkänsla, hon skulle då — vi äro säkra derpå — med odelad kärlek, med osviklig tróhet hafva tillhört sin Wilhelm och aldrig trott ens på möjligheten att kunna älska mer än en gång. Nu deremot hade faderns hårdhet jagat henne ur hennes kärleks eden — jagat den älskade barndomsvännen ut i främmande land.

Eugenia stod ensam — ensam med sin djupa saknad, sitt blödande minne. Nöjen, hyllning, de mest lysande giftermålsanbud, allt var för henne intet; icke en gång den unge, sköne, så rikt begåfvade ädlingen kunde uttränga eller ens undanskymma den älskade bild, som hon bar i sitt hjerta. Men den segervane hade föresatt sig att vinna sitt mål, och han förstod de medel, som därför behöfdes. Han kände de djupt fördolda vågor, som skulle föra honom dit.

Hans vördnad, hans varma deltagande för Eugénias djupa sorg, hans sympati för hennes vemodfulla sinnesstämning voro de inträdeskort, som först för honom öppnade hennes hjerta, och sedan han väl fått glänta på hennes dörr — sedan gick det på det gamla vanliga viset. Hans bild smög sig allt djupare in, tills dess han helt och hållet uppfylde detsamma. Och nu — nu såg Eugenia hvad hon förut icke sett — hon såg alla de både naturens och lyckans företräden, som utmärkte den ståtliga och hänförande ädlingen.

Fadern log med stolthetens och den lyckade beräkningens segerleende, men modern suckade i tysthet, sedan hon förgäfves varnat sin dotter för denna kärlek, hvilken — hon kände det — skulle bereda dennas lifs olycka.

Emellertid gick dag efter dag, vecka efter vecka, och Eugenia var föremål för samma förtrollande hyllning, samma glödande kärlek, men detta oakadt, så uteblef det väntade frieriet, hvilket med skäl kunde anses så mycket underligare, som Eugenias vackra ögon nu så kärleksfullt mötte hans lågande blick och hennes lilla mjuka hand så varmt besvarade hans eldiga tryckning. Han hade till och med lyckats framlocka den blyga bekännelsen om hennes kärlek.

Nästan hela hufvudstaden, eller den del deraf, som tillhörde grosshandlaren talrika sällskapskrets, hade länge väntat att få höra förlofningen eklateras. Eugenia väntade tyst med anande oro, och grosshandlaren med tilltagande förvåning och säradt högmod. Slutligen beslöt han att våga ett försök, som ovilkorligt skulle framkalla det så oförklarligt fördröjda frieriet.

Han talade med den blifvande mågen förtroligt och vänskapsfullt om det allmänna rykte, som uppkommit af dennes täta besök i hans hus, om vådan för en flicka att vara bemärkt af den, som i alla afseenden var så utmärkt, så rikt begåfvad. Han talade om afundens snaror, om hennes lönnmördande tunga, hennes förtärande gift. Han lade sina ord så fint, så diplomatiskt som möjligt.

Den till hvilken de voro ställda emottog dem med verldsmannens fina takt, utan att låtsa förstå,

hvarpå de egentligen syftade, men resultatet blef det, att hans besök småningom ej blefvo så tätta.

Eugenia, förvånad och djupt bedröfvad, frågade bäfvande efter orsaken till denna förändring, och emottog som svar härpå ett förkrossande förtroende om den strid han kämpat och ännu kämpade, der de stridande makterna voro hans varma, djupa kärlek och den vörndnad han var skyldig sin fars vilja, hvilken förutsatte, att han icke skulle ingå en förbindelse med någon, som icke tillhörde rikets äldre familjer. Dock sade han sig hoppas att genom böner och beskrifning om Eugénias skönhet, hennes tjugusande älskvärdhet och alla hennes personliga företräden kunna beveka faderns hjerta.

Han försäkrade henne om evigheten af sin kärlek och sade sig för henne vilja lefva och dö.

Icke långt efter detta samtal kallades han af en viktig familjangelägenhet till fädernehemmet.

Han lemnade Stockholm — lemnade Eugénia, som det syntes, med djup saknad — med löfte om hjertats trohet, med löfte att snart återkomma.

Den lättsinnige aristokraten — han hade vunnit hvad han så länge eftersträfvat — vunnit Eugénias rika, varma hjerta — vunnit hennes djupa, hängifna kärlek! Så länge han sträfvade derefter, var hon hans like, ty passionen har en egen förmåga att adla föremålet, men sedan han omsider vunnit hvad han sökt, var hon för honom endast den lumpna borgarflickan.

Han, den stolte, lättsinnige ädlingen, behöfde icke hennes guld, eljest hade väl han, likt så många af hans likar, för det glömt ståndsskilnaden.

»Så skulle aldrig Wilhelm gjort!» suckade den arma Eugénia under tårar, och barndomsvännens

rena, trofasta bild trädde åter fram för hennes själs öga, och hon kände en djup ånger, en bitter förebräelse för att hon någonsin kunnat förgäta honom.

Vrede, raseri och förödmjukelse rasade inom grosshandlarens bröst, men ingen skulle märka det, det hade han föresatt sig. Högre bar han sitt hufvud, stoltare och öfvermodigare lade han sina ord; men i hemmet, der bemantlade han icke hvad han kände, der fick hans arma hustru, hans olyckliga dotter uppbära hårda, förkrossande förebräelser, därför att de — hvilket han oupphörligt upprepade — gemensamt varit orsaken till den fördömda skandalen.

»Du skulle pipa och tjuta öfver den der ynkyggen Wilhelm, så att du med dina krokodiltårar skulle släcka ut den kärlek, som var ämnad att sprida en ökad glans öfver mitt hus och skaffa dig ett namn, som alla lumpna fröknar skulle afundas dig.»

Modern förebrädde han gisslande och obarmhertigt, att hon gynnat Wilhelms vanvettiga kärlek, hvilken ändå — huru han än vände saken — likväl var och förblef egentliga orsaken till det fördömda spektaklet.

Fru Schimmerman hade en syster, enka efter en kapten på Kronobergs regemente. Hon bodde på en liten egendom i trakten af Wexiö, men tillbringade vintrarne i Stockholm, egentligen för att få vara tillsammans med sin enda syster och sin systerdotter, vid hvilken senare den barnlösa mostern med nästan moderlig kärlek fäst sig.

Då fru Wejdling några veckor efter midsommar gjorde ett besök i Stockholm, för att se sin kära Eugenia, om hvars vemodiga sinnesstämning modern underrättat henne, äfvensom om orsaken dertill, nästan förskräcktes hon för den förändring Eugenia undergått. Hon föreslog då, att hon skulle få taga henne med sig hem till det lilla fridfulla Helganäs, der hon hoppades att frihet och riktig landluft — grosshandlarens bebodde en villa på Djurgården — skulle välgörande inverka på den stackars flickan, och hvad som ändå var mera, der skulle hon vara ur skotthåll för faderns outröttliga och marterande förebråelser.

Efter många böner och föreställningar lät grosshandlaren omsider beveka sig, sedan han gifvit sin svägerska noggranna förhållningsorder i afseende på hennes uppförande emot Eugenia och sträng tillsägelse, att ingen »Kronobergare» finge nalkas henne. De afreste i medio af Juli år 1834.

V.

Tomt och öde var nu hemmet för den på en gång så rika och så arma fru Schimmerman, men hon gladdes ändå, ty moderskärleken är ingen egoist, och hon tackade innerligt Gud, att hennes kära Eugenia åtminstone hade yttre lugn, och hon hoppades, att detta välgörande skulle inverka på hennes oroliga och bedröfvade hjerta.

Sjelf hade hon också på sitt sätt ett lugnare lif. Hon fick åtminstone tänka och bedja i fred, ty hennes man tillbringade hela dagen i staden, och då han om aftonen hemkom, hade han alltid sällskap med sig ut till Djurgården. Det var således endast i sängkammaren — denna icke så sällan äktenskapliga stridsplats — som hon icke kunde undgå sin mans dåliga lynne, hans fortsatta förebräelser, och det var der, som han tycktes taga rik ersättning för den tid, som hans hustru var befriad från hans bittra utgjutelser.

Hon afhörde honom som vanligt tåligt, nästan stillatigande, hvilket väl stundom retade honom, men hon hade, likt hustrun i fabeln, som tog vatten i munnen hvarje gång hennes man började sina trätor, funnit, att detta var enda medlet att omsider bringa honom till tystnad.

Det var den 21 Augusti, en schön, solklar dag, hvilken lockat en stor del af hufvudstadens befolkning att åkande, gående eller sjöledes taga vägen till Drottningholm, der Sveriges älskade kronprinsessa vistades och der man på hennes namnsdag ville se en skymt af hennes kära bild, uppfånga en blick från hennes vackra öga och njuta en treffig dag i Loföns tjusande lunder, hvilka också voro alldeles uppfyllda af menniskor.

Äfven grosshandlar Schimmermans hade begifvit sig dit i sällskap med en af flottans civila embetsmän, hvars fru var en släkting till grosshandlaren.

Af raska sjömän fördes de i en s. k. salsslup på den solskimrande Mälarvägen fram till detta

storartade kungliga slott — Tessins mästerverk — hvilket på en gång leende och vördnadsbjudande, icke som Gripsholms, med sin vemodsfulla skönhet, sina dystra minnen, stämmer själen till tanke på tårar och fängelse.

Sedan grosshandlaren fått emottaga en vänlig helsning från det furstliga paret, begåfvo de sig med sitt sällskap till »China», der de uti en af dess små förtjusande flyglar intogo en s. k. landtlig middag, hvilken fru Schimmerman medfört.

Hela dagen var treffig och omvexlande, och man gjorde den anmärkningen, att man icke på länge sett fru Schimmerman så glad, och hon medgaf sjelf, att hon fann sig särdeles road.

Klockan sex företogs hemresan.

Nära Stockholm möttes båten af en annan.

»Koleran är i Stockholm!» ropades från denna.

»En karl har i natt dött i förfärliga plågor.»

En isande känsla genombäfvade vid dessa ord hvarje hjerta. Sjelfva båtsmännen syntes gripna deraf. Att på nära håll göra bekantskap med denne grymme asiatiske fiende tycktes likasom stelna blodet i hvarje ådra.

Grosshandlaren, för stolt att visa, det något kunde nedstämna honom eller hos honom uppväcka en känsla af fruktan, började att skämtande tala om de andras förskräckelse.

»Ro på, gossar!» utropade han, nästan hånligt skrattande, men torkade dock på samma gång kallsvetten från sin panna.

Båten sattes åter i gång, samtalet livvades ånyo, men fru Schimmermans kind hade nästan dödens färg och hennes läppar darrade.

Hennes man förlöjligade hennes synbara förskräckelse.

Hon svarade intet, men bad en tyst bön i sitt hjerta, der en nästan omutlig röst tillhviskat henne: »Beställ om ditt hus, ty du måste dö!»

Och denna aning hade icke bedragit henne. Första dagarne af September, tio dygn efter det första kolerafallet, under denna förfärliga vecka, då döden så våldsamt rasade i vår hufvudstad, vågade denne härjande fiende sig in äfven i grosshandlarens hus.

Fru Schimmerman insjuknade häftigt, och inom tjugufyra timmar tillhörde hon icke mera de lefvandes antal.

»Mitt barn, mitt arma, olyckliga barn!» voro hennes sista ord.

Grosshandlaren hade vid sin hustrus första illamående lemnat villan, der han förut efter kolerans utbrott nästan tillbringat hela sin tid. Icke en enda gång hade han återvändt dit, icke ett enda ögonblick varit i sjukrummet.

Han hade icke hjerta att se sin stackars Charlotte plågas. Dessutom, hvad kunde han uträtta? Kanske exponera sin dotter att äfven blifva faderlös? Han skickade ju genast ut läkare och tillsade denne att göra allt, som stod i hans makt, för att försöka rädda hans hustru.

Sjelf ordnade han likväl hennes begrafning med denna fasansfulla hastighet, som blifvit möjlig, sedan man hunnit anskaffa likkistor, likvagnar och grafvar, så att den döde vanligen jordades några timmar, sedan han uppgifvit andan.

Detta uppväckte hos mängden den förfärliga fruktan, att flera blefvo lefvande begrafna, och till

följd häraf cirkulerade många rysliga historier, hvilka tycktes bekräfta denna sorgliga förmodan.

Till stor förvåning för grosshandlaren's bekanta begärde han icke någon annan begravningsplats för sin hustru, än den allmänna på kolerakyrkogården, bland dessa hopar af kistor. Hans egna hästar fingo dock föra hennes lik dit, ehuru körda af en legd kusk, för att undvika, att smittan skulle dragas till hans hus.

Grosshandlaren underrättade sjelf sin dotter om hennes moders död, och vi vilja icke påstå, att det icke var med smärta, som han nedskref de få raderna, såväl för den sorg, som han visste att de skulle förorsaka hans dotter, som ock för den tomhet han sjelf kände, om icke så mycket i hjertat, så åtminstone i hemmet, efter den tåliga, uppmärksamma makan, den älskvärda och ståtliga värdinnan. Men fruktan, att den härjande gästen äfven skulle hitta vägen till honom sjelf, qväfde så alla andra tankar och känslor, att dessa blott vissa ögonblick fingo insteg i hans själ.

Eugenias sorg var djup — djupare än den skulle kunna beskrivas. Den unga, rika, firade flickan kände sig så ensam, så olycklig, så arm, så öfvergifven, att hon i de första ögonblicken tyckte att hennes hjerta skulle brista.

Men *»mycket lider hjertat förrän det brister»*, hade hon ofta hört sin mor yttra, och Eugenia kände både denna gång och många gånger sanningen af dessa ord.

Emellertid rasade den förfärliga farsoten med grym och ohämmad framfart och tycktes i början af September nästan hafva för afsigt att ödelägga vår hufvudstad. Man såg icke annat än likbårar,

likvagnar och dessa bleka, förgråtna, sorgklädda varelser, hvilka, likt andar, tysta framskredo på gatorna. Ja, sjelfva luften hade en egen hemsk karakter, på en gång dunkel och brännande, hade — så tyckte man — något från underjordens trakter, och den, som denna tid tillhörde Stockholms befolkning, skall aldrig ur sitt minne kunna utplåna dessa hemska, förfärliga Septemberdagar.

Grosshandlar Schimmerman var ständigt som uti ett ångestens imbad, strängt iakttagande alla möjliga försigtighetsmått. Han talade så litet som möjligt, för att icke inandas den förpestade luften. Han vågade knappast äta, och hans dryck var endast portvin och tjärvatten. Han rökte sig och hela sitt hus, och det så mycket, att man stundom icke kunde urskilja föremålen i rummet.

Småningom skred antalet på de döda ned till femtio å sextio i dygnet; man tackade Gud och tyckte, att detta, jemförelsevis, var litet.

November hade inträdt, och med honom och den friskare luft, han medförde, tycktes den härjande farsoten nästan hafva upphört, ehuru han väl ännu skördade ett och annat offer.

Första dagarne af nämnde månad erhöll grosshandlaren ett bref från sin svägerska, i hvilket hon omtalar, att hon med Eugenia några dagar förut anländt till Stockholm, men att Eugenia, till följd af en liten förkylning på resan, blifvit hindrad att besöka sin far, hvarför hon anhöll, att han i stället ville göra henne ett besök.

Grosshandlaren svarade skriftligen, att, om fru Wejdling kunde på sin heder bedyra, att det icke var den ringaste »släng» af kolera, som höll Eugenia

vid sängen, och att icke någon annan kolerapatient funnes i huset, så skulle han infinna sig.

Sedan han erhållit den begärda försäkran, inträdde han i fru Wejdlings boning, likväl icke förrän hans betjent genomrökt förstuga, tambur och sal, och han befallt, att samma experiment skulle försiggå med de andra rummen.

»Det är kolera! bestämdt kolera!» utropade grosshandlaren, blek och darrande af förskräckelse vid åsynen af Eugenia, som från sängen mot honom utsträckte sina händer, och fru Wejdling hade all möda och måste åter upprepa sina bedyranden, för att taga honom ur denna villfarelse.

De första ord, som vexlades emellan fadern och dottern, handlade naturligtvis om modern, och Eugenia kunde derunder nästan sägas smälta i tårar.

Grosshandlaren afbröt dock snart detta ämne, sägande, att det bästa preservativ mot den fördömda koleran vore att icke vara orolig, och tillade, att han hört flera exempel på, att den förskräckliga sjukdomen infunnit sig bara man talat om en kolera-patient.

»Ja, Eugenia, att jag kan lefva efter denna stora, oersättliga förlust!» utbrast han slutligen, »denna förlust, som hotade att göra dig, min stackars flicka, äfven faderlös! Mitt hem är tomt och öde som en graf, och jag längtar af hela mitt hjerta att åter ega dig der; men som du är för ung att i ett sådant hus representera såsom värdinna, och som jag visste, att din moster, så van vid det landtliga lifvet, icke skulle vilja bortbyta detta mot mitt hus, der mottagningar och bjudningar höra till ordningen för dagen, så har jag bedt din tant, din mors kusin, kaptenskan Gyllenstråle, vara vär-

dinna i mitt hus. Hon är fattig och bör således vara tacksam för det både hedrande och inbringande erbjudande jag gjort henne, och hvad som brister i hennes anordningar — ty hon har lefvat jemförelsevis ganska inskränkt på det lilla rödmålade kaptensbostället i det anspråkslösa Småland — skall jag nog lära henne, och dessutom veta mina domestiker så väl hvad jag fordrar i mitt hus och känna de fina anordningar, som alltid utmärkte salig Charlotte.

Under detta samtal stod grosshandlaren på afstånd från sin dotters säng, och vid afskedstagandet drog han hastigt undan sin hand, då hon ville föra den till sina läppar.

»Välkommen, mer än välkommen hem, så fort som koleran *riktigt* har upphört, ty förr är icke värdt.»

Med dessa ord och en faderlig nick lemnade grosshandlaren sin dotters sjukrum.

Omkring fjorton dagar efter grosshandlarens besök hos sin dotter inträdde till honom en af Stockholms mest utmärkte och mest aktade prester.

Grosshandlaren förde vid hans åsyn båda händerna för ögonen.

»Mätte Gud af sin stora nåd gifva grosshandlaren styrka att bära alla dessa hårda slag!» började den inträdande med denna gripande stämman, som hade en nästan underbar allmakt, i hvilken tonart han än stämde henne, och han lade vid dessa ord sin hand på grosshandlarens skuldra.

Snyftande och under inflytelse af en djup rörelse, tackade grosshandlaren den andlige för hans

godhet att åter besöka honom; så mycket större kände han sin förbindelse, som han icke tillhörde dennes församling.

De båda herrarne hade satt sig i soffan, och då grosshandlaren omsider tog handen från ögonen, voro dessa verkligen fuktade af tårar.

»Ja, det är förfärligt att inom tvänne månader hafva förlorat maka, barn och svägerska!» utbrast grosshandlaren slutligen, och rösten var darrande och ihålig. »Men jag såg genast, när jag inträdde i min dotters rum, att hon hade början till den förfärliga sjukdom, som frånrofvat mig allt hvad jag egde kärt, ehuru han numera icke angriper med den våldsamhet, som i början. Jag sade till min svägerska min fruktan, eller rättare min visshet, men hon ville icke tro derpå. Ja, jag har förut omtalat detta, såväl som allt det fasansfulla, som stod i samband dermed, men alla dessa sönderslitande minnen lemna icke ett enda ögonblick det arma fadershjärtat! Ack, min Eugenia, mitt enda, älskade barn! . . .» Och grosshandlaren gömde snyftande ansigtet i sina händer.

»Ja, profvet var stort, slaget förkrossande, men Herren skickar icke dylika hårda pröfningar utan sina visa och kärleksrika afsigter, utan att derigenom vilja . . .»

»Lära oss ödmjukhet och tålmod», afbröt honom grosshandlaren med ett uttryck, som icke fullt återgaf dessa dygder. »Men hårdt kan det väl ändå med skäl kallas, dessa slag, det ena efter det andra! . . . Och att min svägerska äfven skulle gå bort . . . Att den förfärliga sjukdomen icke en gång skulle skona henne! Hon var ju efter Eugenias död, oakadt sin djupa bedröfvelse, ändå så rask

och så kraftfull, att hon egde styrka att utse hennes grafplats och styra om hennes begrafning, och så insjuknade hon dagen efter denna förfärliga dag, och trenne dygn derefter var äfven hon död! . . . Och hennes gamla trotjenarinna, som också skulle följa henne! . . . Ja, det är förskräckligt! . . . Ett utdödt hus . . . en olycklig, ensam öfvergifven enstöring . . . en barnlös fader! . . .»

Vid dessa ord skakades grosshandlaren hela varelse af en häftig, spasmodisk frossa, och han gömde åter ansigtet i sina händer.

Den vördige prestmannen talade djupa, varma, tröstrika ord, men man såg, att de icke trängde till grosshandlaren's hjerta, och han var ofta nära att afbryta honom, och, så fort den andlige tystnat, inföll han med en slags häftighet, likasom för att hindra prestmannen att fortsätta:

»Jag hade så gerna velat besöka min svägerska, men allt sedan Eugenias död har jag icke kunnat lemna mitt hem, ehuru läkaren säger och jag sjelf finner, att det vore nyttigt för mig att andas litet frisk luft, ty nu har då ändtligen luften mistat sina förpestade dunster.»

»Var icke grosshandlaren i går afton ute och åkte?»

»Jag ute och åkte? . . . Nej, visst icke!»

Grosshandlaren's röst hade ett eget, lätt vibrerande tonfall, och en hastig skugga drog öfver hans ansigte.

»Det var besynnerligt! Jag stod i går afton i skymningen i hörnet af Drottninggatan och Odens gränd och talade med doktor Willman, då en vagn stannade, nästan alldeles bredvid der vi stodo. Vagnsdörren öppnades och ett fruntimmer, insvept

i en stor kappa, steg in i vagnen, från hvilken en herre räckte henne handen.

I samma ögonblick tändes lyktan och hennes sken föll, som både Willman och jag tyckte, på grosshandlarens ansigte.

Jag var så mycket säkrare derpå, som Willman utropade: »Se der sitter den stackars Schimmerman, från hvilken koleran röfvat allt hvad kärt han egde, men sorgen har också tryckt sin omiskänliga stämpel på hela hans varelse!»

»Då var det troligen min vålnad, ty icke var det jag!» svarade grosshandlaren med fullkomlig själfbeherskning», eller måhända snarare den person — det lär vara något kammarråd, tror jag — som skall hafva en så förvånande likhet med mig, att till och med mina närmare bekanta tagit vilse på oss.»

»Ja, förvånande var verkligen likheten», svarade prestmannen, utan att vidare tänka på denna obetydliga tilldragelse.

Man bytte om samtalsämne och var snart åter inne på grosshandlarens förluster och hans ensamhet.

»Ja, jag eger nu i hela världen icke mera än en enda anhörig, min hustrus kusin, kaptenskan Gyllenstråle, hon som nu är värdinna i mitt hus», yttrade grosshandlaren omsider.

Grosshandlaren nämnde icke, att han i trakten af Jönköping egde en mycket närmare anhörig, en syster, som i sjuklighet och fattigdom framsläpade ett bekymmerfullt lif, under det att brodern räknade sina millioner, och hvilken troligen förgåtts i elände, om icke hennes svägerska, sedan hon ändtligen fått reda på, att hennes man egde en syster — en

syster i armod och plågor — ärligen hade skickat henne understöd.

»Ja, som sagdt är, jag skall för det allmänna använda den förmögenhet, som Herren gifvit mig», återtog grosshandlaren med patetisk stämma, jag hade väl alltid tänkt att för fäderneslandet uppoffra en del af det som Hans välsignelse i rikt mått tilldelat mig, äfven om mitt barn lefvat, och nu, sedan Herren fräntagit mig allt, så har Han ju med detsamma befallt mig att göra det — detta är troligen Hans afsigt med de prof han tillskickat mig. Denna tanke är min enda tröst, och jag skall också visa, att jag förstått hans vink! . . . Hädanefter hvarken kan eller vill jag ega en annan glädje, ett annat mål, än det att lindra, och, så mycket som står i min förmåga, afhjelpa både enskild och allmän nöd! . . . »

En djupt genomträngande blick fästade den andlige på den menniskoälskande grosshandlaren, en blick *sådan*, att de flesta i grosshandlarens ställe skulle för honom nedslagit sitt öga; men han mötte med fullkomligt lugn denna blick och fortfor med samma filantropiska patos:

»Framdeles får jag kanske utbedja mig några råd i afseende på mina anordningar, ty jag ämnar icke, som de flesta, uppskjuta förordnandet om min förmögenhet. Jag tror icke, att grafven öppnas derföre, att jag bestämmer om mitt hus, och, gjorde han ock det — så — hvad eger väl den ensamme och barnlöse mannen att lefva för, annat än grafven och hoppet om återseende af de älskade!»

VI.

Med läsarens tillåtelse förflytta vi oss från den Schimmermanska praktvåningen till en anspråkslös by i södra delen af Östergötland, der husförhör skulle hållas.

Den största stugan i byn var ordnad, d. v. s. utröjd till läsrum.

Kring väggarne och nästan öfver hela det stora nyskurade, med granris beklädda golfvét voro stälda rader af bänkar, och i högsätet, hvilket alltid i bondens stuga är vid gafvelfönstret, stod ett bord och framför detsamma en gammalmodig länstol med hög karm. Det var prostens plats.

Redan voro de flesta bänkar uppfyllda med högtidsklädda menniskor af alla åldrar, ifrån det sexåriga barnet till den gamla lutande gumman, den silfverhåriga gubben — ty alla skulle vara med på »förhöret». Fäderna skulle anmäla sitt nya tjänstefolk, mödrarna skulle anföra de blyga och rädda barnen, de gamle skulle höra de kära barnbarnen läsa, och alla ville de höra på det vackra tal, med hvilket prosten plögade sluta förhöret.

Allas ögon voro nu vända åt skogsbacken, hvarfrån man väntade få se den gamle läraren komma.

»Maja Lotta! ser du, titta ut genom fönstret, nu kommer prosten. Si nu ä' han midt för källkaret!» utropade en af mödrarna till sin tioåriga dotter. »Men hvad i Herrans namn, jag tror du tar te' lipen? Inte ska' du vara rädd och blyg, inte.

Prosten ä' ju så snäll, och jag vet, att *du* kan läsa. Du fick ju beröm i fjol på förhöret. Läs du bara ur mun och sitt inte och lipa nu. Sir du, Lars Petter i Norrgäl'n tittar på dig; inte vill fälle du, att han skall göra spektakel ä' dej heller?»

Och prosten anlände verkligen och fördes in uti en annan stuga, hvarest frukostbordet stod dukadt, med det färgade bränvinet i en stor flaska, på hvars ena sida stod: *Carl XIV Johan*, och öfver detta en kunglig krona, samt på den andra *Olof Person 1819*.

Midt emot flaskan fragdade det jäsande färskölet i den prydliga silfverbägaren, på hvilken man läste: »Elsa Gudmundsdotter anno 1689», och kring dessa bordets förnämsta prydnader stodo i symmetrisk ordning tallrikar och korgar med flerahanda brödsorter, skinka och diverse matvaror.

För att göra värden till viljes tog prosten en smörgås, smakade på flaskans och bägarens innehåll, och begaf sig derefter till husförhørsstugan.

Vid prostens inträde reste alla sig upp, bocande och nigande.

Vänligt, och man kunde med skäl säga faderligt, besvarade prosten deras helsning, läste derpå med djup andakt några böner, tog derefter upp en vers ur psalmboken, i hvilken folket instämde, och sedan han sålunda nedkallat himlens välsignelse öfver dagens förrättning, började han förhöret.

Och de läste, somliga redigt och väl, med tydlig uppfattning af det heliga ordet, andra deremot slarfvigt och utan tanke och sammanhang.

Dessa senare voro dock få och vanligen de i församlingen nyligen inflyttade, ty prosten hade i nära trettio år der varit lärare och under denna

tid lyckats utbreda en sann och lefvande kristendoms-kunskap ibland sina sockenbor.

Den vid tiden för vår berättelse i vissa delar af vårt fädernesland nyss uppkomna sed att skilja sig från kyrkan, ringakta presten och det sätt, på hvilket han förkunnar Kristi lära — huru ren och sant evangelisk hans anda än må vara — hade äfven börjat insmyga sig i denna församling, och utgångspunkten härför var en by, benämnd Hallstorp.

En skomakaregesäll, boende i nämnde by, hade tröttnat vid arbetet och funnit det bekvämare att uppträda som apostel för den nya läran och hade på detta sätt vunnit ett rikligare uppehälle genom de gåfvor, som de s. k. »väckte» slösade på honom, än det som hans handtverk förut förskaffat honom.

Ofta samlade han sina trogna till andliga sammankomster, der de med hänryckning och salvelsefulla åtbörder lyssnade till hans ensidiga, ofta förvrängda bibelförklaringar, hvilka de aktade långt högre än dem deras nitiske och upplyste lärare ville meddela dem.

Endast några af Hallstorps mer än fyratio invånare hade infunnit sig på förhöret, och det endast för att »komma åt» prosten, som det hette mellan dem, för att om möjligt var kunna förvränga både hans frågor och hans förklaring deröfver. De frågor prosten stälde till dem besvarade de på ett eget, nästan hånande sätt, och slutligen framträdde med hånlöjet på läpparne den djerfve skomakaren jemte hans själsfrände torparen Knut Person i Bodul och vågade tillsammans ett försök att med några lösryckta bibelspråk och genom den egna tydning de gafvo deråt kullkasta prostens lärosatser.

Med kärlek och klarhet besvarade prostens sina

fienders djerfva utmanande anfall, och påminnande dem, att han här var i utöfning af sitt embete, kullkastade han med klar bevisning deras villomeningar, dock utan att låtsas märka de personliga förolämpningar, hvilka voro deras egentliga syfte.

Skomakaren log — man kunde nästan säga infernaliskt — då han öfvervunnen åter nedsatte sig bland sina trosförvandter.

En suck höjde prostens bröst.

Det var ett ögonblicks tystnad.

»Lindbacken!» sade derefter prosten. »Anders Carlsson! Hustru Brita! Pigan Anna Lovisa! Tjenstgossen Carl Johan och barnhusbarnet Hilda Wilhelmina Englund!»

Under dessa upprop hade den, hvars namn nämndes, med ett »ja!» rest sig upp.

Anna Lovisa och Carl Johan skulle nu läsa, och båda gjorde det, såväl till det bokstafliga som till förklaring deröfver, på ett så tillfredsställande sätt, att det utbredde en ljuf belåtenhet öfver prostens nyss något förmörkade ansigte.

»Tack, mina barn!» sade prosten vänligt. »I hafven icke glömt er kristendomskunskap. Också hafven i uti ert husbondefolk ett godt efterdöme, såväl i ordets läsande som i dess efterföljd.»

»Ja, si de ha bägge två gått och läst fram sig för vördi' prosten», svarade gumman ödmjukt, liksom hänvisande, i det hon uppreste sig.

»Söta, vördi prosten, han ä' fälle så go' och låter Hilda få läsa den lilla smula ho' kan!» återtog gumman, och ett kärlekens leende skimrade öfver det fromma anletet, och hon sköt vid dessa ord fram en liten, nästan underskön flicka, hvilken förut varit alldeles undangömd af den täta folkmassan.

»Så, Hilda lilla, inte ska' du vara rädder för prosten, intel» och vid dessa ord ledde gumman fram den lilla blyga flickan till bordet, der prosten satt.

»Jag kände knapt igen dig, mitt lilla barn, så stor har du blifvit», sade prosten och betraktade med synligt välbehag det vackra barnet.

»Ja, si världi' prosten, de' ä' allt länge se'n världi' prosten såg'na, för ho' ha' inte på två gånger vatt me' mej i prostgå'n och tagi' ut kvartalet, som världi' prosten fälle kommer ihåg, för si en gång hade hon messligen och den andra gången hade ho älta.»

Gumman ämnade nu återgå till sin plats, men flickan höll henne hårdt i kjorteln.

»Icke är du rädd för mig, mitt barn?» sade prosten kärleksfullt och klappade vänligt det lilla mörklockiga hufvudet, kring hvilket en liten rödrosig kattunshalsduk var knuten.

Flickan svarade intet, men högre glödde rosorna på hennes kind, och hon fästade likasom pröfvande det sköna, högblå ögat på prosten.

»Gå nu, mormor, nu ä' ja' inte rädd!» sade hon och släppte kjorteln, ty hennes barnainstinkt hade förstätt den välvilja, som stod att läsa på prostens ädla anlete. Hon knäppte nu ihop de små händerna, det syntes, att hon väntade att få läsa.

»Vill du nu läsa litet innantill för mig? Jag är säker, att du läser snält.»

»Åhja, det kan jag nog, för jag kan läsa både testamentet och psalmboken och bönboken.»

Prosten öppnade psalmboken, och den lilla flickan läste rent och obehindradt med sin klara musikaliska stämma och ett uttryck, långt öfver hennes

är, de tvänne första verserna af: »O, Gud, som ej de spädas röst föraktar» m. m.

»Du läser mycket snält, mitt barn», sade prosten och tittade i kyrkboken.

»Vet du huru gammal du är?»

»Jo, nog vet ja' de' alltid! Ja' vardt *sex* år samma da' som Gustaf Adolf dog.»

»Nå, hvilken dag dog Gustaf Adolf då?»

»Ja, om de' ä' som morfar ha' sagt, att han dog på min födelsedag, så dog han den sjette November», svarade flickan med naiv säkerhet.

Leende betraktade prosten det älskliga barnet.

»När du läser så snält innantill, så kanske att du kan något utantill också? Du kan kanske hela lilla katekesen?»

»Åh, ja' kan fälle mer, ja' kan te' senare taflan.»

»Så läs då andra budet för mig.»

»Du svarade riktigt, mitt barn!» sade prosten, sedan barnet läst såväl budet som förklaringen deröfver. »Men förstår du äfven hvad det vill säga att missbruka Guds namn?»

»Ja, mormor lär mig alltid hvad hvart stycke betyder.»

»Nå, så säg mig då hvad det stycket betyder, som du nu läste för mig.»

Med förvåning lyssnade såväl prosten som nästan alla de andra till barnets ord.

»Du har snält och för dina år ovanligt väl förklarat ditt stycke, mitt lilla barn!» sade prosten rörd. »Utsädet är godt, och om du fortfar att vara ett godt och läraktigt barn, så skall det med Herrans nåd uppgå i rik välsignelse. Gud gifve, att alla så ifrån sin barndom finge lära sin kristendom; han

skulle icke då, som nu tyvärr ofta är fallet, endast vara en död bokstaf!»

Prosten gjorde den lilla Hilda flera frågor, och alla besvarade hon klart och redigt, och alla kunde hon på sitt enkla, för hennes ålder fattliga sätt, förklara.

Hjertligt tackade prosten det förståndiga och älskliga barnet, och när hon slutat gaf han henne en silfverslant.

Flickan neg djupt, kysste strålande af glädje prostens hand och nästan flög bort med slanten i den lilla upplyftade handen till sin fostermor, den fromma, ädla mor Brita Stina, i hvars öga glädjens tårar klart skimrade.

Prosten nickade vänligt åt den goda gumman, och så fortsattes förhöret.

VII.

I den Schimmermanska våningen, belägen uti ett af de större husen på Drottninggatan, vandrade värden, numera konsul Schimmerman, med stolta steg, högburet hufvud och det hala ansigtet strålande af belåtenhet och högmod.

Han stannade slutligen framför en af salongens trymåer, och sedan han litet vridit den parisiska »ternen», skred han ned till den juvelrosett, som prydde det hjertlösa bröstet, der både det gröna bandet och det som utmärker medborgerlig förtjenst

vittnade hvad den aktade konsuln gjort för sin samtid och sitt fädernesland.

Flera år hade förflutit, sedan vi hörde honom för prestmannen tala om sin sorg, sin ensamhet, hörde honom djupt beklaga förlusten af maka och barn. »*Sorgen trifs ej rätt på vågen*», säger Tegnér, och vi tillägga, att den icke trifves bättre på landbacken, åtminstone icke i verldsmannens bröst.

Tvänne sorger, eller rättare bekymmer, hade dock till en tid uppfyllt den sörjande makens och faderns hjerta. Den första, huru han skulle kunna införa fru Gyllenstråle såsom värdinna i det storartade hemmet, så att hon på ett imponerande sätt skulle uppbära denna ärofulla och viktiga befattning. Den andra, huru han skulle, till ära för sin salig hustrus minne, kunna disponera en större summa, att räntan deraf för honom utfölle i en titel eller en orden.

Båda dessa bekymmer hade blifvit afhjelpta. Grosshandlaren hade snart haft den glädjen att se fru Gyllenstråle tillfredsställande uppbära värdigheten af hans frände och den hennes-nådtitel, som han i hvarje ögonblick upprepade, ehuru han hade mycket att önska i afseende på hjertelag och karakter, så fullkomligt olika hans sympatier.

»Det der sentimentala skall vara så förnämt, kan tänka, skall vara så nobelt, som ett signalement på adelskapet — åtminstone på knaperadeln. Jag känner nog igen salig Charlotte på kusinen!» mumlade han ofta för sig sjelf, då kusinen något yttrat sina tankar.

Den summa, som han efter en djup och diplomatisk öfverläggning helgat till sin hustrus minne, hade verkligen inbringat honom hvad han egent-

ligen dermed åsyftat — det gröna bandet, den lilla gyllene vasen, och icke långt derefter hade han erhållit konsulstiteln.

För ögonblicket hade hans filantropiska sinne känt sig mättadt, men det är med äregirigheten som med all annan hunger, han kan väl för ögonblicket mättas, men aptiten återkommer snart ånyo, och ju läkrare födoämnen, desto större trånad derefter.

»Säg till hennes nåd att komma in!» befalde konsuln betjenten, hvilken han kallat med den klingande silfverklockan — den i våra dagar brukliga lufttelegrafan fanns icke ännu.

Fru Gyllenstråle inträdde med blekt och sorgset utseende.

»Hvad behagar kusin?» frågade hon, sedan hon helsat konsuln.

»Jag vill ytterligare tillägga några ord i afseende på middagen», svarade Schimmerman, utan att låtsas märka hennes dystra sinnesstämning.

»Var icke allt i det fallet tillsagdt och öfverenskommet i går?»

»Jo, men jag har ändå en oro, att den icke blir så splendid, som jag vill hafva den. Kusin vill nog hafva den präktig, men de der gamla vanorna från det egna tarfliga hemmet i en aflägsen landsort, med inskränkta tillgångar, vilja ändå nästan omedvetet göra sig gällande. Kusin förstår icke rätt — oaktadt den goda viljan — sin nuvarande plats i samhället, icke den stora skilnaden emellan en obemedlad kapten på landet och en rik och ansedd konsul i hufvudstaden.»

»Jag tycker, att jag på så många år och under så outtröttliga lärdomar bort kunna lära mig denna stora skilnad», svarade kusinen med egen tonvigt, »och jag lofvar ännu en gång, att middagen skall bli så magnifik, så öfverdådig som möjligt.»

»Öfverdådig är ett ord, som icke rätt passar, ehuru jag medgifver, att öfverdåd skall vara underlaget. Nej, fin, utsökt, delikat, så att finheten och elegansen ligga som en skimrande, förvillande slöja öfver öfverdådet! Min salig Charlotte hade i detta fall en verklig talang, som jag aldrig kan glömma — att på en gång fint och storartadt arrangera en middag, och den tiden var jag ändå bara grosshandlare.»

»Det är väl, att Charlotte i *något* är ihågkommen!» svarade kaptenskan nästan emot sin vilja, men konsuln angreps af en häftig hostattack, hvilken vanligen infann sig, när fru Gyllenstråle sade något, som icke behagade honom — något, som träffade hans samvete.

»Jag har ju läst upp listan för kusin?» återtog konsuln, sedan hostan slutat.

»Ja många gånger.»

»Nå, då bör icke kusin förundra sig öfver att jag, för en *sådan* societet, vill hafva allt så utsökt som möjligt. Besinna! — statsråd — öfverståthållaren — ståndens talmän — grefvar, baroner och höga embetsmän af alla slag!»

»Kusin må tro, att jag allt har mina uträkningar med den här middagen. Jag vill drifva igenom stora, väl uttänkta planer, för det allmänna; och säkraste medlet, när man hos de *mäktige* vill genomdrifva en sak, är alltid — en middag!»

»De stora planerna äro väl en kommerseråds-

titel och ännu en stjärna», tänkte kusinen, och dessa tankar satte ett fint leende på hennes läppar.

»Ja, jag skall uppbjuda all min förmåga att så väl använda de rika tillgångar, som stå mig till buds, att icke middagen skall motverka kusins stortartade planer», återtog kaptenskan; »men neka icke heller mig det, hvarom jag så ödmjukt och innerligt beder kusin!» tillade hon, och hennes stämma darade af djup rörelse.

»Ja, jag lofvar att uppfylla *allt* hvad kusin ber mig om, såvida det icke rör den der nedrige bedragaren Rosenberg.»

»Det är just för honom, den arme, olycklige, för hvilken jag ännu en gång vågar fälla en ödmjuk förbön.»

»Var då tyst! . . . ty om hela världen tiggde nåd för honom, så ändrades ändå icke en enda prick i hvad lagen bjuder! . . . Det skulle just vara vackert, att jag — som är en så aktad och exemplarisk man — som står likt en stödjepelare för ordning och rättvisa — att jag skulle öfverse med en sådan bedragare — en förfalskare af mitt aktade namn! . . . Nej, kusin, den som *så* kan göra, på honom må lagens rättmätiga straff utan skoning tillämpas!»

»Men de femton åren, som han så troget tjenat kusin? . . .»

»Så mycket straffvärdare! Den, som i så många år haft *mig* till principal — njutit mina välgerningar, och *så* kan handla . . . dock, det är väl icke första gången — fast det var den första, som räffen blifvit upptäckt — på honom må lagens hammare förkrossande nedfalla! . . .»

»Och kusin kan med lugn njuta af sin präktiga middag och veta honom — den nu visst felande,

men hvilken dock i så många år varit en trogen och redbar tjenare — föras till ett fängelse, som sedan skall utbytas mot fästning — när kusin eger i sin makt att gifva honom förlåtelse och frihet? . . . »

»Tig, qvinn!» röt den filantropiske konsuln med fasaväckande stämma, »annars säger jag som jag sade till hela kontorspersonalen, när de alla lipade och tiggde om nåd för den der bedragaren, att, om de icke ville tiga, så finge de alla genast packa sig bort.»

Den förödmjukade, bedröfvade qvinnan teg och nedsväljde nu, som så mången gång, under djup smärta det bittra läkemedlet.

»Mätte kusin icke en gång med ånger och bittra förebräelser komma ihåg denna hjertlösa hårdhet, denna skuldbelastade stund och önska att, för hvad pris som helst, kunna återköpa henne!» utbrast kapteńskan efter några ögonblicks tystnad med gripande stämma och lemnade derefter rummet.

»Jag vet nog hur jag skall tysta munnen på de der barmhertiga supplikanterna!» utbrast konsuln med ett segerleende och kastade sig vid dessa ord ned i en hvilostol; men leendet försvann smånin-gom, och det syntes på hans allt mer och mer för-mörkade anletsdrag, att samvetets supplikanter nu höjt sin omutliga, förkrossande stämma och att denna icke med maktspråk kunde nedtystas.

Konsuln försjönk i ett djupt begrundande.

»Nej, det måste ändå ske!» utropade han slutligen. Ett sådant brott måste straffas! . . . Ett varnande exempel måste statueras! . . . Ja, så måste det blifva, om jag ock är säker på att . . . Ty hvad hade han väl blifvit om några år, annat än en onyttig pensionär . . . ty fast han icke är gammal,

så har hans helsa blifvit så klen på de senare åren. . . . Den der ynkryggen tålde icke vid fukten på det nya kontoret. . . . Hans bästa tid är förbi, och han har ju under all den tid han tjenat hos mig icke kunnat spara en enda styfver af sin stora lön för hela tiggarslägtens skull. . . . Louise är väl den enda, som icke varit med om att plocka honom — för mig veterligt har hon då icke tagit en man på halsen att försörja — en sådan der tras-hank, som den der löjtnanten, som den yngsta skulle ha! . . . Gud bevars, det skulle låta så rart, kan tänka! Men de der officerarne äro ändå det största skräp som fins; jag har då aldrig kunnat tåla det der »lysande eländet» — och mina största förargelser har jag haft af sådana herrar! . . .»

Konsulns ansigte förmörkades ånyo, och det syntes, att dystra tankar öfvermannade hans stoiska lugn.

»Louise! . . . ja, hvart tog hon vägen?» utbrast han omsider. »Jag har aldrig velat fråga brodern efter henne, och aldrig har hon, mig veterligt, varit i mitt hus, sedan den der dagen — som jag ändå *aldrig* kan glömma — det är, som om han hade bitit sig fast i min själ! . . . Nå, nå, hon fick ju också en rund summa. Jag sade icke: »*tig!*» . . . men hon förstod nog meningen med pengarne. Bäst vore ändå, att hon vore saligen afsomnad — ty den mun tiger bäst, som icke *kan* tala! . . .»

Åter följde en paus.

»Emellertid är resultatet det, att trotjenaren Rosenberg får resa dit, der hvarken sol eller måne lyser på honom!» återtog konsuln beslutsamt. »Och om han lefver tills han kommer på fri fot igen, så kan jag ju som försoning ge honom en liten

summa — det är mindre, men synes *mer*, än om jag skulle blifvit betungad med en årlig pension. Pengarne kunna verkligen användas på bättre sätt. . . . Sådana middagar som den jag ger i dag och många dagar gå min själ icke af för intet; men de äro som en insats mot hög ränta! Och jag vet hvad den här kostar», tillade han och pekade på den lilla vasen, »och nordstjernan blir mig nog ändå dyrare, ty den är väl ändå icke egentligen för mitt fack. Men hafva henne *skall* jag — det må kosta hvad det vill! . . . Många, som icke äro mera lärda än jag, hafva fått henne — allt beror på rekommendationer, och det får den lätt, som har pengar.»

Konsuln teg några ögonblick.

»Det der biblioteket, som jag ämnar till medellösas disposition uppställa, och det påtänkta stipendiet för fattiga ynglingar af Stockholms nation, som jag låtit komma till vederbörandes öron, ger mig äran af en mecenat och berättigar mig till en dusör.»

Konsuln höjde åter stolt sitt hufvud och hans ansigte likasom återspeglade redan strålarne af nordstjernan.

»Det gifves nog fattiga adelsmän, som väl kunna behöfva en liten handräckning, och då är det icke så rasande att ha den, som lemnar summan på blotta det högvälborna namnet, hvilket i sådant fall betyder mindre än den minsta kyddkrämares.»

Konsuln log tillfredsstäld och vred den stora sigillringen på sin hand.

Konsuln hade af »*pietet*» för sin »salig» hustrus minne låtit på ringen gravera hennes vapen.

»Det är dock godt att vara utan arfvingar och kunna disponera öfver sina penningar huru man be-

hagar!» återtog konsuln med synbar förnöjelse. Hade jag icke varit dem för slug, så hade väl äfven jag haft *den*, som velat ärfva mig — men konsul Schimmerman fastnar icke på fogel-lim! . . . Det kunde kanske allt på sitt sätt varit roligt, om jag haft barn och barnbarn — nota bene om de haft namn och anseende — men det är bäst som det är!» Och konsuln påtände sin slocknade cigarr, jemkade vaxljuset i den stora silfverkandelabern, hvarefter han lemnade rummet för att kasta en pröfvande blick på det dukade bordet.

Innan vi lemna konsul Schimmermans hus, vilja vi litet redogöra för den omtalade Rosenberg och den sorgliga händelse vi redan antydt.

Rosenberg hade i femton år varit på Schimmermans kontor — de sista tre åren som kassör — och hade under denna långa tid tjenat sin principal med ett nit och en trohet, som eger få exempel.

Konsuln hade nästan känt ett slags fruktan för honom, till följd af hans redbarhet, hans stränga rättskänsla, hvilket gjorde, att han flera gånger vågat en anmärkning, då konsuln velat företaga något, som kassören ansett mindre hederligt.

Konsuln hade därför mången gång önskat vara af med honom, men ändå icke kunnat besluta sig dertill för hans trohet och den verkliga nytta han gjorde honom.

Hans lön hade icke varit obetydlig, men olyckan tycktes förfölja hela hans familj, och han var den ende, som kunde afhjelpa de ofta trängande bekymren.

Han underhöll den gamla sängliggande modern jemte en ofärdig bror, och slutligen måste han äfven hjälpa den yngsta system, hvilken, gift med en officer på ett landregemente, råkat i verklig miser.

Länsmannen hade omsider skrivit upp såväl deras kreatur som deras lösegendom, och ett bysättningsutslag hotade att beröfva mannen friheten och med detsamma tjensten.

Den arma system skref i sin förtviflan till den kärleksrike, så ofta anlitade brodern.

Denne egde för tillfället inga penningar. Han hade nyss betalt moderns hyra, en brunnsresa för den sjuke brodern, och anskaffat kläder åt den äldste af sina systersöner, hvilken han skaffat plats på ett handelskontor.

Ännu felade en månad, innan hans qvartal skulle utfalla. Han visste ingen utväg och vände sig i sin ångest till sin principal med en uppriktig bekännelse om förhållandet, derjemte en ödmjuk anhållan om hans hjälp.

Konsuln vägrade att lemna honom hans lön i förskott. Han kunde icke tillåta honom att så kläda af sig för den »trashanken», som nog ändå plockat honom. Han visste dessutom, att han icke kunde räddas. Det vore således så godt först som sist. Det vore ju mycket bättre, att Rosenberg satte in något hos konsuln för äldre dagar, än att uppoffra allt för svågerns kreditorer o. s. v.

Om ock Rosenberg icke kunde förneka, att konsuln från kloketens synpunkt hade rätt, så stälde sig dock gent emot detta den arma, förtviflade system, hennes rädlösa belägenhet, och det ömma brodershjärtat kunde icke vägra henne sin hjälp — men hvarifrån skulle han taga penningar?

I denna kvalfulla och rådlösa belägenhet fattade den arme brodern ett förtvifladt beslut.

Han skref i konsulns namn och med sin förmåga att fullkomligt efterapa dennes stil en skuldsedel och skickade en af de yngre kontoristerna på ett annat handelskontor för att uppbära den summa, som han visste genast skulle utlemnas vid uppvisande af skuldsedeln.

Pengarne voro erhållna och rekommenderades genast, men vid afsändandet deraf öfverfölls den arme Rosenberg af en så djup förtvifan, att han var nära att icke afskicka dem.

Emellertid hade Schimmerman några timmar derefter inkommit på samma kontor, från hvilket pengarne blifvit utlemnade, och det första som der mötte hans öga var hans egen skuldförbindelse.

Med det olycksbringande papperet i sin hand rusar han till sitt kontor, der han tänkte anställa en sträng räfst; men det behöfdes icke — den brottslige bekände genast under bitter ånger sitt fel, hvars anledning redan var grosshandlaren bekant. Han bedyrade, att hans afsigt varit att, så fort han erhållit sitt löneqvartal, genast betala summan. Han bönföll om konsulns förlåtelse och bad under varma tårar, att konsulen för hans gamla, sjuka mors skull icke skulle lemna honom i lagens händer.

Hans kamrater bönföllo för honom, men allt förgäfvdes. Konsulen kunde icke handla så lagstridigt.

Detta var aftonen före den stora middagen, och innan han satt sig med sina höga gäster till det af öfverdåd svigtande bordet, hade han låtit bortföra den nu visst felande, men i så många år

trogne tjenaren, för att öfverlemnas i lagens hand och sedan under hela lifvet beläggas med vanära.

Och konsuln skämtade och log med sina artiga och lifvade gäster, höll tal, fulla af människokärlek och filantropiska tänkesätt, samt mottog med hänryckning den artiga tacksägelseskålen, åtföljd af ett tal, liknande en nekrolog, der den älskvärde världens alla dygder, så gagneliga både för det allmänna och det enskilda, voro i svassande ord framställda.

Han lade sig glad, upprymd och med stolt tillfredsställelse på sin mjuka, elastiska bädd, sedan han som vanligt tillreglat dörren till sitt sofrum.

Han somnade snart och ljufligt från dessa högmodets och äregirighetens svindlande tankar.

Han vaknar plötsligt. Han tycker sig höra sitt namn nämnas med en röst, som nästan stelnar blodet i hans ådror, och han tycker sig vid nattlampans sken se en blek vålnad hotande betrakta honom.

Han svettas, han bäfvar, han vändas. Han tillsluter ögat, och ändå — han kan icke skilja sig från den fasaväckande synen!

Och åter hör han sitt namn nämnas med ett så hemskt anklagande ljud, att det nästan sammandrager hans bäfvande hjerta.

Han tillsluter ögat, gömmande hufvudet djupt ner i örongottet.

Så ligger han länge, som uti ett ångestens svettbad. Allt är åter tyst, och han vågar ändtligen uppslå sitt öga.

Han ser nu ingenting, men bordstudsaren slår midnattens ett slag.

Kalla svettdroppar betäcka konsulns hela varsel — en djup fasa genombäfvade hans själ.

»Underligt — förunderligt!» suckar han slutligen. *Så* såg *hans* moder ut, då hon i går steg upp från sitt knäfall, sina böner!... Dörren är reglad — vålnader och spöken finnas icke — och ändå — jag såg ju henne tydligt!...»

Vid kaffebordet följande morgon berättade kapte-skan med en blandning af djup bedröfvelse och tydlig anspelning, att den olycklige kassörens gamla förtviflade mor dött under natten.

»Den arma! — hon kunde icke öfverleva den älskade sonens olycka och vanära!» tillade hon med en genomträngande blick på *honom*, som hon visste vara orsaken till hennes död.

En rysning skakade synbarligen konsulns själ och en likfärg utbredde sig öfver hans nästan vanställda ansigte.

»Han kan dock icke köpa sig fri från samvetets anklagelser!» tänkte den bedröfvade qvinnan, utan att kunna ana den egentliga orsaken till konsulns plötsliga förändring.

VIII.

Vi gå nu litet tillbaka i tiderna och införa läsaren åter i den församling, uti hvilken vi tvänne år förut bevistat ett husförhör.

Inom samma församling låg ett stort herresäte, ett greffligt fideikomiss, genom hvars aflöfvade alléer man såg högtidsklädda grupper, hvilka togo vägen till det ståtliga Adelsö, der den s. k. husförhörs-salen var tillredd för att emottaga prest och den del af godset, som tillhörde den roten, hvilken skulle läsa på dagens husförhör.

Förhöret började och fortgick som vanligt.

»Tallstugan!» sade prosten vid slutet af det-samma.

»Hustru mi' ä' inte här!» svarade en liten svart-muskig karl med listiga, djupt liggande ögon.

Det var Knut Person i Bodal, med hvilken vi gjort bekantskap på förra förhöret, som flyttat från Bodal och nu innehade Tallstugan, ett mindre torp under Adelsö.

»Ni har ingen tjenare, och barnen äro för små att kunna läsa», yttrade prosten, tittande i kyrk-boken.

»Vi ha fälle ändå ett, fast de' inte ä' vårt. Ho' heter Hilda Englund och ä' barnhusbarn. Ho' va' förut i Lindbacken, men ska' fälle nu skrivas hos oss.»

»Är Hilda Englund hos er?» frågade prosten, och ett moln lade sig öfver hans panna.

»Ja, vi tog'na vi, när gumma i Lindbacken dog och gubben flötta' hem te' mågen och släppte torpet.»

»Hilda Englund!» sade prosten, och en suck höjde hans bröst.

Den lilla flickan framträdde, eller snarare skug-gan af det forna glada, rosiga, lefnadsfriska barnet. Hennes kind var nästan snöhvit och syntes det ännu mer genom den svarta halsduk, som omslöt det lilla fina, äfmagrade ansigtet.

Hon neg djupt, och på de små afmagrade, sammanknäppta händerna nedföllu nu de tårar, som gömt sig i de långa, svarta ögonhåren.

En djup rörelse grep prostens själ.

»Äro barnen pligtige att lyda sina föräldrar uti allt?» frågade prosten, sedan han länge med djupt medlidande betraktat den lilla flickan.

»Ja, uti allt, som icke strider emot Guds lag och samvetet, ty alltid måste man mera lyda Gud än människor!» snyftade barnet med knapt hörbar röst, och de sista orden bortdogo i en häftig gråt.

»Du har mistat dina goda fosterföräldrar, mitt lilla barn», sade prosten med hjertligt deltagande, »och det är snält och tacksamt af dig, att du minnes och begråter dem; men du bör likväl icke sörja för mycket, utan komma ihåg, att Gud är de fader- och moderlösas far, och söka att göra hvad dina goda fosterföräldrar lärde dig, så är du säker att blifva ett Guds barn!»

»Ja, men när jag får lof och göra hvad de ha förbjudit mig, så kan jag icke bli ett Guds barn — och icke råka mormor hos Gud!» snyftade den lilla, klagande och afbrutet.

Prosten såg upp, och hans sjäfulla öga fästades förebrående på Knut Person i Tallstugan.

»Ja, inte må prosten tro, att ja' vill narre flicka' te' göre någe' ondt?» inföll denne, lika som till svar på prostens outtalade förebråelse. »Men si, ho' ä' ho', som alla så'na der barnhusungar, utå ett illakt krut, som en bara har skam te' tack för att en ä' barmhertig mot.»

»Hilda Englund är ett godt och tacksamt barn — jag känner henne. Men vi skola vidare talas vid. Tag henne med och kom fram till prestgården.»

»Ja, si, vördi prost, de' ä' inte så långt te' kvartalsmule faller ut.»

»Men ändå för långt», tänkte prosten, som åter vände sig till flickan och sade: »Kanske, mitt barn, att du i dag icke skall läsa mera; jag vet, att du kan, och jag skall dessutom förhöra dig, när du kommer till prostgården.»

»Jo, söta vördi prost!» bad den lilla flickan, nästan ängestfullt, »för mamma bad mig, innan hon dog, att jag skulle läsa flitigt, så att jag skulle kunna läsa snält på förhöret.»

Prosten klappade rörd det älskliga barnet, och så fortsatte han frågorna till henne, hvilka hon alla redigt och väl besvarade.

Hela den greffliga familjen var närvarande vid förhöret, och den lilla, så ovanligt vackra flickan, äfvensom det egna i hennes uppträdande, hade ådragit sig deras uppmärksamhet och intresse.

Grefven — eller gamle grefven, som han vanligen kallades — var en af dessa ädla aristokrater, som tro, att gudsfruktan och människokärlek äro säkraste medlen att hålla vapenskölden blank och fri från det frätande rost, som i våra dagar icke sällan velat fördunkla densamma. För honom var människan människa, hvar helst och i hvad förhållande han träffade henne.

En djup suck höjde grefvens bröst vid tanken på alla dessa hemlösa fader- och moderlösa varelser, hvilka under namn af »barnhusbarn» skickas ut kring hela riket, och hvilka tagas för betalning och ofta skymfas, handteras illa, ansträngas öfver de

svaga krafterna, och icke sällan i kärlekslöshet, osnyggighet och med knapp föda måste framläpa lifvets värdagar.

Den dag, då de skola visas för presten — ty barnhusbarnet måste alltid åtfölja fostermodern till prestgården och framvisas, innan betalningen från barnhusdirektionen utlemnas — kmmas och tvättas de, påklädas vanligen lånade kläder, för att i prestens närvaro få höra söta ord och till och med emottaga smekningar af »mamma».

Vi hafva dock från denna sorgliga erfarenhet med glädje sett de vackraste undantag, der barnet älskas och vårdas med verklig föräldrakärlek, och der fosterföräldrarne så älska det, att de icke utan djup smärta kunna tänka på den dag, då barnet skall veta, att det icke har *dem* att tacka för lifvet.

»Hvilka äro fader och moder till detta älskliga barn?» suckade grefven, och en fuktig glans immade hans öga.

»Åh, hvad hon är näpen och täck, den lilla ungen!» tänkte grefvinnan. »Hvad det ändå är skada, att naturen har slösat så mycken skönhet, så mycket behag på ett barnhusbarn!» Och grefvinnan kunde icke hindra sitt öga att jemförande kasta sina blickar mellan barnhusbarnet och Edla, hennes egen fjortonåriga ganska täcka, men af naturen ändå icke på långt när så rikt gynnade dotter. »Hon har bestämdt en förnäm far!... Men modern?...» Och grefvinnan höjde föraktligt på de nobla axlarne.

Och Edla tänkte på den lilla flickans så underbart sköna ögon, på hennes fina, älskliga anletsdrag, och hon suckade barnsligt: »Ack, om jag vore så vacker!» Men hon tänkte också tankar af varmt

medlidande, och klara tårar skimrade i hennes öga, hvilket oafvändt var fästadt på det vackra barnet.

Och unga grefven, hvad tänkte han? Det var kanske icke så lätt att veta, ty ett ogenomträngligt moln hvilade öfver hans panna och outgrundlig var den blick, hvilken nästan fastväxt hvilade på barnhusbarnet.

Måhända var det minnet, som mystiskt framstälde en af sina gripande scener, till hvilken samvetet utdelat fribiljetter?

»Är hon icke vacker, icke förtjusande, Ossian?» hviskade hans syster; men Ossian tycktes icke höra Edlas fråga — åtminstone besvarade han icke densamma.

»Du kan då aldrig tycka, att någon mer än mamsell Högqvist är vacker!» utbrast Edla missnöjd.

Och grefvens tvänne dotterbarn, den trettonårige Theodor och den nioårige Agnes, voro så intagna af den lilla flickan, att de bådo »morfar», att de skulle få bjuda henne till middagen, och de kommo öfverens om, att de skulle bedja »mormor», att hon skulle få smaka alla de rätter, som voro vid morfars bord.

Under middagen yttrade grefve Adlerros sitt varma deltagande för den lilla barnhusflickan och öfverlade med prosten, hur de åt henne skulle kunna anskaffa ett bättre hem, än det hon nu hade.

Prosten försäkrade då, att hade han haft den ringaste aning derom, skulle hon aldrig hafva kommit till Tallstugan, men som hennes gamle fosterfader, då han flyttat från församlingen, omtalat, att han lemnat henne till sin efterträdare, hvilken lofvat vara snäll mot henne, så var prosten lugn och trodde henne fortfarande i Lindbacken.

Emellertid hade Hilda, tvänne veckor efter fosterfaderns afflyttning och tvärt emot det af hans efterträdare gifna löftet, blifvit transporterad till Knut Person i Tallstugan. En liten gemensam skogsaffär, af hvilken den förre skördat största vinsten, hade föranledt den senare att som en liten ersättning betinga sig Hilda, emedan han behöfde en barnflicka och ville hafva en sådan, som betalade för sig och som icke hade någon att »gå och sqvallra för».

På detta sätt hade den lilla Hilda kommit till det hjertlösa torparfolket, der hon skulle se efter tvänne elaka barn, hvilkas minsta klagan hon fick betala med skällsord och hårda slag.

Derjemte skulle hon diska, sopa, bära in vatten och bränsle, och till alla dessa förrättningar, så långt öfver det åttaåriga barnets krafter, fick hon endast en knapp och missunnad föda.

Emellertid lofvade grefven att betala för barnet, endast man åt det kunde finna ett passande hem. Slutligen, efter många öfverläggningar, stannade tanken på en fiskare under Adelsö, hvars hustru i många år tjenat hos gamla grefvinnan, som grefvens första hustru vanligen kallades. Grefven skulle tala med fiskaren om saken, och prosten skulle under tiden göra ett besök i Tallstugan, ty de fruktade båda, att flickan dyrt fått betala sina tårar och sin uppriktighet på husförhöret.

Redan följande morgon erhöll prosten under rättelse från grefven, att fiskaren lofvat emottaga barnhusbarnet, och strax derefter begaf prosten sig på väg till Tallstugan.

Han satte häst och vagn vid en backstuga i

grannskapet af torpet och fortsatte den senare delen af vägen till fots.

Hunnen målet, möttes prostens öra af gråt, svordomar och jämmer.

»Söta pappa, slå inte ihjäl mej! Jag ska' inte säja något åt prosten!» ljöd en qvidande barnaröst från den tillstängda stugan. »Herre Gud, hjälp mej fattiga barn! Söta mamma, bed Gud för mig! Jag dör, jag dör!...»

»Du har sagt nog, du otäcka unge, och du ska' nog få betala hva' du har sagt, din...» Och så följde en mängd namn, som vi icke kunna återgifva.

Knut Person hade direkte från husförhöret begifvit sig till tingsstället, för att afhöra ett mål, som rörde en af hans grannar, af honom i tysthet angifven för skogsåverkan.

Sedan han med förnöjelse hört grannen pliktfallas, hade han i glädjen häröfver begifvit sig till gästgifvaregården, der han under kortspel och supande tillbringat natten och först derifrån i ett rusigt tillstånd hemkommit några ögonblick innan prostens ankomst.

Prosten inträdde rysande.

Man hade märkt honom. Slagen upphörde, svordomarne slutade, endast barnets qvidande gråt genombröt den hemska tystnaden.

»Knut Person! Hur kan du svara Gud, hur kan du svara menniskor för ett sådant nidingsdåd?» utbrast prosten slutligen med gripande stämma.

Den lilla flickan, som låg på golfvet i stugans främsta vrå, dit bödelsslagen hade jagat henne, hade icke märkt prostens ankomst, ty hon hade, för att skydda sitt ansigte, vändt det inåt vrån, med de

små händerna hopknäpta öfver detsamma; men äfven till henne trängde nu hans välkända stämma, och hennes bäfvande hjerta kände, att han kom som en räddningens engel.

»Ack, mormor, du bad nog Gud om hjälp!» utropade hon snyftande och nästan flög öfver golfvet fram till prosten, vid hvars knän hon nedkastade sig. »Tag mej härifrån, söta, goda prosten!» utropade hon och lindade sina blödande armar omkring prostens knän.

»Var lugn, mitt stackars barn, du skall få följa mig hem», svarade den djupt rörde prestmannen och smekte kärleksfullt det lilla hufvudet.

Nu betraktade prosten närmare det arma barnet. Hennes kläder voro sönderrifna och hennes ovanligt rika och långa hår hängde i ett tofvigt trassel kring den till hälften blottade kroppen, hvilken ännu häftigt skälfdde.

»Hvarför hafven i på ett så omenskligt sätt handterat detta arma barn?» frågade prosten rysande.

»Jo, för att ho' ljugde för prosten på förhöret och jemt ä' illak och stygg.»

»Mitt lilla barn, kan du omtala för mig hvad du menade, då du i går sade, att du måste göra det Gud och dina goda fosterföräldrar förbjudit dig?» frågade prosten, utan att svara på torparens tal.

»Söta prosten, ja' törs inte!» snyftade den lilla flickan.

»Barn, frukta ingenting!»

Flickan såg bäfvande upp och mötte Knut Persons infernaliskt brinnande öga.

»Nej, söta prosten, jag törs inte!»

Prosten tog den darrande flickan på sitt knä och slöt henne kärleksfullt i sina armar.

»Nu törs jag!» hviskade den lilla och slöt sig närmare sin beskyddares bröst.

»Jo, si prosten, de ha bedt mig stjäla många gånger, och en gång stal jag en ost ur grannens ostbur, och många gånger har jag tagit ägg ur deras hönshus, och så har jag plockat ärter och bönor i deras täppa.»

»Och hvem bad dig göra allt detta?»

»Pappa och mamma. Och jag bad, att jag skulle slippa, och läste upp sjunde budet, men då slog de mig och då gick jag och stal, och det var det jag kom ihåg på förhöret.»

Omkring en fjerdedels timme derefter lemnade prosten, tillika med den lilla flickan, denna lastens och syndens boning, sedan han på ett kraftfullt, gripande sätt sökt väcka torparen och hans hustru till besinning af det onda de gjort. Men intet verkade på dem — de visste långt bättre den rätta vägen än prosten. De stodo i ett sådant nådastånd, att de icke kunde synda.

Knut Person var skomakarens själsförvandt, hans bästa vän, och sekunderade mången gång såsom apostel och lärare, när den andre var hindrad från utöfningen af sitt embete.

»Ack, den Knut, han ä' för rar — en kan just undre, hvar han tar allt hva' han säger! Han ä' rätt som de' va' lika dugtiger som skomakaren!» hördes icke sällan under hans bibelförklaringar från hans beundrande åhörare.

Slutligen hade prosten hotat Knut Person att för kyrkorådet inkalla honom, och detta var det enda som något skrämde honom.

Gerna hade prosten i sitt eget hem behållit den lilla älskliga flickan, vid hvilken han innerligt

fästat sig, men han kunde det ej, emedan hans äldsta dotter, som varit gift med komministern i församlingen, nyligen dött och efterlemnadt tvänne små barn, hvilka nu hade sitt hem i prostgården.

Sedan prostinnan, med tillhjälp af sina bägge döttrar, klädt upp den lilla Hilda, förde prosten henne sjelf till Ekudden, der fiskaren bodde, som lofvat emottaga henne.

Med varma tårar skildes barnet från prosten, och äfven han kände sig djupt rörd, men han var lugn, ty han var säker, att det nu hos det sant kristliga, barnlösa fiskarfolket skulle få kärlek och huld omvårdnad.

IX.

Innan vi gå vidare i vår berättelse, vilja vi litet närmare redogöra för den greffliga familj, med hvilken läsaren endast gjort en flyktig bekantskap.

Vi hafva redan sagt, att grefve Adlerros var en af dessa ädla aristokrater, åt hvilka man gerna hembär den vördnad, som tillkommer ett gammalt frejdadt namn, då det uppbäres af kristendom och sant upphöjda egenskaper.

Tidigt har grefven genom sin fars död erhållit Adelsö, detta stora och ståtliga herresäte, hvilket under flera århundraden utgjort familjens fideikommiss.

Vid tjugutre år hade han gift sig med en kusin och hade i detta äktenskap, grundadt på kärlek och sympati, njutit en hög, sällspord lycka.

Hans maka skänkte honom tvänne barn, en dotter och tvänne år derefter en son, den blifvande fideikommissarien.

Men den höga lyckan — här nere så sällsynt — är, när hon någon gång uppnås, vanligen af kort varaktighet. Detta var äfven nu fallet, ty sedan tio vârar blomstrat kring de sälla makarnes fridfulla boning, virade midsommarn sina skiftande blomsterkransar kring den älskliga, tjugunioåriga makans graf. Ossiana var då åtta, Ossian sex år.

Det vore förgäfvets att söka beskrifva grefvens sorg — den egde samma djup som hans lycka — dock uppenbarade sig äfven i henne det kristliga sinne, som aldrig i något förhållande förnekade sig.

Han lefde för sina barn, sina underhafvande, för minnet af sin oförgätliga maka, och först sedan hans suttonåriga Ossiana öfvergifvit fädernehemmet, för att följa sin brudgum, den unge och ståtlige baron Rittercreutz, till hans hem, det vackra Rosenlunda, kunde grefven förmå sig att träda i ett nytt äktenskap.

Han fordrade icke i detta, hvad det första gifvit honom, men han fordrade och hoppades finna sällskap, deltagande, förtroende; men han hade fullkomligt bedragit sig i sina förhoppningar, och det hände nu, som det icke sällan händer, att den älskvärda, milda, ödmjuka flickan helt oförmodadt byter sig i en liknöjd, kärlekslös och hersklysten fru.

Segern är ju vunnen, striden utkämpad, den glänsande, förtrollande vapenrustningen nedlagd — man visar sig nu *sådan* man verkligen är.

En enda dotter var frukten af detta senare äktenskap.

Grefvens lif saknade numera icke anledningar till oro och bekymmer, ty utom den stora olikhet, som rådde mellan honom och hans hustru i tänkesätt och handlingar, hvilket naturligtvis i hög grad minskade hemmets trefnad, så hade han äfven som far djupa bekymmer.

Hans måg var icke hvad man hoppats han skulle blifva, och den kärleksrike fadern såg snart med outsäglig smärta, huru hans dotters gömda hjertesorg allt mer och mer bleknade rosen på hennes kinder och hastigt utvecklade det hektikens frö, hon troligen ärft efter sin moder.

Och hans son, den sköne och så ovanligt rikt begåfvade Ossian, glömde faderns exempel och lärdomar och gaf genom sitt lättsinne, sin oafåtliga tjänstgöring i passionernas lustläger, det ömma fadershjertat ett djupt, blödande sår,

Genom det rika mödernearf, som genom moderns död tillfallit den unge grefven, var han i tillfälle att frossa i njutningar och dyrköpta nöjen, utan att bedja fadern om bidrag dertill.

Kamraterna, de så kallade vännerna, begagnade sig äfven flitigt af hans kassa och hans »goda hjerta», som de så smickrande kallade den hjälpsamhet, hvarmed han kunde sägas lägga hyende under deras utsväfningar.

Af naturen egde han dock verkligen ett s. k. godt hjerta, men lättsinnets ogräs hade förqvåft dess ädlare säde; dock uppspirade ännu stundom en efterväxt deraf, synnerligast då han var tillsammans med sin far, för hvilken han alltid bibehållit både kärlek och vördnad. Han kände då och erkände sina fel, föresättande sig att blifva en

värdigare son till en så ädel fader. »*Men mörkrets rike är golflagdt med goda uppsåt*», säger Bulwer.

Fjorton år hade förflutit sedan grefvens senare giftermål, då döden åter inflätade ett hvasst törne i grefvens sorgkrans. Han förlorade då sin äldsta dotter, sin så högt älskade Ossiana. Hon hade dött af ett långvarigt bröstlidande, som slutade med lungсот.

Hon efterlemnade tvänne barn, en tolfårig son och en åttaårig dotter, hvilka sex månader efter moderns död äfven blefvo faderlösa, som det sades, till följd af baronens utsväfvande lefnadssätt.

Systemens död hade djupt gripit grefve Ossian och i hög grad ökat det svårmod, som i flera år beherskat honom, och hvilket vid hans svågers plötsliga död öfvergick i verklig mjeltsjuka.

Det syntes som om detta varit ett mäktigt väktarrop i hans själ — som om han deruti speglat de sorgliga följderna af ett maskstunget ungdomslif.

De båda fader- och moderlösa barnen fingo nu hos den gode morfadern sitt hem, der han sökte på allt sätt omhulda dem med kärlek och öm vård.

Grefvinnan öfverensstämde icke heller i detta fall med sin man, ty den yttre ömhet hon visade hans dotterbarn förnekade sig ofta och kunde således aldrig rätt uppvärma de ungas hjertan, som nog kände, att hon icke hade sin grund i hennes själ.

Grefvinnan hade också försökt alla medel för att förhindra deras flyttning till Adelsö, och föreslagit, att de skulle sättas i en helpension.

Att tänka sig att ännu många år få pinas med en guvernant, då hennes egen dotters uppfostran

snart vore fullbordad, och hon således hade hoppats att vara utaf med dessa fatala »husdjur», värre än alla de öfriga domestikerna tillsammans! Detta vore ju alldeles förfärligt! Och en informator sedan! Att nödgas sitta till bords och vara i sällskap med en bondson — ty de flesta informatorer voro ju tagna ur hopen — detta allt vore ju fasaväckande!

Grefvinnan vågade sig dock icke fram med dessa tankar till någon af sin omgifning — icke till sin dotter en gång — ty Edla var en ädel, högsinnad flicka och kunde icke gilla dylika åsigtter.

Hon gladdes sig så hjertligt att få den lilla älskliga Agnes till Adelsö, der hon nog skulle göra henne all den glädje hon kunde.

Emellertid måste grefvinnan emottaga både sin mans dotterbarn och dessa förskräckliga plebejiska varelser — guvernanten och informatorn, den förra en god vän till friherrinnan Rittercreutz, som redan i tvänne år varit hennes dotters lärarinna, och den senare — o fasa! — verkligen en bondson, hvilken detta oakadt ifrån baron Theodors sjunde år varit hans lärare och med honom tillbringat lästerminerna i Upsala.

Den bekantskap, som Agnes på husförhöret gjort med vår lilla hjeltinna, om vi så få kalla det staccars barnhusbarnet, hade på henne gjort ett djupt intryck, och hon talade oupphörligt om huru söt hon var och huru mycket hon längtade att få återse henne.

När det var lugnt väder, plögade den lilla Hilda få ro öfver viken med fisk till herregården, och hushållerskan, som visste huru gerna Agnes såg henne, brukade då vanligen underrätta sin lilla

kära fröken om hennes ankomst, och, såvida det icke var under lästimmarna, underlät aldrig Agnes att genast infinna sig i köket.

En innerlig vänskap förenade snart de båda barnen, så olika de än voro till samhällsställning och kunskaper, och icke sällan rodde Agnes öfver viken i sällskap med sin lärarinna eller sin bror till det täcka Ekudden, der de båda syskonen så väl trifdes, att de sade sig hellre vilja bo der än på Adelsö, om de bara hade morfar med sig der.

Fiskarhustrun hade, som vi redan antydtt, varit i tjänst hos grefvens första maka och nästan blifvit af henne uppfostrad. Af denna ädla qvinna hade hon också lärt de dygder och de egenskaper, som kunna gifva äfven det enklaste hem en hög grad af trefnad och der utbreda ett doft af poesi.

Här hade det stackars barnhusbarnet åter funnit en moderlig omvårdnad. Här fick hon fortsätta och på ett ännu mera förädlade sätt utveckla de lärdomar, som »mormor» i Lindbacken gifvit henne. Här blomstrade hon åter snart upp till glädje och vårfrisk fågring.

Nu hade åter kinden rosor, ögat sitt strålande lif, och hennes väsende hade återfått sitt naturliga behag, sin mjuka spänstighet.

Med förvånande hastighet lärde hon af sin fostermoder skrifva och räkna, jemte flera små handarbeten — ty hennes fosterföräldrar tilläto henne aldrig förrätta något groft arbete. De satte sin största ära, sin största fröjd i Hildas framsteg och i den kärlek, den lydnad, hvarmed hon lönade deras omsorger.

Fiskarens hade inga barn, och fiskarhustrun hade sjelf varit ett barnhusbarn.

Tallstugan och Ekudden — huru olika hem — huru olika människor! Barnet kunde heller icke glömma, huru mycket hon lidit på det förstnämnda stället, och ett bevis på huru djupt det fäst sig i hennes sinne var, att hon alltid i sin morgon- och aftonbön tackade Gud, som hjälpt henne från Tallstugan.

Småningom blef Hildas sällskap för Agnes så kärt, att hon nästan icke kunde umbära detsamma, och hon funderade mycket på hur hon alltid skulle få vara tillsammans med henne.

Slutligen, sedan hon en gång hört sin lärarinna yttra, att undervisningen skulle vara både lättare och nyttigare, om Agnes hade någon jemnårig att täfla med, uppsteg en tanke i hennes själ, och hon fattade ett modigt beslut.

Hon gick nämligen till »morfar», smekte och bad, och bad och smekte, till dess att morfar slutligen lofvade att tänka på saken, d. v. s. att tala med grefvinnan derom.

Att hans förslag skulle möta mycket motstånd, många svårigheter, hårda förebråelser, det visste grefven nogsamman förut, och han var ej ense med sig sjelf, om det var rätt att draga barnet upp i ett stånd, som det icke tillhörde, då sällheten och den lugnare lyckan oftast finnes i det, som hon nu skulle öfvergifva. Men till hvilket stånd hörde hon egentligen? . . . Detta var, såväl i afseende på henne, som på alla dessa arma, föräldralösa barnhusbarn, icke så godt att afgöra.

Och det var just denna fråga, hvilken i förning med det intresse grefven kände för henne, den glädje han kunde göra sin kära Agnes, som bestämde honom att denna gång — motståndet måtte blifva huru hårdt som helst — behålla öfvertaget.

Striden var häftig å grefvinnans sida, och utgångspunkten för hennes anfall voro högmod och snålhet, jemte de der vanliga smädelserna öfver Hildas obskura födelse — hennes första hem — barnhuset.

Denna gång var dock grefven herre i sitt hus, och han gick segrande att meddela Agnes uppfyllandet af hennes önskan.

»Tacka mormor, mitt barn!» sade grefven försonande, då Agnes öfverhopade honom med varma smekningar och högljudda tacksägelser.

»Både *du* och *hon* skola allt få umgälla att min vilja ringaktas!» tänkte grefvinnan, då den lyckliga Agnes på sitt hjertliga sätt tackade henne.

Fiskarhustruns smärta, då grefven, så grannlaga som möjligt, tillkännagaf sin önskan att taga Hilda till Adelsö, rörde djupt hans själ.

»Vare långt från mig att med våld taga barnet ifrån dig, du som så mycket älskat och så ömt vårdat det!» sade grefven med sin vanliga grannlagenhet. »Tänk på saken tills i morgon. Ogillar du då mitt förslag, så förfaller det alldeles.»

»Tag Hilda, goda herr grefve!» sade den ömma fostermodern med ett tillfredsstäldt leende, ehuru tårarne droppade, den ena efter den andra. Nu vet jag, att det *så* är Guds vilja!»

»Och huru vet du det, Carolina?» frågade grefven, på en gång rörd och förvånad.

»Jo, grefvinnan, min goda, kära matmor, var hos mig i natt — eller jag drömde väl, kan jag tro — och hon sade: »Carolina, släpp du flickan till Adelsö, det är så Guds vilje!»

Och flickan kom till Adelsö.

X.

Pingst, denna vårens herrliga uppståndelsefest, log skön och värmande öfver den mognade jorden, med sina doftande blommor, sina grönskande lunder, sitt strålände solljus.

Den landtliga kyrkan, tillhörande den församling, i hvilken Adelsö var beläget, stod också smyckad med dessa vårens ljufva älsklingar, med bågar af björklöf och doftande syrener, samt altare och predikstol prydda med buketter af violer och pingstliljor.

Församlingens unga nattvardsgäster hade, enligt denna landsbygdens vackra sed, smyckat det gamla, vördnadsbjudande templet — det skulle äfven derinne vara vår — vår som i naturen — som i de ungas hjertan.

Framför altaret stod prosten jemte komministern, hvilken nu för andra gången var prostens måg, båda iklädda de nya messhakar, som voro en gåfva af de båda unga gästerna från Adelsö.

Orgelns toner brusa nu genom tempelhalvfvet, djupa, gripande ackorder till den psalm, på hvars milda tonvågor de unga nattvardsgästerna skulle framträda till Herrans altare — ty i den trakten plägade alltid nattvardsbarnen sitta i nedersta bänken, för att sedan parvis framgå till altarat.

Orgeln tystnar, och från läktaren höres en skön, ungdomlig, metallklar stämma:

»Nu, då jag första gång är färdig» m. m.

Orgelns toner ackompanjera, milda, ljufviga,

likt en englarnes hviskning, och en grupp af högtidsklädda gossar trädde vördnadsfullt fram mellan de öfverfulla bänkarne, från hvilka mången moders, mången faders öga tåradt och välsignande följer det kära barnet.

Efter dessa komma de smärta, framåtböjda flickkorna, svigtande af salig bäfvan, darrande likt liljans stängel, tårskimrande, som liljekalken, då himmelens daggperlar på hennes blad.

Att de båda främsta flickkorna tillhörde en högre samhällsställning, derom talade deras klädsel, hvilken, ehuru enkel, dock skilde sig från de öfriga genom det bara håret — ty alla de andra hade s. k. bindmössor, hvilka ännu den tiden i sydligare delen af Östergötland buros af allmogens döttrar — och genom de svarta sidenklädningar, som omslötö deras älskliga gestalter.

De båda flickkorna voro ända till den minsta småsak lika klädda, och deras själs klädnad tycktes också vara densamma, ty samma uttryck af helig vördnad, af ljuf lycksalighet låg, likt strålar af en gloria, öfver deras vackra anleten, hvilka dock icke tillkännagäfvö den syskonliga likhet, som allt det öfriga antydde.

Och betraktade man dem noga, så tyckte man sig förstå, att det var mera ögonblickets gemensamma högtid, än deras naturs likstämighet, som gaf åt dem denna ögonblickets rörande likhet.

Den ena, ehuru mindre högväxt än den andra, bar dock sitt hufvud högre, och på hennes kind hade rosen en starkare kolorit.

Bildningen af hennes rena anletsdrag bar stämpel af kraft och mod, men derjemte af ljuf värme och en »äkta qvinlighet».

Den andra, en högre gestalt, ehuru icke en af de ovanligt högväxta, hade rikare och mörkare loc- kar, blekare kind och ett vemodigt, svärmandé ut- tryck i det sköna, högblå ögat.

Det låg öfver hennes ansigtes mjuka oval ett omiskänneligt spår af lidande, försakelse och öd- mjukhet, och skulle man ur blommornas verld vilja gifva en bild åt de båda flickorna, så tänke man sig rosen och liljan.

Det utmärkta, det mest framstående tilldrager sig alltid, såväl på landsbygden som i hufvudstaden, den mesta uppmärksamheten, så äfven nu — ty med undantag af de ömma föräldrablickarne, som sökte och dröjde hos sina älsklingar, så hvilade nästan hvarje öga på dessa båda ungdomligt sköna ge- stalter, hvilka med de andra lågo knäböjda kring altarrunden.

Från Adelsbänken, hvilken var den främsta i kyrkan, såg man i detta ögonblick en yngling, sittande mellan de båda grefvarne Adlerros, hvars hela varelse uttryckte den högsta grad af andakt, af djup rörelse.

Hans tårade öga hvilade med ett nästan heligt uttryck på de båda flickorna, eller måhända egent- ligast på henne med blekare kinder.

Ser man nu från honom upp till orgelläktaren, så mötes blicken af samma yngling, som börjat den herrliga psalmen; kämpande med sin djupa rörelse, för att ur det öfverfulla hjertat kunna till orgeln's toner fortsätta sången.

Äfven hans öga hvilade på altarrunden, men det vexlade icke mellan de båda flickorna — det hvilade med själens varmaste blick oafvändt på »rosen»!

Efter gudstjenstens slut framträdde föräldrar och husbönder, för att emottaga sina barn och tacka deras nitiske och kärleksrike lärare, hvilken med ett varmt deltagande och några hjertliga ord sade de kära nattvardsbarnen sitt farväl.

Äfven den grefliga familjen hade närmat sig barnen, och det var med djup rörelse som grefven slöt de båda unga nattvardsgästerna till sitt hjerta.

Grefvinnan tog dem äfven båda i famn, Agnes först och, ehuru icke med en mormoders innerlighet, så var det dock en märklig skilnad emellan denna omfamning och det iskalla famntag hon gaf barnhusbarnet. »Kom mig icke för nära!» var uttrycket deruti. Hilda kände detta förkrossande — och det arma barnhusbarnet drog sig bäfvande tillbaka.

Grefve Ossian tryckte äfven de båda flickorna till sitt bröst, men öfver hans ansigte hvilade detta vemodsfulla, outgrundliga djup, som trotsade sjelfva psykologiens Diogeneslykta.

Nu kom den unga fröken Edla, med varma tårar och hjertliga famntag, och derefter hennes bror, ynglingen från Adelsöbänken.

Han tryckte den älskade systemen kärleksfullt till sitt bröst, derefter tryckte han varmt och länge Hildas hand — ack, för länge — ty grefvinnan ropade honom.

Sist kom den vackre, intelligente sångaren ned från läktaren. Det var prostens son, en filosofie kandidat, Upsalastudenternas förnämsta sångare.

Äfven han helsade de unga flickorna med en hjertlig handtryckning och värtaliga, varma blickar, och sedan de på samma sätt tagit afsked af sina läskamrater, satte de sig upp i den grefliga vagnen,

efterföljda af prosten och hans son, hvilka båda voro bjudna till middag på Adelsö.

På eftermiddagen hade de båda unga flickorna dragit sig undan det öfriga sällskapet, för att i parkens boskeer ljufligt återkalla högtidsdagen och hans saliga, oförgätliga minne, och likasom förnya sina heliga löften, sina heliga föresatser.

Äfven de båda ynglingarna hade lemnat salongen och begifvit sig ut i parkens fridfulla enslighet. De voro akademikamrater och hade med ynglingahjertats hela värme slutit sig till hvarandra. Äfven de samtalade om dagens högtidlighet, om de båda älskliga nattvardsgästerna.

»Nå, Adolf, hvilkén af dessa båda skulle du säga vara friherrinna — vara den högvälborna, om du icke visste det?» utbrast baron Rittercreutz, då de båda vännerna på hemvägen sågo de unga flickorna framskymta mellan narcisser och blommande syrenhäckar.

»Det vet jag icke, Theodor, men *ett* vet jag, och det är, att det vore godt för både dig och mig, om de i verkligheten hade de ombytta roller, som du påstår att deras personligheter antyda.»

»Åh, hvarföre det? Hvarför skall du se saken från en så trång synpunkt? Vet du icke, att de tider äro förbi, då fördomen uppreste en hög barrier mellan adeln och det ofrälse ståndet? Vet du icke, att upplysningen har nedrifvit de förmultnade skrankorna och att den personliga förtjensten och vetandet, detta själens adelskap, jemnat marken der de stått?»

»Till en viss grad har du rätt, men i den superlativa mening du tager det tillhör det ynglingens illusioner — Upsalalifvets antagna privilegier. Jag medgifver visst, att skrankorna numera icke äro så höga emellan adeln och det ofrälse ståndet — men de stå dock kvar — och vill du försöka nedrifva dem, så skall du få se, att de hafva en djupare och säkrare grund, än du med ditt liberala och fördomsfria sinne kan ana. Och jag — jag tänker aldrig försöka!...»

»Du vill då icke hafva mig till sväger?»

Adolf svarade endast med en blick, men det var en af dessa, som säga mer än långa tal.

»Nå, förstår jag rätt ditt öga och var det icke bara prat, det der lilla förtroendet du, nästan emot din vilja, i går afton gaf mig, så håller jag vad, att du skall blifva det, såvida Agnes delar ditt tycke, det jag enligt mina små observationer icke betviflar, ehuru hon måhända ännu icke gjort sig reda för sina känslor.»

»Morfar känner du, det finnes ingen liberalare och fördomsfriare människa på hela jorden. Han och jag äro ju min systems giftomän — behöfver du då tvifla?»

»Nå, än grefvinnan då — tror du också, att hon tillhör de liberala?»

»Nej, det tror jag visst icke, men hon har intet att göra med den saken. Hon har aldrig varit en kärleksrik mormor för Agnes — behöfver således icke heller bestämma öfver henne.»

»Nästa år blir du magister — blir troligen primus — det låter något det. Så får du resstipendium — kommer hem — blir docent. Då kan Agnes vara omkring tjugu år — hon är nu sjutton —

då blir det lagom att fria — eller kanske icke förrän du blir professor. Du kniper en profession i rappet. Och Agnes är icke fattig, fast hon icke kan kallas rik. Nog lefva ni af din lön och hennes räntor och kunna ställa till ett så treffligt hem, att ni der med heder kunna ta' emot sjelfva »grefvinnan». Utstyrseln gör morfar, och det så det duger — grefvinnan må gräla hur mycket hon vill!»

»Du målar herrligt med regnbågens färger, men som dessa, så fördunsta ock dina taflor.»

»Vi få väl se!»

»Nu har jag målat för dig, nu vill jag också presentera ett litet utkast till min lefnadstafva. Jag kan väl icke tänka på att gifta mig, förrän jag är löjtnant, och det går, min själ, icke fort på lifgrenadiererna, när man icke varit löjtnant mer än tre år. Men dröjer det för länge, så griper jag mig an! . . . Nog vet jag, att här blir uppträden och ett förskräckligt lefverne, och det der eviga epitetet, som ljuder i mitt öra, likt ljudet af en rysskula, skall då i oändlighet upprepas, åtföljdt af de mest kränkande ord. På morfars samtycke är jag säker. Han är så fördomsfri och håller så mycket af Hilda. Morbror Ossian deremot vet jag icke rätt hvar jag har. Han är så passiv, men han ställer sig icke på grefvinnans sida, om icke för annat, så för det att han icke kan tåla henne. Dessutom har han alltid varit snäll mot Hilda och alltid tagit hennes försvar, när mormor grälat.»

»Ja, stackars min lilla Hilda!» fortfor Theodor med varm betoning, »hvad hon gråtit mången osedd tår och känt mången gömd smärta, mången djup, kränkande förödmjukelse i det ömma hjertat, som dock eger en nästan öfvermenschlig kraft att gömma

äfven de bittraste qual, och som eger en egen för-
måga att på en gång ingifva deltagande och respekt.
Det synes bäst på morbror Ossian, som åtminstone
fordom haft ett godt öga till alla vackra flickor, men
icke alls till Hilda på det sättet som jag menar.»

»Grefve Ossian är alltid god och vänlig mot
alla, ehuru ett djupt vemod ligger öfver hela hans
väsende, ett bristande intresse för lifvet, en andelig
trötthet, om jag får så uttrycka mig. Han är all-
deles icke lik de beskrifningar, man gjort öfver
hans ungdom. Han måtte betydligt stadgat och
förändrat sig.»

»Nå nå, det är väl icke för bittida; när man är
fyratio år, då kan man allt ha hunnit att rasa ut.
Du skall tro, Adolf, att morbror har allt satt mån-
gen skrynkla på morfars panna, mångt grått hår
i hans hufvud och nog kostar det också mycket på
morfar, att icke morbror gifte sig.»

»Ja, nog är det besynnerligt, och min far säger
alltid, att detta eger någon gömd orsak, men du
må vara glad deröfver, ty då han icke eger arf-
vingar, så går fideikommisset öfver till dig.»

»Ja, det må så vara, men jag önskade ändå,
för morfars skull, att morbror gifte sig, och hans
 eget lif blefve derigenom trefligare, hans lynne
friskare. Han stode då icke mera så ensam, så
utan framtidsintressen — han hade då något att
lefva för.»

En betjent inkom i detsamma och frågade från
grefven, om icke herrarne ville deltaga i en liten
sjöpromenad.

»Nu draga vi tills vidare en gardin öfver våra
lefnadstafvor!» sade baron Theodor och fattade leende
Adolfs arm.

»Intet ohelgande af dagen, hör du det?» uppmanade allvarligt kandidaten, då de voro nära terrassen, der sällskapet väntade dem.

XI.

Det var höst, lampor och stearinljus voro redan tända i de höga gemakerna på Adelsö. Grefvinnan satt i salongssoffan, virkande på en bordsduk, bredvid henne satt hennes dotter, och framför dem Agnes och Hilda.

Det rädde en hemsk tystnad i salongen, endast afbruten af bordstudsarens entoniga knäpp och Edlas halfqvädda suckar.

»Jag vill icke längre höra dessa suckar, Edla», utbrast slutligen grefvinnan med vredgad och befallande stämma, »han är icke värd en enda af dem, och jag hoppas väl också, att han icke vidare med sin närvaro, sina djerfva förklaringar skall uppröra dig. Så pass hederlig och bildad karl måtte han väl vara, att han icke mera visar sig i ett hus, der värdinnan på ett ganska tydligt sätt undanbedt sig hans besök.»

»Har mamma verkligen gjort det?» frågade Edla, och en vredens glimt genombröt ögats tårdimma.

»Ja, jag har verkligen varit så dristig och...»

Grefvinnan tystnade hastigt, ty grefve Ossian inträdde i salongen.

»Jag tror att Edla gråter?» började han med

vänligt deltagande och stannade framför divansbordet, der Hilda genast åt honom framsköt en hvilstol.

Med en vänlig tacksägelse nedsjönk grefven i de elastiska dynorna.

»Du svarar inte, Edla?»

»Hvad skall jag svara?»

»Säga hvarför du gråter.»

»Det är endast en barnslighet, icke mycket värd att tala om», inföll grefvinnan. »Du vet icke du, Ossian, hvad som passerat medan du varit i Linköping?»

»Är det något, som står i sammanhang med Edlas tårar, så önskar jag verkligen att veta det.»

»Ja, jag kan icke neka att så är, och jag har härigenom fått en ytterligare bekräftelse på den gyllene principen, att de olika stånden icke böra söka amalgamera sig. Det visar bäst det som nu tilldragit sig inom vår familj, ty då riskerar man de der plebejiska associationerna, i fall man icke är högsinnad nog att motstå tårar och böner. Kunde icke hvarje människa hålla sig inom sitt stånd. Det är ju i allt så naturens ordning. Icke vill myggan höja sig upp till örnens bo, och icke skulle det konvenera örnen att sänka sig ned till myrstacken? Af all sådan der absurd ståndsamalgamisering blir dock alltid bedröfliga och förödmjukande resultat.»

»Men hvilka äro då de bedröfliga resultaten af alla dessa premisser?» frågade grefven med fin ironi.

»Jo, resultatet är ett ganska plebejiskt frieri till din syster.»

»Åh, är det icke annat?»

»Icke annat?» eftersade grefvinnan, ljungande af vrede.

»Då är allt klart för mig. Det är väl härads-höfding Nordeman, som gjort Edla den äran?»

»Ja, hvad tycks, att han verkligen gjort fröken Adlerros den äran? . . .»

»Att Edla bör antaga hans anbud är naturligtvis det enda jag kan tycka! Och det så mycket mera, som jag länge märkt, att Edla varmt intresserar sig för honom, och att jag, såväl till följd häraf som för Nordemans många utmärkta egenskaper, länge uppmuntrat honom till det steg han tagit.»

»Är det möjligt, Ossian? Kan allt detta verkligen vara ditt allvar?» utbrast grefvinnan, bleknande af förvåning och vrede.

»Ja, på min ära, mitt fulla allvar!»

»Har då äfven *du* på äldre dagar öfvergått till detta förnedrande jemlikhetssystem? Du var dock i din ungdom känd för att ganska strängt hylla de aristokratiska principerna. Ja, man påstod till och med, att du — svindlande i passionernas yra, glömsk af det du var skyldig ditt namn — gått längre än du bort, men att du då, för att icke inympa en oäkta gren på ditt gamla, ärorika stamträd, icke aktade för rof att bryta eder och löften och lemna den sköna i förtviflan. Och man sade till och med, att detta hos dig hörde till ordningen för dagen!»

Öfver grefve Ossians ansigte utbredde sig en djup blekhet, och han for hastigt med handen öfver den ädla, i förtid fårade pannan.

»Jo jo, jag slog verkligen hufvudet på spiken!» inföll grefvinnan, bittert hänande.

»Om så vore, så har jag så mycket större skäl

att hata och förakta dessa fördomar, som icke akta hvarken samvete eller tårar, och hvilkas följder Guds egen hämnande rättvisa tagit i sin hand — följder, hvilka likna ett djupt kräftsår, som brinnande fräter och tärer, tills dess att det slutligen förtärt det hjerta, som lättsinnigt stälde sig under fördomarnes herravälde!» svarade grefven med en stämma, som vibrerade af djup rörelse.

»Och du vill således, att din syster skall, för att försona dina ungdomssynder, gifta sig med Nordeman? Vill, att hon, en anbornen grefvinna Adlerros, skall hafva en länsman till svärfar — skall komma i sällskap med bönder och dagakarlar?...»

»Ja, det vill jag! Och berodde det af mig, så skulle ingen tår mera fukta Edlas kind. Saken skulle strax vara afgjord, ty Nordeman är en hederlig och aktad karl, med både hufvud och hjerta, som icke friar till min syster, därför att hon är grefvinna, utan därför att hon är Edla — är den flicka hans hjerta valt!...»

»Han hade, min själ, icke friat till henne, om hon, likt andra parvener, icke haft ett namn — icke förmögenhet!» inföll grefvinnan med en infernalisk blick på Hilda.

»Jag kan icke öfvertyga mamma — det är icke alla, som kunna fatta ett ädelt hjertas bevekelsegrunder. Men det kan jag säga, att, skulle jag gifta mig — det som troligen icke kommer i fråga — så valde jag en flicka utan namn och utan förmögenhet.»

Åter fästade grefvinnan sitt brinnande öga på Hilda med ett ännu förfärligare uttryck, ty hon hade märkt, att grefvens blick hvilade på henne, då han utsade dessa sista ord.

Ehuru Hilda icke såg upp, måste hon dock hafva känt verkan af dessa blickar, ty en hög rodnad flammade på hennes kind, och bröstets häftigare svullning förrådde de känslor, som bestormade hennes själ.

»Skulle du gifta dig, hvilket verkligen kunde kallas en galenskap vid din ålder, och så blaserad och deklinerad som du är», återtog grefvinnan med bitterhet, »så — om du ock valde en af dessa namnlösa, föräldralösa, utplanterade ädelstenar — så — hon bure dock ditt namn! — icke så med din syster. Grefvinnan kan väl ingen taga ifrån henne — men att sätta Nordeman efter grefvinna — det vore då en förnedring derför! . . . Grefvinnan Nordeman! — o, hvilket horribelt missljud! . . .»

»Som jag vet, att min ädle far är af helt annan tanke, så hoppas jag och är säker, att han i detta fall utöfvar en faders och en makes rättmätiga myndighet», svarade grefve Ossian med hela den aristokratiska stolthet, som han kunde nedlägga både i stämman och utseende.

Fjorton dagar efter ofvanstående samtal firade härads höfding August Nordeman sin förlofning med fröken Edla Adlerros.

Alla tyckte, att partiet å ömse sidor var godt, ehuru mången förundrade sig öfver att den för sin högfärd kända grefvinnan någonsin kunnat tillåta detsamma.

Grefvinnan rasade också i vild förtviflan öfver den marterande *mesalliance*, hvilken föregåtts af de

våldsammaste strider, som någonsin varit utkämpade på Adelsö.

Äfven sedan saken var afgjord, kallade grefvinnan alltid den blifvande mågen »häradshöfding», och den dag, då vänner och släktingar voro bjudna att fira förlofningen, var grefvinnan sjuk och visade sig icke för någon, och ehuru väl småningom häftigheten af hennes vrede mildrades, så kunde hon dock icke, under hela den tid, som var emellan förlofningen och giftermålet, försona sig med den simple, ofrälse mågen och hans plebejiska anförvandter.

Emellertid fick häradshöfdingen snarare än man kunnat hoppas en god domsaga, reklamerade sin brud och förde henne ett år efter förlofningen till ett treffligt hem i grannskapet af Jönköping.

Titeln af grefvinna lemnade Edla qvar på Adelsö. Hon var så glad att heta fru Nordeman och ville icke bära en titel, som hennes man icke gifvit henne.

Grefven tackade Gud för sin redbara och allmänt aktade måg, och grefvinnan, ehuru hon aldrig kunnat glömma hans »länsmans-extraktion», kunde dock icke annat än värdera och högakta honom.

XII.

Grefvinnans lynne hade efter Edlas bröllop blifvit ännu retligare. Saknaden efter den enda dottern, och det ofrälse törne, som hennes giftermål

intryckt i hennes hjerta, var väl orsaken dertill. Sällan visade hon sin man den minsta vänlighet, men hon vågade dock icke i hans närvaro öfverlemna sig åt de utbrott, hvarmed hon i de båda flickornas sällskap tog likasom en skadeersättning för denna försakelse.

Den unge grefven, som Ossian ännu alltid kallades, hade företagit en utländsk resa och hade vid sitt afsked skrämt sin styfemor dermed att han skulle till henne hemföra en liten fransysk grefvinna.

Grefvinnan fruktade således icke mera, att hennes styfson skulle hafva någon tanke på barnhusbarnet, hvilket hon fruktat allt sedan den der aftonen i salongen, men en annan mera grundad fruktan hade uppstigit i hennes själ. Hon hade nämligen märkt det varma intresse, som Theodor egnade detta förhatliga barnhusbarn, och ehuru grefvinnan, oaktadt sitt lurande öga, icke kunnat uppfånga en enda blick, som antydde, att Hilda delade hans känslor, så ökades dock hennes vrede mot det stackars barnet, som i följd häraf blef olyckligare än förut.

»Hur är det med dig, mitt barn», sade grefven så ofta till sin kära, tacksamma skyddsling, »du är så blek och dina ögon säga, att du gråtit?»

Nu var kinden icke blek, men tåren, som ville framtränga, tillbakavisade den stackars flickan med den viljans kraft, som födes af vanan att beherska sig. De båda flickorna fortforo att vara samma förtroliga och trofasta vänner, men Agnes klagade dock nu mera, att Hilda icke var fullt uppriktig mot henne.

»Du gömmer något för mig, Hilda!» sade hon

stundom och såg djupt och varmt in i barndoms-vännens fuktiga öga.

Agnes anade väl hvad det var som Hilda gömde, men någon visshet derom kunde hon aldrig aflocka den stackars flickan.

Hilda hade alltid, så ofta hon haft tillfälle dertill, rott öfver viken till Ekudden, dit Agnes vanligen gjort henne sällskap, och mer än någonsin längtade hon nu till sin goda fostermor, men hon ville nu icke hafva Agnes med sig. Hon ville nu råka henne ensam. Slutligen, när grefvens släktingar voro på ett längre sommarbesök vid Adelsö och Agnes icke kunde skiljas från dessa gäster, då ilade Hilda så ofta hon kunde ned till stranden, då rodde hon höga rosor på kinden, då landade hon vid den kära, fridfulla stranden!

»O, att jag aldrig lemnat detta lugna hem!» suckade hon ur djupet af sin själ, då hon såg den lilla snöhvita stugan framskymta mellan ekar och hängbjörkar.

Här, vid den goda fostermoderns bröst, gömde hon de tårar, som på Adelsö icke vågade titta fram. Här, vid detta trofasta hjerta, utgöt hon sin själs djupa qual. Här skulle Agnes, om hon hört de blyga förtroenden Hilda meddelade sin fostermor, med skäl kunnat klaga: »Ser du, Hilda, att du ändå gömde något för mig!»

Vår filosofie magister hade verkligen följt den marschrout Theodor utstakat för honom, sedan han vid promotionen erhållit första rummet och det resestipendium vännen förespått honom. Han hade näm-

ligen gått att i varmare länder samla blommor på kunskapens fält. Ack, männe han icke tänkte, att han en gång skulle få binda dem till en krans, för att nedlägga den för sin ungdomsbrud, sina drömmars ljufva ideal?

Theodor och Adolf voro i ständig brevexling. När posten kom och Agnes såg det der välkända brevet med den utländska poststämpeln, då stego rosorna högre på hennes kind och hon sänkte hastigt det förrådande ögat. Och sedan, huru längtade hon icke att blifva ensam med bror Theodor, för att få läsa brevet — få läsa de varma helsingarna, hvilka, ehuru de icke talade om kärlek, likväl blygt hviskade hans ljufva andemening.

Kring den unga, vackra arftagerskan uppvakade en hel skara af landets ädlingar, men åt ingen gaf hon företräde, och trodde hon, att det var någon, som kände ett varmare intresse för hennes person, då sade hon honom grannlaga och vänligt, att hon icke kunde dela hans känslor. Trodde hon åter, att hon endast var det lockande supplementet till morfars stora förmögenhet, då hände väl, att hon litet lekte med älskarens exponerade känslor.

En utrikes resa hade länge varit beslutad för Theodor. Hans bröst var icke egentligen starkt, och dessutom hade resan ett intressant mål — han skulle besöka sin fars släktingar, hvilka voro bosatta i det sachsiska Schweiz och hvilka länge längtat att få se den unge fränden.

»Jag förstår icke pojken, som inte vill resa ut!»
sade morfadern; »andra pojkar tycka icke, att de

äro gentlemän, förrän de hos utländingar förslösat halfva sin förmögenhet.»

Men nu — det hjälpte icke längre — grefvinnan, som förstod, lika väl som Theodor sjelf, skälet till hans ligkiltighet för resan, talade oupphörligen vid sin man om nödvändigheten att icke längre uppskjuta densamma.

Hans bröst var så klent — menade hon — ett olyckligt modernearf. Det skulle gå med honom som med den stackars Ossiana, om icke ett varmare luftstreck finge stärka hans lungor.

»Att hon ändå har så mycket verkligt intresse för gossen!» tänkte grefven tacksam, och resan blef beslutad och skulle anträdas, så fort som den unge baronen slutat vapenöfningarna på Malmslätten, denna lifgrenadierernas exercisplats.

Trött och solbränd återvände Theodor efter slutadt möte till Adelsö, hvilket han inom några dagar skulle för lång tid lemna.

Ett tydligt vemod låg öfver ynglingens hela väsende, och grefven, som så högt älskade sin Ossianas son, och som förstod orsaken härtill, såg med en känsla af blandad smärta och tillfredsställelse, huru kärt Theodor hade sin moders hem.

»Det är icke nog ruff i pojken», sade grefven till sin fru, »men hafsvindarne äro friska, de skola nog friska upp hans sinne.»

»Ja, jag hoppas, att de skola kurera honom!» svarade grefvinnan med sitt spetsiga leende.

Agnes grät — grät, bara hon såg på den älskade brodern — bara hon tänkte på att hon skulle skiljas från honom.

»Jag begriper dig icke, Hilda, att du icke gräter?» sade hon förebrående till sin barndomsvän.

»Fordon grät du mycket mer än jag vid alla högtidliga eller sorgliga tilldragelser. Jag mins vid vår första nattvardsgång och under vår beredsetid, huru du nästan smälte i tårar, och nu har du ingen enda tår, då du skall skiljas vid din fosterbror — din barndomsvän — *min* bror! Han har ju alltid visat dig en broderlig ömhet — har alltid hos mormor tagit ditt försvar, och du vet — ehuru du icke vill tro derpå — huru kär han håller dig.»

»Nog ville jag gråta, Agnes», svarade den stackars flickan, »men ser du, jag har icke samma rättighet dertill som du, och man kan icke alltid befalla öfver tårarne, sedan man lössläppt dem! . . .»

»Tror du, att någon skulle undra öfver dina tårar, om de än vore aldrig så många? De undra nog mera öfver att du icke gråter.»

»Ack, Agnes, det gifves fall, då man icke kan göra det som är lagom, och då eger man ju intet annat råd, än att mellan tvänne ytterligheter välja det, som är minst straffvärdt — äfven om det skulle vara det naturligaste?»

»Ack, nu förstår jag, att du *ville* gråta — att du kämpar med dina tårar!» utbrast Agnes. »Men, söta, goda Hilda, gråt hos mig, vid din barndomsväns hjerta», tillade den hjertegoda flickan och slog sina armar kärleksfullt omkring Hildas hals.

Tårarnes slussportar voro nära att öppna sig, men steg hördes i yttre rummet, och krafter och fruktan hämmade åter deras flöde.

Det var aftonen före den unge baronens afresa. Stämningen var dystert på Adelsö, och till

stor glädje för grefvinnan, hvilken endast till det yttre delade familjens vemodsfulla sympatier, hade det på eftermiddagen kommit främmande.

Grefvinnan hade gifvit Hilda så mycket att göra, att hon förutsatt det vara full sysselsättning för hela dagen. Dessutom var hon noga bevakad, ty hon skulle stryka skjortor i samma rum som kammarjungfrun; men denna, grefvinnans förtrogna, kunde dock icke hindra, att Hilda långt före aftonen slutat sitt beting, icke heller följa henne eller bevaka hennes steg.

Skyndsamt ilade nu den stackars flickan ned till stranden och stod inom några ögonblick framför den lilla fiskarstugan; men till stor bedröfvelse såg hon dörren till den lilla fridfulla boningen vara stängd.

Hon tittade in genom de spegelklara fönstren. Hennes öga möttes af alla välbekanta föremål, men den goda fostermodern fanns der icke, och såsom *nu* hade hon aldrig längtat efter henne.

Nära intill stranden låg en liten, af naturen bildad grotta, romantiskt omsluten af ekar och hängbjörkar. Det var Hildas älsklingsplats och kallades därför »Hildas grotta».

»Här är jag dock ensam! suckade den värnlösa flickan och nedsjönk på mossbänken. »Här får jag osedd, ostörd gråta, tänka och bedja!...»

Och hon tänkte — hon grät — hon bad — men tanken, tåren, bönen egde blott *ett* föremål. Hufvudet hade nedsjunkit mot skuldran, och de varma tårarne droppade rika och ohämmade ned på hennes böljande bröst.

»Hur skall jag kunna lefva, då jag icke mera ser, icke mera hör *honom?*» utbrast hon slutligen.

»Han är mina ögons ljus — min glädje — min tröst — mitt *allt!*... Han är mig far och mor och broder!... Och jag — hvad är jag — som vågar älska honom?... Jag är en värnlös — namnlös — otacksam — föraktad varelse — ett barnhusbarn!... O, när han talar till mig de der ljufliga orden om kärlek och tro — om framtid och hopp — då är jag nära att glömma det oöfverstigliga svalg, som åtskiljer oss, ty det svindlar för mina tankar, och jag drömmer en ljuflig, paradisisk dröm — men plötsligt väckes jag varnande af det der förfärliga ordet!... Jag vaknar och lägger handen på det stormande hjertat, att *han* icke må höra dess slag!...»

Hilda tystnade. Äfven nu tryckte hon handen hårdt emot hjertat.

»Hittills har jag för honom förnekat min kärlek», återtog hon. O, hvilken kamp det kostat mig att icke förråda den!... Och nu, i dessa sista svåra stunder — o, Gud, bistå mig, att jag icke måtte förråda djupet af min själ! — icke begå detta brott — denna otacksamhet emot en familj, som jag har att tacka för *allt!* Och ändå — o, du svaga hjerta! — jag tycker, att jag ville dö, blott jag en gång finge luta mitt hufvud till *hans* bröst och hviska så tyst, att endast Gud och han hörde det: »Theodor, jag älskar dig!...»

»Hilda, du älskar mig? ... O, haf tack för denna ljufva bekännelse, du min ungdomsbrud, en gång min maka!» utropade med ljuf hänförelse den unge baron Rittercreutz och tryckte vid dessa ord med den första kärlekens paradisiska tjusning den bäfvande flickan i sina armar.

»O, du min första, oförgätliga nattvardsgång, var du min sköld i denna förfärliga strid!» utropade

den kämpande flickan, sedan de första ögonblicken af ljuftig glömska blifvit aflösta af besinningens väktarrop. »Baron Rittercreutz! Se här mitt sköldemärke!» utropade Hilda med kraftfull beslutsamhet, och i samma ögonblick upprycker hon den snodd, som hon alltid bar vid sitt hjerta, och visar med högsinnad inspiration barnhusets märke, som var fästadt vid snodden.

»Din oskuld, din älskvärdhet, din skönhet — se der det ovanskliga sköldemärke, det diplom, som Gud gifvit dig — ett diplom, som englarne skrifvit åt dig, du, deras älskliga syster!» utropar ynglingen med svärmande hänförelse, sliter barnhusmärket af snodden och fäster på densamma en ring, som han dragit af sitt finger. »Nu är du min trolofvade!» ropar han med jublande stämma. »Bär denna underpant på vår trolofning, till dess jag återkommer och af min morfar begär dig till brud!»

»Jag gömmer detta — för mig gäller det mer än alla världens sköldemärken — ty utan det hade jag aldrig skådat dig!»

Och Theodor tog barnhusmärket och gömde det vid sitt hjerta.

Och nu — väktarropet hade tystnat i Hildas själ, för att sedan så mycket mäktigare upphöja sin straffande stämma.

XIII.

Tvåne veckor efter Theodors afresa ankom bref från grefve Ossian, att han inom några veckor skulle återkomma till fäderneslandet.

»Min far tager väl icke illa, att jag medför en ung, älsklig personlighet, som skall gifva min mor ett lefvande begrepp om den parisiska elegansen?» skref grefven bland annat. »Jag tycker, att personalen på Adelsö, efter Edlas och Theodors försvinnande, kan behöfva en liten förstärkning, och jag hoppas, att min far skall gilla det val jag gjort och icke misstycka min djerfhet att dermed hafva vågat göra en öfverraskning!»

»Se der ha vi det!» utropade grefvinnan, bleknande af vrede. »I sanning en ganska angenäm surpris — en kokett, intrigant, hersklysten pariserska till sonhustru!...»

»Huru kan du tro, att Ossian, utan att först underrätta oss derom, skulle komma hem med en hustru?...»

»Åh, det är honom så likt. Han sade väl, att han så skulle göra, men jag trodde, att det endast var ett skämt, men nu visar han, att det var allvar. Att gifta sig, när man som han är en gammal roué — och det med en sprittande fransyska — jo, det är charmant!... Och det säger jag dig, Adlerros, att vore jag som du, så förbjöd jag herrskapet mitt hus. Ossian har sitt Glanshammar, der tycker jag, att herrskapet kan bosätta sig.»

Grefven sökte på allt sätt lugna grefvinnan,

föreställande henne orimligheten af dessa inbillningar, men hon retades endast ännu mera deraf.

»Du har måhända rätt, Adlerros», sade grefvinnan en dag. »Ossian kommer icke för att presentera en hustru, utan snarare en kameliadam! Ossian är i stånd till alla excesser. Han har nu i många år lefvat som en eremit. Han börjar väl på gamla dagar åter sitt utsväfvande ungarlslif.»

Grefven svarade intet, hvarken denna gång eller andra gånger, då grefvinnan utgöt sin galla i detta ämne, men treffliga voro icke de veckor, som föregingo grefvens hemkomst, och den stackars Hilda var då som alltid den, som grymmast fick uppbära utbrottet af grefvinnans dåliga lynne.

Det var en afton i slutet af Oktober. Som vanligt var familjen, hvilken var ökad med en kusin till grefvinnan, samlad i salongen.

Brasan flammade gladt från marmorkaminen, framför hvilken grefven stekte äpplen, som voro uppträdde på trådar, Agnes knäppte nötter åt fröken Gunilla, den nådiga kusinen. Hilda höll silkesdockor åt grefvinnan på något afstånd från de andra, så att denna obarmhertiga plågoande skulle ohörd kunna med hårda och bittra ord martera den stackars flickan, hvilken hon flera gånger ertappat med en oförlätlig rodnad, då man nämmt Theodors namn, och nu senast i dag, då ett bref från honom ankommit.

»Du bär ett vackert sköldemärke på din hals — läs du på det och se, om det tillkommer dig att rodna för en baron!» sade grefvinnan slutligen, och

nöp vid dessa ord ganska kännbart Hildas finger, under det att hon satte en ny silkesdocka på hennes hand.

I samma ögonblick hördes bullret af en vagn, hvilken, hårdt bullrande på den tillfrusna marken, stannade vid trappan.

»Nå, skall du icke veta att ringa?» utropade grefven till Hilda, som nu bäfvande och hastigt fattade klocksträngen.

»Tänd då på ljusen i stora kronan, Lydén!» befalde grefvinnan den inträdande betjenten. »Jag förstår icke, hvarför man skall sitta så här i halfskymning. . . . Nå, Hilda, rör då på spelet och stå inte så der tafatt och tanklös, utan tag bort nötskal och skräp! . . . Min Gud, Agnes, du har då stekt dig så, att du är röd och uppsväld som en kökspiga!»

»Min vän lilla, hvad är det för storfrämmande, som du väntar?» frågade grefven, hvilken hon med häftighet tillsagt att upphöra med den barnsliga äppelstekningen och taga plats vid divansbordet. »Du huserar värre, än om du skulle vänta hans majestät!»

Grevinnan hann icke svara, ty dörren öppnades i samma ögonblick, och grefve Ossian inträdde eller snarare instörtade i salongen.

»Åh, var det ingen farligare!» hviskade grefvinnan till fröken Gunilla.

»Glömmer du fransyskan?» svarade den tilltalade sarkastiskt.

Med sonlig kärlek skyndade grefve Ossian fram till fadern, som med djup rörelse för honom öppnade sina armar.

»Modern och värdinnan pläga väl vara de första!» sade grefvinnan halfhögt till kusinen.

»Du glömmer, min söta vän, att kärleken är äldre än konvensansen!» svarade denna leende.

Med en djup bugning och en artig handkysning helsade grefve Ossian sin styfemor, hvilken dock gaf honom sina nådiga läppar att kyssa.

Så kom fröken Gunillas tur med dito dito.

»Ack, morbror, så roligt!» utropade Agnes, och hon lindade sina armar om hans hals och smekte honom med en dotters kärleksfulla hängifvenhet.

Hildas öga var likasom fastväxt vid denna senare omfamning. Det skimrade allt klarare och klarare i tårarnes glans. Hon suckade djupt — som *nu* hade hon sällan känt sin ensamhet.

»Kom hit, Hilda lilla!» sade grefven hjertligt, i det han närmade sig henne, fattade med innerlighet hennes hand och tryckte en kyss på hennes läppar.

Rodnande och öfverraskad drog en lycksalig bäfvan genom barnhusbarnets själ. Hon hade velat sjunka till grefvens fötter; och Agnes, som med en systers glädje såg morbror Ossians vänlighet mot hennes kära Hilda, trodde verkligen, att hon skulle göra det, så djup var hennes nigning.

Grefvinnan skiftade färg och trampade kusinen på foten.

»Kommer du ensam, Ossian?» frågade omsider grefven.

»Nej, min far, jag har allt sällskap, för hvilket jag kanske vågar be om vinterquarter. Men jag kunde icke vänta till dess parisertoaletten var fullbordad. Jag längtade dertill för mycket till min far och den kära kretsen; men nu kanske min far

tillåter, att jag får gå och afhemta mitt resällskap?» Och med dessa ord och en bugning för grefvinnan lemnade grefve Ossian salongen.

Det rådde en underlig tystnad i rummet, men han blef icke lång, ty snart inträdde åter grefven och med honom en ung, ståtlig, elegant parisare.

»Vicomte de Belliore! Mina föräldrar — min tant — min systerdotter — hennes fostersyster», presenterade grefve Ossian och framförde den unge ädlingen, hvilken på bruten svenska sade några förbindliga ord.

Grefven helsade honom på välljudande fransyska, och grefvinnan hade gerna tagit honom i famn. Han var för henne en engel — då han icke var sonhustrun — icke kameliadamen.

De hade alla tagit plats omkring salongsbordet.

»Mins min far en min mors kusin Louise...?»

»Louise Roger?» inföll grefven lifligt. »Ja, henne mins jag visst, den lilla vackra, älskliga flickan! Hennes far hade vid revolutionen emigrerat från Frankrike och gifte sig i Sverige med min mors moster. Hon dog snart, då Louise kom i sin morfaders hus, der hon vistades tills dess hennes far tog henne med sig till Frankrike, dit han återflyttade. Vi brevexlade i flera år, både med fadern och Louise, men sedan han, för sitt svaga bröst, företog en resa till Egypten, hörde vi aldrig något mera af dem.»

»Och nu, min far, är denne Eugene de Belliore en son till Louise Roger.»

Grefven, på en gång öfverraskad, rörd och glad, helsade denne sin nye släkting med all den hjertlighet, som var honom egen, och grefvinnan öfverträffade sig sjelf både i fransyska och artighet.

»Ack, Gunilla, hvilket konvenabelt parti det hade varit för min Edla!» hviskade grefvinnan till kusinen.

»Nå, flickor, kom nu fram och helsa den nye slägtingen!» sade grefve Ossian och förde Agnes och Hilda fram till den vackra främlingen.

»Var det icke *denna*, som var din systerdotter?» frågade vicomten, då han med en blick af varm beundran helsade Hilda, hvilken vid dessa ord var nära att sjunka till golvet.

»Nej, *denna!*» svarade grefven, och Agnes neg och fästade rodnande sitt vackra öga på främlingen. »Ja, nig du djupt, Agnes, för din onkel!» sade grefve Ossian leende.

XIV.

Skuggorna på Adelsö hade skingrat sig och glädjens solsken lyste åter öfver det gamla hemmet.

Den unge fränden var allas gunstling, och hans hjertliga och uppfriskande väsende tycktes också berättiga honom härtill. Sjelfva grefvinnan var honom särdeles bevägen för hans gentila manér, hans »fina attentioner» och hans målande skildringar af Paris och all dess herrlighet.

Äfven grefve Ossian var — antingen till följd af den utländska resan, eller upplifvad af sin frändes lefnadsfriska sällskap — gladare än han varit det på många år — allt sedan ungdomen, brukade fadern säga. Men glädjen är sällan länge ostörd —

han har så många förstörare, så många fiender, och bland dessa alla är väl sjukdomen den farligaste, den svåraste att besegra.

Smittkopporna hade utbrutit inom församlingen. På Adelsö hade dock ännu ingen blifvit angripen deraf, då grefve Ossian plötsligen insjuknade med alla de symptom, som antyda denna farliga sjukdom.

En förfäran utbredde sig öfver hela Adelsö, der alla, med undantag af grefven och Hilda, voro så rädda för smittan, att de kände den högsta förskräckelse för den sjuke, och grefvinnan omgaf sig med en verklig karantän.

En sjuksköterska anskaffades genast, ty grefvinnan hade förbjudit att någon af husfolket fick hafva den ringaste beröring med grefve Ossian. Hon kunde dock icke förbjuda fadern att besöka sin son, ehuru mycket hon än vredgades deröfver. Men hon delade icke mera sofrum med sin man, tog honom aldrig i hand, och tillät aldrig, att han fick komma i det rum, der hon var, förrän en timme sedan han lemnat den sjuke, och då alltid med en bit kalmusrot i munnen.

»Ack, om jag finge vara hos grefven och vara hans sjuksköterska!» sade Hilda en dag till Agnes.

»Skulle du verkligen vilja det?»

»Ja, af hela mitt hjerta!»

»Men är du icke rädd för smitta, och tänker du icke på din fina hy och dina vackra ögon?»

Hilda log sorgligt.

»Men säg, Hilda, kan det vara ditt allvar?»

»Ja, mitt fulla allvar!»

»Men hvarför skulle du vilja det?»

Ack, du lyckliga, som *kan* göra mig denna fråga! Förstår du icke huru glad och lycklig jag skulle känna mig, om jag kunde få göra en liten, liten tjänst åt sonen till min välgörare? Det vore nu enda tillfället — ett tillfälle, som aldrig mer skall yppa sig. Och äfven för grefve Ossians skull ville jag det så gerna. Han har alltid varit så god, så vänlig emot mig. Jag glömmet aldrig, att han kysste mig när han kom hem från sin resa!... Tänk, Agnes, du, att *han* kysste barnhusbarnet!...»

»Tig då en gång med detta ord, som ingen mer än du sjelf minnes!» utbrast Agnes och tillslöt Hildas läppar med en innerlig kyss.

Dagen efter detta samtal voro de båda flickorna ute på gården, då sjuksköterskan utrusade på balkongen, skrikande af alla krafter: »Grefven dör, grefven dör!»

Hilda nästan flög öfver gårdsplanen bort till flygeln.

»Hvad gör du, Hilda?» utropade Agnes, som följt henne. »Mins du icke mormors stränga förbud?»

»Jag mins i hela världen icke mer än grefve Ossian!» svarade Hilda från öfra afdelningen af trappan, som ledde till grefvens rum, hvilka voro belägna i öfra våningen.

»Hvart ämnar du dig, Agnes?» utropade grefvinnan, hvilken från slottsönstret hört sköterskans utrop och sett flickorna taga vägen till flygeln.

»Till morbror!» svarade Agnes från trappan.

»Vänd genast om!»

»Men Hilda är redan deruppe.»

»Ja, jag har allt sett det — denna olydiga varsel! Men hon skall också få vara der och icke

sätta sin fot inom slottsörren — derom kan hon vara säker!»

»Men, mormor, söta, goda mormor, får jag gå upp! Gumman sade att morbror dör!.. »

»Icke kan hvarken du eller Hilda hindra det.»

Och efter en förnyad, ännu strängare befallning måste Agnes gå upp till grefvinnan och emottaga skarpa förebråelser för sin egen olydnad och afhöra hennes bittra utgjutelser öfver den äreförgätna Hilda — det vanartiga barnhusbarnet.

»Hvad, mitt barn, är du här?» utbrast gamle grefven förvånad, då han, hemkommen från en utgård, några ögonblick derefter inträdde i sonens rum och såg den unga flickan, lutad öfver dennes säng, badande hans pulsar och tinningar.

»Ack, grefven är väl icke ond på mig?»

»Nej, tvärtom, jag tackar dig af allt mitt hjerta, och skall bedja Gud, att intet ondt kommer vid dig.»

På glänt öppnades dörren i samma ögonblick.

»Grefvinnan helsar mamsell Hilda, att hon icke alls får komma upp i slottet, utan antingen vara qvar hos grefven, eller också ro öfver till Ekudden!» tillsade en betjent genom dörrspringan.

»Ack, Gud vare lofvad!» utbrast Hilda med en hos henne sällspord häftighet.

»Hvarför säger du så, mitt barn?»

»Ack, nog förstår grefven det?»

»Ja, jag förstår och är säker, att ett sådant hjerta icke blir obelönadt!» svarade grefven och tryckte med djup rörelse Hildas hand.

Emellertid hade grefvens sjukdom antagit en mera hotande karakter. Läkaren gaf föga hopp, och dagar och nätter tillbringades i vakor och qualfull ångest.

Fadern led — led djupt, ehuru han äfven nu, med sitt sant kristliga sinne öfverlemnande utgången i Guds hand, ur djupet af sin själ suckade sitt lifs valspråk: »Fader, ske din vilje!» så tyckte han sig dock knappast kunna öfverlefva förlusten af sin son.

Ossian hade gjort grefven många bekymmer — hade icke varit en värdig son till en sådan fader — men han hade djupt ånkrat sina ungdomsförvillelser, från hvilka han midt i ungdomen hade stadgad och ångrande återvändt, och han var sonen af hans oförgätliga maka — var deras rena, varma kärleks förstfödde.

Grefvinnan — långt ifrån att dela sin mans bekymmer, ehuru väl hon försökte till det yttre göra det — närde inom sig önskningsar sådana, att hon icke en gång vågade anförtro dem åt själsvännen Gunilla.

Under dessa förfärliga timmar af delad ångest och ovisshet utvecklade sig ett ännu innerligare förhållande mellan grefven och Hilda, hvilken senare, kärleksrik och outtröttlig lik en god engel, bad och vakade, och tycktes nästan hafva en profetisk blick i afseende på den sjukes önskningsar, på det möjliga lindrandet af hans plågor.

Faran var ändtligen öfverstånden. Grefven tackade Gud af varmt hjerta, och Hildas hela själ var

en djup, nästan oafbruten tacksägelse. Agnes, hvilken stundligen genom fönstret af Hilda emottagit underrättelse om den käre morbrodern, klappade händerna af fröjd, under det att glädjens tårar dropade ned ur hennes vackra öga.

Grefvinnan hade med fröken Gunilla en lång konferens, af hvilken det synliga resultatet var den ökade försigtighet som skulle iakttagas under grefvens tillfrisknande, då smittan plägade anses som farligast.

»Jag tror, att du ständigt, både dag och natt varit hos mig, Hilda?» sade grefve Ossian en dag till sin trogna vårdarinna.

»Ja, herr grefve!» svarade den unga flickan med låg röst.

»Men är du icke rädd för smitta?»

»Derpå har jag aldrig tänkt.»

»På hvad har du då tänkt under dessa långa vakor, dessa uppoffringar, dessa försakelser, denna outtröttliga ömhet?»

»Jag har tänkt, att jag skulle vara så lycklig, om jag i det ringaste fall kunde vara grefven till den minsta nytta. Om jag med mina böner kunde ...»

Hilda stannade, liksom bäfvande för hvad hon ämnat säga.

»Fortsätt, mitt barn!» bad grefven innerligt.

»Kunde lindra grefvens plågor och ...»

»Säg ut, Hilda!»

»Rädda grefvens lif!» hviskade hon, nästan ljudlöst.

Grefven fattade rörd hennes hand, och han tyckte sig se glimmande tårar i hennes öga.

»Och hvarför ville du att jag skulle lefva?»

»Jo, för gamle grefvens och fröken Agnes' skull.»

»Var detta enda skälet?»

Hilda svarade intet.

Grefven upprepade sin fråga.

»Icke det enda . . . Säg mig då de andra!»

»Det var blott *ett*.»

»Och det var?»

»Att det skulle varit så svårt att lefva, om grefven dött! . . .»

Och vid dessa med sväfvande stämma utsagda ord böjde Hilda sig öfverväldigad af rörelse ned öfver grefvens hand, den hon förde till sina läppar. Grefven tryckte en lätt kyss på hennes panna och strök sakta hennes flammande kind.

»Håller du verkligen af mig, Hilda?» frågade han efter några ögonblicks tystnad.

»Ack, ja!»

»Huru länge har du gjort det?»

»Det har jag alltid gjort.»

»Men jag har ju så sällan talat med dig?»

»Men grefven har ändå varit så god emot mig och sett så vänligt på mig och alltid tagit mitt försvar, när jag icke kunnat göra grefvinnan till viljes.»

Grefven tryckte hårdt hennes hand.

»Vill du äfven nu vara hos mig och utgöra mitt sällskap under mitt tillfrisknande?»

»Ack, ja, om icke grefven tröttnar på mig?»

»Kan man tröttna på de goda englarne? . . .»

Grefven såg icke den skimrande rodnaden på Hildas kind, men han tyckte sig höra slagen af hennes hjerta.

Grefven, hvilken genom detta samtal för mycket ansträngt sig, föll snart i en djup sömn.

Hilda satt stilla, nästan drömmande vid hans säng. Hon tackade Gud; hon hade aldrig känt sig så lycklig.

»Har du ingen kunskap om dina föräldrar?» frågade grefven några dagar derefter.

»Ack, nej, icke den ringaste!»

»Till hvad slags samhällsställning tror du att de hörde?»

»Det vet jag icke. Jag vet blott, att jag af hela min själ håller af dem och att jag så mycket längtar att veta något om dem!...»

»Men då de så kunde lemna dig?...»

»Jag kan icke veta skälet dertill — men icke var det af brist på kärlek, derom är jag säker. Min mor dog troligen, då hon gaf mig lifvet — och min far...»

»Hvad tror du då om honom?»

»Han kanske dog i den rysliga sjukdomen, ty jag föddes den förfärliga hösten, då koleran rasade i Stockholm för nitton år sedan.»

Grefven drog en djup suck.

»Och du skulle gerna vilja veta hvilka dina föräldrar voro?»

»Ack, visst ville jag det! Och när jag var i Stockholm 1849 med grefvens, så sökte jag genast upp mitt första hem, för att der söka få några upplysningar om mina föräldrar, om min födelse.»

»Men du fick inga?»

»Nej, ack nej! Allt hvad jag fick veta var, att en ung qvinna, badande i fårar, hade lemnat mig, och att hon för mig betalt tredubbelt mot hvad vanligen betalas, och att hon, så länge jag var kvar på barnhuset, ofta besökt mig, alltid under varma

tårar, och att hon vanligen medförde små fina kläder, konfekt och frukter.»

»En ung qvinna?» upprepade grefven tankfullt.

»Ja, så sade föreständerskan.»

XV.

Under grefvens sjukdom hade Agnes och Hilda dagligen brevexlat. Hilda hade från den yttre världen icke annat att meddela, än grefvens tillstånd, men hon hade så mycket mera från sin inre rika, sköna värld, och Agnes tyckte att hon med hvarje bref upptäckte allt mer och mer af dess rikedom, dess skönhet.

Innehållet af Agnes' bref hade alltid varit varmt och älskligt, men andades vanligen vemod och längtan.

Agnes saknade Hilda — hon saknade morbror Ossian och hon saknade ännu en annan, mer än någonsin, då hon nu stod så ensam med grefvinnan och tant Gunilla, hvilka hvarken egde vilja eller förmåga att förströ hennes saknad.

Icke heller hade hon den fröjden att få vänta de der kära breffven med utländsk poststämpel, hvilka bror Theodor så ofta fått emottaga och der Agnes fått läsa de varma helsningarna från andra sidan hafvet.

De nyheter Agnes hade att meddela rörde egentligen prostgården — allt hvad som tilldragit sig, då hon varit der, och allt hvad de berättat om Adolf.

Sällan nämnde hon den parisiske fränden, och då hon gjorde det, var det endast för att litet smått satirisera hans fransyska seder — hans fransyska artighet, mormors förtjusning öfver allt hvad han sade och gjorde samt de förebräelser hon nästan stundligen fick emottaga för sin bristande »attention», sitt bristande »intérêt» för den charmante vicomten.

Småningom blefvo Agnes' bref mera sällsynta, och andan deruti var icke heller densamma.

Hon talade mindre om sin saknad. Prestgården nämndes icke mer, icke heller den, som gjort detta ställe så dyrbart för Agnes; deremot hade hon nu så mycket att berätta om den nye släkten, och allt hvad hon kunde berätta var till hans fördel.

Hilda läste och suckade. Är det väl möjligt? Kan Agnes vara sin sköna vårkänsla så otrogen? Ty Hilda hade förtroende af Agnes' blyga kärlek, hvilken, ehuru tyst och outtalad, låg som ett rosigt morgonskimmer öfver hennes hjertas lustgård. »Ack, den arme Adolf!...»

Huru olika ser man icke saker och händelser här i världen!

Grefvinnan började, samtidigt med Hilda, skönja en förändring i Agnes' känslor. Hon såg genast i detta förverkligandet af sina länge uppgjorda planer och talade med kusin Gunilla om sin glädje — om det konvenabla i ett dylikt parti.

»En vicomte, med finhet och elegans samt en kolossal förmögenhet — det var annat det än...» Grefvinnan sade icke mera; icke kunde hennes högmod tillåta henne att förråda en så förnedrande upptäckt som den, att Agnes vågat hafva den ringaste böjelse för prestsonen?

Nu lemnades de unga ensamma både i ljus och mörker. Än skulle de åka ut, än göra en skridskofärd tillsammans, än skickades de till orangriet att hemta blommor och, när en tid på detta sätt försvunnit, så behöfde grefvinnan icke mera uttänka dessa hjälpmedel. De kunde nu sjelfva denna konst, ehuru hon alltid, som af en händelse, lemnade dem medel att utöfva den.

XVI.

Julen var kommen! Julljusen tändes såväl i den minsta koja som i de höga, skimrande salarne på Adelsö, ehuru de ofta i den förra utgjordes af det enda talgljuset.

Grefve Ossian var nästan fullkomligt återställd, ehuru han ännu icke lemnat sin flygel. Han fruktade för årstidens kyla, men ett ännu giltigare skäl var, att han icke ville störa grefvinnans julro, ty han visste, att hon fruktade den minsta beröring med honom och att tanken på den »lömska smittan» alltjemt sysselsatte hennes själ.

Hilda utgjorde ännu alltid grefvens sällskap, och grefvinnan fröjdades dagligen härät — icke för den glädje Hilda gjorde konvalescenten, utan för det att hon slapp se och vara med henne.

»Mina lungor andas mycket lättare, sedan barnhusodören icke mera inficierar atmosfären!» brukade grefvinnan säga till kusin Gunilla, som alltid stod i fullkomlig harmoni till grefvinnans nobla tankar

och uttryck, men som dock inom sig mer än denna fruktade för slutsceuen af det drama, som hennes jungfruliga instinkt under mångfaldiga känslor sett uppföras i sjukrummet.

Grefve Ossian hade åt Hilda upplåtit tvänne små rum, der han åt henne låtit samla allt som kunde göra tiden vexlande och angenäm. Och Hilda trufdes så väl i denna lilla fridfulla verld och längtade icke mera tillbaka upp i slottet.

Grefve Ossian var henne med hvarje dag kärare — gamle grefven såg hon ofta, och Agnes, hennes kära Agnes, längtade icke mera efter henne. Hon slapp se grefvinnan och hennes hånande kusin — slapp höra det der ordet, hvars ljud alltid likasom sammandrog hennes hjerta!

Gamle grefven tyckte, att julaftonen i år icke var sig lik, då familjen icke som vanligt kunde vara tillsammans. Ossian och Hilda i flygeln, Theodor långt borta i främmande land, och Edla, som nyss fått en liten flicka, måste de äfven sakna.

»Jag eger dem dock alla qvar i lifvet, prisad vare Gud!» suckade han tacksam vid tanken på den fara, som hotat hans son; och han samlade alla de julklappar, som man ämnat åt grefve Ossian och Hilda, och lät bära upp dem i flygeln, der han sjelf ordnade julbordet i sin sons förmak. »Gån så tyst som möjligt!» tillsade grefven, då dörren öppnades och tvänne karlar inburo en chiffontier i rummet.

Grefve Ossian var, likt Carl den femtonde, en varm beundrare af antiqviteter. Han samlade allt sådant som kunde ega något konstvärde, och hans flygel var ett litet antiqvariskt museum, och ingen kunde göra honom större glädje, än genom någon

— äfven den minsta — tillökning i den stora samlingen.

Öfvermått som han var på alla lifvets njutningar, på dess glädje, dess öfverflöd, egde likväl detta samlingsbegär ett oförminskadt intresse för honom, och hans far gladdes nästan barnsligt, då han kunnat uppsöka något, som var värdigt en plats i sonens konstsamling.

Grefven hade nu under en resa till hufvudstaden, kort före Ossians hemkomst, funnit en skatt, åt hvilken han i hög grad gladde sig. Det var en chiffonnier, som han efter annons påträffat och hvilken var ett sådant klenodium, att den öfverträffade allt hvad han i den vägen sett.

Ingen på Adelsö hade sett chiffonniern, hvilken ända till julaftonen stått emballerad.

»Åh, så vacker! — så utmärkt vacker!» utropade Hilda, och en nästan elektrisk dragning genomfor hennes själ, då hon såg den dyrbara julgåfvan. »Hvad grefve Ossian skall bli glad!» tillade hon, under det att hennes öga, beundrande och förtjust, var liksom fastväxt vid det konstrika mästestycket.

Grefven talade länge vid sin son, tryckte en kyss på Hildas panna, i det han vänligt sade: »Du är nog med dina böner äfven hos oss, fastän jag icke får se dig, icke höra din vackra stämma i vår julpsalm!»

Grefve Adlerros hade från förfädrens dagar bibehållit denna vackra patriarkaliska sed att julaftonen samla sin familj och sitt husfolk till bön och sång.

Och julaftonen — eller den högtidliga delen deraf började uppe i slottet — den började äfven i flygeln.

Grefve Ossian märkte genast vid sitt inträde i förmaket faderns julklapp, och hans öga hvilade likasom fastväxt på detta mästerstycke, hvilket tillhört drottning Lovisa Ulrika och genom hertig Fredrik kommit till mamsell Hagman och sedermera haft många egare.

Hilda betraktade uppmärksamt grefven. Hon ville se hans glädje, hans beundran, men hon sökte förgäfvnes efter detta uttryck i hans öga. Det var mörkt och dystert — det mörknade allt mer och mer. En spasmodisk frossa drog skakande genom hans lemmar, och slutligen gled en ensam, stor tår ned öfver den ännu fläckiga kinden.

Undrande och förskräckt stod Hilda försjunken i grefvens åskådande. Hvad skulle väl detta betydya? Hon hade så gerna velat försöka rycka honom från de dystra tankar, hvilka hon såg allt mer och mer bemäktiga sig hans själ. O, huru gerna hade hon icke velat smyga till hans bröst och under stilla smekningar luta sitt hufvud mot hans qvalfulla hjerta! Men hon vågade det icke. Hon mindes det svalg, som var emellan grefven och — barnhusbarnet.

»Ack, nu kan jag icke lemna min stackars julklapp!» suckade hon, då hon såg grefvens dystra sinnesstämning, hans likgiltighet för den dyrbara chiffonniern, och hon lade, som hon trodde, obemärkt handen på ett litet paket, hvilket låg bland de andra på julbordet.

»Hvad gör du med paketet, Hilda?» frågade helt oförmodadt grefven, som nu såg upp, likasom anande hennes tanke. »Den der sidan af julbordet är ju min? Den får du icke röra!» tillade han med ett vänligt, ehuru vemodigt leende.

Hilda sänkte handen, och hennes kind skiftade likt den rodnande törnros, som prydde julbordet.

De skulle bryta hvartannat paket, tyckte grefven, som småningom blifvit sig lik, och så alternerande öppnade de en mängd vackra och dyrbara julklappar.

Hilda hade aldrig fått så många. Hon blygdes för så mycken godhet.

Bland de julklappar hon fick från Agnes följde ett bref, varmt talande om denna trofasta vänskap, hvilken Hilda med djup smärta trott vara nästan förkolnad. Innerligt tackade hon Gud och tyckte att detta var hennes käraste julklapp.

Nu återstodo icke mera än tvänne julklappar. Grefven bröt nu den som tillhörde honom och hvilken var den Hilda velat borttaga.

Sigillet var brutet — och bruten syntes också den redan till hälften uppsmälta isskorpan kring grefve Ossians hjerta, ty ett obeskrifligt uttryck af kärlek och frid lade sig öfver hans härjade, men vackra ansigte.

»Det är från dig, Hilda?» utbrast grefven, sedan han länge betraktat den lilla tafla, som låg framför honom, och hans tårfyllda öga fästades på den blyga, älskliga flickan, som han sakta drog till sitt bröst. »*Ett* felas dock här», återtog han med djup rörelse, och ögat hvilade åter på taflan, »det är engeln, hvars oskuldsfulla andedrägt renat sjukrummet — hvars oafåtliga böner återgifvit den sjuke helsa och lif!» Och grefven kysste med varm innerlighet den sällhetsbäfvande flickans darrande läppar.

Och nu vilja äfven vi se hvad som så märktigt gripit grefvens själ.

Det var en liten oljefärgstafla, föreställande det ögonblick, då doktorn, en gammal ungdomsvän till

den sörjande fadern, till honom utsade dessa skrifi- tens ord: »*Se, din son lefver!*»

Grefven hade i öfvermåttet af sin glädje knä- fallit vid sin sons säng och med sammanknäppa händer till himlen uppsändt sin själs tysta, men brinnande tacksägelse.

Den sjukas hand hvilade med uttrycksfull, ehuru matt blick på fadern. Bakom denna grupp stod den gamle läkaren med djup rörelse och kors- lagda armar, och öfver allt detta spred lampans dunkla sken en mystisk belysning.

Hilda, hvilken med ovanlig lätthet tillegnat sig alla de talanger hon tillika med Agnes haft tillfälle att emottaga, hade äfven haft en ovanlig fallenhet för måla, isynnerhet porträtter, med hvilket hon de senare åren mycket sysselsatt sig.

Den scen hon bevittnat hade på hennes varma hjerta gjort ett djupt intryck. Hon hade återgifvit den på duken och hade — dertill uppmuntrad af Agnes — vågat gifva den lilla tafan till julklapp åt grefven.

Hilda öppnade nu sin sista julklapp.

»O, min Gud!» utropade hon med strålände öga och varm betoning, »icke kan *denna* få tillhöra mig? . . .»

»Jo, mitt barn, denna bild är din, om du vill hafva den. Den innehåller mitt lifs på en gång ljufvaste och bittraste minne! . . . Ser du, Hilda, *sådan* var jag för tjugu år sedan. Jag har mycket lidit sedan den tiden — lidit djupt, men tyst — och jag hade bort lida ännu mer — hade icke lätt- sinnet stundom aflöst ångern. Göm nu denna bild och låt den säga dig den varma tacksamhet jag känner för *allt* det du gjort för mig — det är mera

än du förstår. Så länge jag lefver och äfven sedan jag icke mera finnes till skall du se, att jag icke glömt min skuld!»

Hilda grät — grät varma, ljufviga tårar — men ljufvigast, då hon läst de rader, som lågo under porträttet.

»Ack, min Gud, att jag kunde blifva något för *honom!*» suckade hon med djup rörelse, sedan hon inkommit i sitt lilla rum. Och hon somnade ändtligen lyckligare än någonsin med en lofsägande bön på sina läppar.

XVII.

Till firande af grefve Ossians fullkomliga tillfrisknande hade hans far låtit anställa en fest, till hvilken han inbjudit vänner och grannar.

Hvad som mycket ökade högtidens glädje var, att häradshöfding Nordemans dagen förut anländt till Adelsö.

Det var i början af Februari — föret var godt, himlen klar och termometern visade på femton grader under fryspunkten.

Gästerna voro komna, och, sedan man intagit middag och druckit kaffe, föreslog grefven att man skulle besöka orangeriet, för att se en sällsynt blomma, hvilken till festen nyss utslagit.

Alla, utom grefvinnan, omfattade med glädje grefvens förslag, men öfvertalad af gästerna satte hon sig slutligen, insvept i schalar och pelisser, i täcksläden — ty de äldre damerna skulle åka.

»Jag ser icke till Agnes!» yttrade grefvinnan.

»Och Hilda fins heller icke!» tillade grefve Ossian.

»Flickorna äro så godt som hemma i orangeriet och hafva säkert sprungit dit förut, för att säga oss välkomna», svarade grefven leende.

Orangeriet på Adelsö, hvilket var kanske det största och rikaste i hela provinsen, öppnade nu sina dörrar för det talrika sällskapet, hvilket i en hast förflyttades som i en trollverld bland rosor och hesperiska blomsterångor, och nästan bländadt af den strålände ljusflod, som de skimrande kristallkronorna utbredde öfver växternas rosegångar.

Från det stora, nästan berusande rummets medelpunkt reste sig en liten grönskande kulle, på hvilken syntes helsans genius, ljus och luftig, med strålar i ögonen, rosor på kinden och helsans förtjusande leende på de vårfriska läpparne.

På knä framför denna genius låg bönens engel med sammanknäppta händer. Kring denna etheriska gestalt böljade ett svall af nattfärgade lockar, och det herrliga, upplyftade ögat förklarade den tacksägelse, som i rodnande rosor log på de vestaliskt sköna läpparne.

Från en läktare, anbragt längs rummet, midt emot den vackra gruppen, utströmmade klara, ljuft smekande toner, likasom hade bönens englasyskon satt ackompagnement till den stumma lofsången.

Gästerna nästan hänfördes af detta öfverraskande féeri, som flera gånger måste förnya sina representationer, hvilka lockade tårar i månet öga och som på grefve Ossian gjorde ett djupt intryck.

Nu dracks grefve Ossians skål, till hvilken

hans far bifogade några enkla, från hjertat gående ord, dem han rörd och tacksamt besvarade.

Under serveringen af de utsökta förfriskningarna inträdde de båda försvunna flickorna, hvilka man beklagade att de gått miste om att se den vackra tablån.

Hela aftonen tillbringades i orangeriet under den gladaste sinnesstämning, i hvilken sjelfva grefvinnan tycktes deltaga.

Äfven supén serverades i det lilla blomsterriket, under musik, skålar och glada sånger.

»Ännu en skål, mitt herrskap!» började grefven, fattande sitt glas. »Vi hafva här ett litet Hesperien eller åtminstone en liten sydländsk vår — den trifves ju väl bland nordens drivvor? Vi hafva äfven här en söderns son, som äfven väl tycks trifvas i vår isiga region och som från den önskar omplantera en liten anspråkslös snöblomma till söderns rosengårdar. Och nu, mitt herrskap, förstån I säkert min lilla enfaldiga allegori och tömmen — jag är säker derpå — med hjertligt deltagande en skål för grefve Eugene Belliore och min Ossianas dotter, Agnes Rittercreutz!»

Grefvens röst darrade hörbart vid de sista orden.

»Gud välsigne eder, mina barn!» tillade han med säkrare röst, tryckte den rodnande snöblomman med djup rörelse till sitt hjerta, räckte grefve Belliore faderligt sin hand, och tömde sedan till sista droppen sitt glas.

Alla följde grefvens exempel, sedan de klingat med det unga lyckliga paret.

Äfven prostens yngsta dotter, en god vän till flickorna på Adelsö, hade druckit skålen, men ingen hade märkt, huru handen darrat, huru blek hon var

om kinden och huru svårt hon hade att hålla tåren kvar i ögat.

»Hvad säger du om Agnes' förlofning, Amelie?» frågade henne Hilda, då de båda flickorna stodo undångömda i skydd af ett accacieträd.

»Att jag är glad, att jag icke hann framföra min stackars brors helsningar!» svarade Amelie och tryckte betydelsefullt Hildas hand. »Ack, jag visste att det skulle så gå — *lika måste ha lika!* . . . Men ändå — det var Adolfs ljufliga, ehuru bäfvande illusion — hans sköna morgondröm! . . .» Och nu droppade den tillbakahållna tåren ner ur Amelies öga.

»Ja, *lika måste ha lika!*» suckade Hilda, och hennes kind blef blek som den snöhvita hyacint, mot hvilken hon nedlutade henne.

»Men, Hilda, att du icke omtalat detta för mig?»

»Jag var förbjuden, Amelie!»

»Hvad stån i och praten om här borta i accacielunden?» frågade Agnes, hvilken i samma ögonblick stod hos de båda flickorna och såg på dem med sitt vackra, glädjestrålände öga.

Både Hilda och Amelie betraktade henne, utan att svara ett enda ord, dock måste deras blickar hafva talat, ty en hastig blekhet drog öfver hennes kind, men rosen bortkysste den hastigt, ty hennes fästman kom lik en vind nästan flygande till henne:

»Où êtes vous, mon ange?» utropade han. »Je suis jaloux de tout ce qui . . .»

De båda flickorna hörde icke fortsättningen, ty han hade lagt sin arm om Agnes' lif och valsade med henne in i persikorummet.

XVIII.

Hilda kände sig nu mera ensam än någonsin, sedan kärleken så uppfyllt Agnes' själ, att vänskapen icke tillföll mer än några smulor från det rika bordet.

Icke vilja vi dermed säga, att Agnes mindre älskade sin barndomsvän, men hon hade mindre behof af hennes sällskap.

I de första stadierna af kärlek, ifrån den blyga aningens öfvergång till visshet, har det unga qvinnohjertat så mycket behof af vänskap, för att åt honom få meddela dessa halfförstådda ord, dessa blifvande förhoppningar. Icke så sedan allt är förklaradt. Meddelandet är nu blott ett utflöde af denna öfversvinneliga lycksalighet — ett flödande lof öfver skaparen deraf.

Visst är äfven detta egoism, men männe ändå icke den, som man lättast bör förlåta.

Aftonstunderna egde de båda vännerna hvarandra, och inkomna i sina små treffiga rum, var den der egoismen vanligen framme och utgjorde föremålet för deras samtal, ehuru mången gång af värma vänskapsord, af ett innerligt deltagande.

Bland alla de fröjder, som hägrade för Agnes, var äfven den, att Hilda skulle åtfölja henne till Frankrike och der i hennes förtjusande hem tillbringa vintern.

Hilda log åt detta förslag och afhörde med hela hjertats deltagande såväl beskrifningen öfver det närvarandes jubelstunder som ock förespegligen

af framtidens lycksalighet, men visst höjde någon gång en ohörd suck hennes eget oroliga hjerta.

Ångbåtarne hade åter börjat sina turer. En resa till Stockholm blef för den grefliga familjen beslutad, hvars ändamål var att göra uppköpen till Agnes' utstyrsel och bruddrägt.

Grefvinnan vågade icke, i anseende till en ny-ligen öfverstånden värfrossa, företaga en sjöresa. Den erfarna och kloka fröken Gunilla skulle i hennes ställe vara den rådande principen vid de många uppköpen.

Hilda måste vara hemma, ehuru hon hade grefvens löfte att få följa med, men grefvinnans befallning gälde mera, och det var med bäfvande hjerta som den stackars flickan motsåg de dagar hon skulle vara ensam med sin plågoande.

Hennes tröst var dock den, att hon hade greve Ossian hemma, ty efter dennes sjukdom hade ett innerligt förhållande fortfarande egt rum emellan honom och Hilda, ehuru *hon* aldrig glömde det afstånd som åtskilde dem.

Posten var kommen. Grefvinnan hade öppnat väskan och strax derefter med några tidningar aflägsnat sig, för att taga sin vanliga middagslur.

Hilda hade varit i rummet och bland de bref, som grefvinnan lagt på sin mans skrifbord, tyckt sig märka ett med den kära, välkända utanskriften. Hennes hjerta klappade högt, ehuru hennes öga icke vågade förrådande dröja på skrifbordet. Men

då hon tyckte sig vara säker att grefvinnan insomnat, smög hon sakta åter in i grefvens rum.

Hon hade icke bedragit sig. Hon tog det kära brevet i sin hand, och den blick hon fästade derpå afslöjade djupet af hennes själ. Hon närmade det slutligen sina läppar, och hennes hjerta talade varma, djupa, ehuru ljudlösa ord.

»Ack, Theodor, hvad du är mig kär!» hviskade hon slutligen, nästan utan att veta att denna tanke vågade smyga sig öfver hennes läppar.

»Upprepa ännu en gång — om du vågar det — dessa vansinniga, äreförgätna ord, du nedriga, skamlösa, otacksamma varelse!» utropade grefvinnan, hvilken darrande af raseri stod lik en furie framför den af förskräckelse nästan stelnade flickan.

Grefvinnan hade icke undfallit den hastiga skiftningen på Hildas kind, icke den skygga blick hon fäst på Theodors bref. Hon anade den stackars flickans tanke. Hon ville öfverraska henne och hade från sin låtsade middagssömn kommit lagom för att bevittna den scen vi nyss beskrifvit.

Och nu fortsatte grefvinnan dessa vredens och högmodets utgjutelser, hvilka vi hvarken kunna eller vilja återgifva.

»Du vågar med dina orena läppar vidröra detta bref — ett bref med det Rittercreutzska vapnet!» utbrast hon slutligen; »vågar utropa dessa ohelgande ord: »O, Theodor, hvad jag älskar dig!» ... Vågar ställa dig i jembredd med honom — han, den stolte, rike ädlingen — och du — en vanbörding — ett namnlöst, föräldralöst barnhusbarn! ... Sådana galna ord sade också kanske din mor en gång i högmodets feberyra, och lönen därför ser du, om

du blott betraktar detta ditt stamträds sköldemärke, som jag vet att du bär vid ditt oreña hjerta.»

Och vid dessa ord rusar grefvinnan, vild som en hyena, fram mot den skälfvande, nästan halfdöda flickan, och fattar med sin af vrede darrande hand snodden, som ligger omkring hennes hals.

Med båda sina händer griper den olyckliga flickan om snodden, för att derigenom hindra grefvinnans tanke.

»Var barmhertig, goda, nådiga grefvinna!» utropar hon i öfvermått af sin förskräckelse och kastar sig i ångestfull förtviflan på knä framför den hjertlösa, samvetslösa qvinnan. Detta är min enda skatt — min enda rikedom! ... O, låt mig få behålla den! ...»

Grevinnan, ännu mera uppretad af detta motstånd, dessa böner, rycker med våld upp snodden och sliter upp den svarta sidenpung, som hon tror gömma barnhusmärket.

»Här har jag ditt sköldemärke! — talismannen för din rättighet att våga älska en ädling!» utropar hon, fradgande af raseri, och framrycker ur den sönderrifna pungen — men icke som hon trodde — barnhusmärket — utan ringen med det Ritterereutzska vapnet.

Det vore förgäfvets att söka beskrifva grefvinnans plötsliga öfverraskning, hennes infernaliska raseri, då hon ser sitt misstag.

Under de första ögonblicken var hennes tunga förlamad. Hennes bröst flämtade, hennes anletsdrag förvredos — ögonen rullade vildt i det likbleka ansigtet.

»Tala, tala! Hvar har du tagit denna ring, denna familjeklenod? Hur har den kommit i din

orena hand?» voro de första ord, som ändtligen, afbrutet och hväsande, frampressades af hennes blånande läppar.

Den arma flickan kunde ej svara — hennes blod tycktes stelnad — hennes tunga förlamad.

Hon låg ännu på knä. Hennes fingrar omslöt konvulsiviskt de små kära spillrorna af den lapp, som inneslutit ringen.

»Tala, tala!» röt grefvinnan med fasaväckande röst och höjde vid dessa ord hotande handen öfver den olyckliga flickans hufvud.

»O, min Gud, bistå mig!» snyftade hon ängestfullt, och hon nedsjönk nästan medvetslöst framstupa med ansigtet gömdt i händerna, och en våldsam skälfnung skakade hela hennes varelse.

»Du har stulit ringen!» skrek grefvinnan — »eller du har ...»

Hon tystnade plötsligt, ty framför henne stod grefve Ossian, blek, allvarlig, nästan hotande.

»Hvad vill detta säga?» frågade han med djup och förebrående röst.

Den olyckliga flickan hade hört dessa ord — hade igenkänt den kära stämman.

»Var barmhertig, grefve Ossian!» utropade hon, uppresande det nedböjda hufvudet, och utsträckte armarne för att omfamna hans knän. »Låt mig få gå bort härifrån — bort till Ekudden!» bad hon med ängestfull stämma, och hennes ögon, stela, tårlösa, tycktes vilja genomtränga grefvens själ.

»Stig upp, mitt barn!» sade grefven med vänligt deltagande och upplyftade den nästan vanmäktiga flickan, som han satte i en hvilstol.

»Det vore väl mera *à sa place*, ätt du understödde mig!» utbrast grefvinnan med bitterhet.

»Den, som behöfver hjälp, måste väl hjälpas!
Och nu begär jag förklaring öfver det som förefallit
— det som så uppbragt mamma mot den stackars
Hilda?»

»Den stackars Hilda?» eftersade grefvinnan med
den hånande ironi, som personer af hennes natur
kunde nedlägga i sina ord.

En blick var grefvens enda svar.

Grefvinnan började nu berättelsen med dessa
skarpa diaboliska uttryck, hvilkas verkan hon i
sitt öfverretade tillstånd falskt beräknat.

»Tillåter mamma, att jag några ögonblick får
vara ensam med Hilda?» var det enda grefven sva-
rade, sedan hans styfmor slutat.

»Tror du då, att du får henne lättare att be-
känna sanningen?»

»Jag tror att man först måste söka lugna henne,
innan man af henne kan begära någon förklaring.»

»Det är märkvärdigt hvad de der kopporna
verkade för en *tendre rapport* mellan dig och Hilda!
De verkade — besynnerligt nog — icke en kopp-
smitta — men en förvånande själssmitta!» utbrast
grefvinnan. »Försök nu din makt att kalmera din
protégé. Jag skall icke störa eder intressanta *tête
à tête!*» tillade grefvinnan och lemnade med stolt
och förnärmad hållning rummet.

Sedan grefven genom sin deltagande vänlighet
lyckats något lugna den stackars flickan, bad han
att hon skulle uppriktigt säga honom huru hon fått
ringen.

»O, låt mig slippa säga det!» bad Hilda ångest-
fullt och bönfällande.

»Vill du icke hafva detta förtroende för mig?»

»Ack, jag ville — men jag vågar icke — jag kan icke!»

»Vet du icke, mitt barn, att du i mig eger en säker och trofast vän?»

Ack, jo, grefven är så god mot mig!»

»Och ändå vill du icke hafva förtroende för mig?»

»Jag ville så gerna — men det är ändå omöjligt!»

»Tror du då, att du kan undvika grefvinnans vrede, hennes befallning att tala sanning? Och är det icke lättare att tillstå allt för mig, än för henne, som trodde att du tagit ringen?»

»Ja, jag har tagit honom!» utbrast Hilda med krampaktig styrka. »Säg till grefvinnan, att jag har tagit honom!» Och den förtviflade flickan gömde ansigtet i sina händer.

»Kan en osanning — en osanning, som så djupt förnedrar dig — komma öfver dina rena läppar? Och kan du verkligen inbilla dig, att jag skulle kunna tro derpå?» sade grefven, som med en slags bäfvande beundran betraktade den kämpande flickan. »Säg, att du fått ringen — att han var en gåfva till dig!» tillade han med vek röst. »Säg det, om du håller af mig — om du vill, att jag skall vara din vän, ditt stöd! ...»

En djup, ångestfull förtviflan kämpade synbart i den arma, rådvilla flickans själ.

»O, Gud, hvad jag är olycklig!» utbrast hon slutligen.

»Tala blott sanning, och du är icke olycklig!» sade grefven och lade med djup rörelse hennes hufvud mot sitt bröst. »Säg, att du fått ringen! Jag vet att så är.»

»Ja — jag — har fått -- ringen!» hviskade hon sakta, nästan ljudlöst, och sjönk under en ström af tårar i grefvens armar.

»Himmelske Gud, skulle det vara möjligt!» tänkte grefven och torkade svettropparne från Hildas panna, under det att kalla droppar betäckte hans eget anlete.

»När fick du honom, mitt arma barn?»

»Aftonen förrän han . . . Ack, den aftonen, då . . . Dock nej, nej, jag vet icke hvad jag säger! . . . Tro icke hvad jag har sagt! . . . Det går omkring för mina tankar! . . . Det svindlar för min själ! . . . Ack, grefve Ossian, låt mig få komma härifrån, bort till fiskartorpet, der är min plats! . . . Ack, att jag aldrig kommit till Adelsö! . . . Icke var det stället för barnhusbarnet!» Och den förtviflade flickan grät — man kunde nästan säga floder af tårar.

»Ångrar du, att du varit här, och vill du så djupt bedröfva din gamle ädle fosterfader, som med en verklig faderskärlek älskar dig, att du vill, likt en rymmerska, lemna hans hus, medan han är borta?»

Nej, nej, jag vill se honom — jag vill omfamna hans knän och tacka honom för allt — och säga honom, att jag icke varit otacksam — säga honom, att jag kämpat en het, mångårig kamp med mitt svaga hjerta, och att jag blott en gång . . .»

Hilda tystnade.

»Blott en gång glömt hvad jag var skyldig honom och hans familj!» fortsatte hon med tillkämpad styrka. »Ack sedan får jag icke mera återse honom — icke någon af dem, som äro mig så kära! . . . Jag har förverkat detta, då jag burit denna ring vid mitt hjerta — då jag derinne burit en bild, på

hvilken barnhusbarnets orena öga aldrig skulle vågat blicka! ...»

Häftiga snyftningar qväfde nu hennes röst, och hon gömde de brännande tårarne i sina händer.

Grefven gjorde Hilda numera inga frågor. Han tyckte sig hafva trängt till djupet af hennes själ. Han hade förstått alla de ädla bevekelsegrunder, som orsakat hennes handlingssätt, och han gjorde allt som stod i hans förmåga för att lugna hennes upprörda sinnen.

Han fördjupade sig åter i underliga, forskande, outredda tankar öfver denna ädla, älskliga flickas födelse, och han hade gifvit mycket, för att kunna lyfta den slöja, som var kastad öfver denna hemlighet.

Åt grefvinnan sade han — oakadt Hildas alla böner — att hon fått ringen af Theodor, men kunde icke på något sätt från hennes mörka själ borttaga den skymfande misstanke, som hon vid denna under rättelse kastade öfver den oskuldsfulla flickans rena, djupa kärlek, och hvilken hon till henne framställde i de mest kränkande anspelningar.

Tvänne dagar efter detta uppträde hemkommo de resande från Stockholm.

Grefven märkte genast, att något besynnerligt förefallit. Han såg den illa dolda vreden i sin hustrus öga, den betecknande krökningen på hennes underläpp. Han hörde det i ljudet af hennes röst och han anade föremålet för hennes bittra sinnesstämning, då han såg Hildas förgråtna ögon, hennes dödsbleka kinder och den ångestfulla bäfvan, som uttalade sig i hela hennes väsende.

»Hvad fattas min lilla kära Hilda?» frågade med hjertats varma deltagande Agnes sin barndomsvän och kysste henne gång på gång, och såg djupt in i det underbart sköna, vemodsfulla ögat.

»Ah, l'humble Violette! Elle est encore plus touchante et plus charmante dans sa douce melancholie!» utropade den franske ädlingen, som trodde sig mellan »*la Vallière*» och Hilda finna så mycken likhet att han alltid kallade henne: »*l'humble Violette*», en benämning, hvilken, som man vet, tilldelades denna älskliga och olyckliga qvinna.

Så fort som grefvinnan blifvit ensam med sin man, började hon för honom förtälja *l'histoire scandaleuse*, som hon kallade den tilldragelse vi beskrifvit.

»Hur kan en så låg misstanke födas i din själ, Elvira?» utbrast grefven med ädel vrede; »du har ju likaså väl som jag, och säkert mer än jag, sett det välbehag, den ungdomliga beundran, hvarmed Theodor betraktat den vackra och älskliga flickan?»

»Ja, med detta slags välbehag, hvarmed dessa rika ädlingar betrakta dylika obskura, koketta varelser, hvilka naturen gifvit ett par vällustiga ögon och en retande figur!» svarade grefvinnan. »Och nog kan du förstå, att förhållandet var bra intimt, innan Theodor kunde gifva henne denna ring — denna familjeklenod, som din förgudade dotter emottog af dig på sin konfirmationsdag. Jag tycker, Adlerros, att ditt ädla hjerta skulle sjuda af harm, då du tänker att denna pant af din faderliga kärlek, detta ditt ädla namns sköldemärke, blifvit så ohelgadt — blifvit användt till en *sådan* gåfva — blifvit buren vid ett sådant hjerta!...»

»Gåfvan var lika ren som det hjerta, hvilket

burit henne», genmälde grefven med djup tonvigt. »Hon var icke rätt vald — jag medgifver det — men det visar dock huru högt han skattar det föremål, åt hvilket han gaf henne. Jag känner gossen och vet att hans mors minne är honom så heligt, att han aldrig skulle hafva gifvit den ring hon burit till någon, som icke varit helig för hans hjerta.»

»Och du kan tro, att han verkligt älskar Hilda — älskar barnhusbarnet med en ren, platonisk kärlek?»

»Ja, numera är jag fullt öfvertygad derom — min aning har blifvit visshet.»

»Tror du äfven att denna vestaliska låga brinner lika varm, då Theodor kommer tillbaka?»

»Det är svårt att afgöra. Men jag anser det dock icke omöjligt, när jag tänker på den trohet i känslor, som i allmänhet är ett utmärkande drag hos vår familj.»

»Och hvarpå Ossian isynnerhet är ett talande bevis!» inföll grefvinnan med ett ironiskt leende. »Han har då verkligen varit typen för trogna och djupa känslor.»

»Han har, tyvärr, icke varit det — men nu...»

»Nu kan han icke känna någonting», afbröt honom häftigt grefvinnan, »en utbränd vulkan är ju icke mäktig en eruption? Dock, så mycket brännbart som finnes inom det förbrända bröstet, det försöker han upptända till en egen besynnerlig offerlåga för Hilda, denna varelse, som tyckes hafva förvridit hufvudet på alla medlemmar af den Adlerrosska familjen.»

»Det finnes åtminstone ett undantag från denna regel!» inföll grefven med en bitter anstrykning.

»Och nu, Elvira, tala vi icke mera i detta ämne», tillade han med oafvisligt allvar.

»Blott en sak vill jag säga dig, Adlerros, som jag hoppas du gillar, och det är att skicka bort Hilda, innan din dotterson kommer tillbaka.»

»Hilda är mitt fosterbarn, och jag lemnar henne icke så länge jag lefver, såvida jag icke får lemna henne till en man, som jag finner värdig henne och som hon kan skänka sitt rika, varma hjerta.»

»Det kan du genast finna i din nye inspektor, som är en både vacker och hyggelig karl. Jag har genom min kammarjungfru hört, att han skall vara förtjust i henne. Det ligger visst i luften på Adelsö. Det passar ju superb! Du kunde gifva henne en konvenabel utstyrsel, och sedan få den fröjden att göra visiter hos den vackra inspektorsfrun. Och allt detta kunde ju vara gjordt, innan Theodor kommer hem.»

»Är då Hilda äfven förtjust i honom?»

»Hon blir väl med tiden.»

En sträng blick var grefvens svar.

»Blott ännu en enda fråga, Adlerros», återtog grefvinnan, utan att låtsas märka vreden i sin mans öga, »hvad ämnar du göra, när Theodor kommer hem, i fall...»

Grefvinnan tystnade.

»Han fortfar att älska Hilda? menar du. Jo, om hans kärlek oförändrad genomgått tvänne års skilsmessa, så ämnar jag gifva honom Hilda till maka.»

Hade åskan slagit ned vid grefvinnans fötter, hade icke en häftigare förskräckelse kunnat gripa henne.

»Adlerros, Adlerros!» utropade hon darrande

af fasa, »skulle du verkligen så kunna förnedra ditt namn — ditt anseende som ädling och familjefar? Skulle verkligen dina liberala åsigter, din svaghet för Hilda gå så långt, att du skulle tillåta din dotter att till maka taga ett — barnhusbarn? . . .»

»Jag tänker i detta, som i alla öfriga fall, endast rådfråga samvetet om mitt handlingssätt och icke det högvälborna namnet — icke det gamla murkna stamträdet — icke verdens — icke min hustrus omdöme! Och nu, Elvira, gif mig ringen!» tillade grefven nästan befallande.

Grefvinnan räckte sin man ringen, utan att vidare gifva luft åt all den harm, den förödmjukelse, som brände hennes själ, och om hvilket hela hennes varelse bar en tydlig stämpel.

»Och du, Hilda, som icke frågat mig något om Theodor, icke bedt mig att få läsa hans bref, som du ju alltid brukar göra?» började Agnes förebrående, sedan de båda vännerna inkommit i sina små förtroliga rum. »Nå, du frågar mig icke nu en gång?» fortsatte den glada fästmon.

Flammande skyar jagade öfver Hildas kind.

»Hur mår baronen?» frågade hon knapt hörbart.

»Baron och baron!» eftersade Agnes. »Kan du då inte säga Theodor, när vi äro ensamma, eller åtminstone säga: »din bror?» Det gör mig alltid så ondt, när du säger detta främmande, kalla baron. Han är ju din barndomsvän — han håller så mycket af dig. Läs här, så skall du få se hvilka helsingar du får. Jag tycker nästan att brevet är

skrifvet till dig, fastän jag, pro forma, fått den äran att få utanskriften och tilltalet: »Min lilla älskade syster!» Du borde icke — men du skall väl ändå få läsa det!»

Hilda mottog icke brevet.

»Hvad kommer åt dig? Du brukar väl aldrig ha kapriser. Och så gråter du? Hilda, Hilda, hvad i Guds namn har händt, medan jag varit borta? Hvad har mormor gjort dig, du lilla stackare?» tillade hon med hela hjertats varma deltagande. »Kom hit och sätt dig hos mig här i vår lilla soffa! Här ha vi ju utvexlat så mångt förtroende. Här måste du äfven nu vara uppriktig mot din barndomsvän, som icke kan vara glad, om du gråter!»

Och de båda vännerna nedsatte sig i den lilla förtroliga soffan.

Slottets gamla tornur hade förkunnat midnattens timme, och ännu sutto de kvar.

Agnes tyckte sig aldrig hafva älskat Hilda så mycket, och hon gaf henne i öfvermåttet af sin ömhet — sedan hon först bannat henne för hennes förbehållsamhet — de ljufvaste slägtnamn; men det fröjdade icke den stackars flickan, som endast led och lefde i denna för henne förfärliga tanke, att de hade röfvat hennes hemlighet.

Hon hade så länge i djupet af sin själ gömt denna kärlek. Hon ville, att endast Gud skulle veta den — att endast Han skulle vara hennes förtrogne. Ack, endast Han kunde förlåta den! Och nu — de kände alla denna djupa, blyga hemlighet, hvilken nu syntes henne som en fallen engel, hvars vingar aldrig mera skulle hinna hemlandets stoft-

fria äoner. Ack, huru skulle hon, efter detta helgerån från deras kärleks blyga lustgård, kunna återse Theodor — då hon för hans familj så vanärat honom? . . . »

XIX.

Följande dag visade almanackan den tjugusjette Maj. Det var Wilhelminadagen och Hildas namnsdag.

Agnes hade alltid med verser, presenter och åtskilliga små tillställningar firat denna, som hon sade, Hildas enda namnsdag. Nu — hon var nyss hemkommen — verser och tillställningar uteblefvo, men kaffebordet hade hon på vanligt sätt — ehuru först efter många böner — fått duka i grottan — detta de båda vännernas älsklingsställe.

Tidigt på morgonen hade Agnes smugit sig ut ur rummet och det så tyst, att Hilda, som först på morgonen somnat från sina tårar och sin smärta, icke hade hört henne.

Med blommor och en mängd kaffebröd stod namnsdagsbordet dukadt, liknande ett altare der hvar och en nedlagt sin gåfva.

Alla Stockholmspresenterna, både från greffen och de förlofvade, voro sparade till denna stund, och visade huru kär de hade den stackars flickan.

Grefvinnan gaf henne en toalettprydnad, föreställande en sörjande nunna, och fröken Gunilla en flaska *extrait de resignation*.

Tacksam och förlägen och, som hon sjelf tyckte, ovärdigare än någonsin, emottog Hilda alla dessa gåfvor. Andemeningen af de båda kusinernas var henne lika tydlig, som den sanna välvilja och den vänskap, som uppenbarade sig i de andras.

»Du har icke fått något af mig, Hilda», sade grefve Ossian sedan kaffet var drucket, men vill du följa mig upp i mina rum, så skall du få se, att äfven jag ihågkommit din namnsdag.

»Morbror har nog gömt det bästa vinet till sist», sade Agnes leende.

»Här är min gåfva, Hilda», började grefven, sedan de inkommit i dennes förmak, hvarest den omtalade chiffonieren hade sin plats, och grefven räckte Hilda vid dessa ord en blank silfvernyckel. »Hvad du med denna nyckel kan läsa upp, tillhör dig, och det blir troligen icke många lås, ty som du ser, har denna nyckel en egen konstruktion.»

»Nej, nej, herr grefve», utbrast Hilda med djup rodnad, »jag kan icke emottaga denna gåfva!»

»Och hvarför icke? Jag har alltid sett med hvilken beundran du betraktat denna chiffonnier — hur ditt öga nästan oafvändt hvilat derpå. Skulle det då icke göra dig en glädje att kalla honom din?»

»Men grefven, den gode grefven, hvad skulle väl han säga?»

»Jag har talat vid min far och fått hans tillåtelse.»

»Ack, men ändå — huru skulle jag, ovärdiga, kunna taga emot en i så många fall dyrbar gåfva?»

»Jag sade dig ju, mitt barn, att jag skulle visa att jag icke glömt hvad du gjort för mig?» återtog grefven med rörelse. »När du nu gjort dig bekant

med chiffonnierens små förborgade skatter, skall du få se, att jag till någon del hållit mitt löfte.»

Ett ousägligt uttryck af tacksamhet, ödmjukhet och glädje utbredde sig öfver den unga flickans anlete och gaf deråt en nästan underbar fägring. Det mörka, själfulla ögat glänste i skimrande tårar, och den plastiskt mjuka, jungfruliga gestalten nedböjde sig djupt, men ordlöst, framför grefven, som räckte henne sina båda händer, hvilka hon — oakadt hans motstånd — under varm rörelse förde till sina läppar.

»Säg, Hilda, jag gör dig ju en verklig glädje med denna gåfva?»

»Ack, en större glädje, än jag kan säga — än jag kan förklara!» utbrast Hilda, och hennes öga strålade ännu klarare. »Jag förstår icke sjelf hvad jag känner för denna chiffonnier. Jag har med möda kunnat skilja mitt öga från honom, och ju längre jag betraktat honom, desto högre har mitt hjerta klappat, och det har ibland förefallit mig, som vore det ett mystiskt samband mellan honom och mig. Men ändå, gode grefve Ossian!» tillade hon ödmjukt, likasom ångrande att hafva sagt för mycket, »jag kan icke emottaga honom — grefven får icke skilja sig från denna dyrbara gåfva.»

»Men om jag säger dig, Hilda, att han för mig har en motsatt verkan — att jag känner mig orolig, när jag betraktar honom — att han för mig är en vålnad, som jag längtar få bort från min åsyn — att det endast är vördnaden och tacksamheten mot min far, som gjort, att den så länge fått behålla den plats han gifvit honom. Ser du, Hilda», återtog grefven, och öfver hans ansigte utbredde sig en djup blekhet, och rösten vibrerade af öfver-

väldigande rörelse, »denna chiffonnier — så underligt det än kan synas — står i förening med ett förkrossande minne från min ungdoms villodagar. Den är en anklagande gengångare från den syndigaste epoken i mitt lif. Åsynen deraf är som ett gripande slag på samvetets resonansbotten. Säg, vill du nu befria mig från åsynen af denna marterande anklagare?»

Rosen hade vid dessa grefvens ord flytt från Hildas kind, och en nervös skakning genombäfvade hela hennes varelse.

Hon hade så gerna velat smyga till grefvens hjerta och der söka smeka bort det djupa qual, som synbart sargade hans själ.

Grefven förstod hennes tanke, och han drog henne sakta intill sitt bröst.

»Nu har jag då äntligen sluppit Eugene!» utropade Agnes, som glad hoppade in i rummet, »och nu är jag här för att få se morbrors namnsdagsgäfvu. Det kan väl icke vara detta klenodium heller?» tillade hon, då hon såg Hilda stående framför den upplästa chiffonniern. »Ja, större bevis kunde du icke få på det, att du är morbrors riktiga gunstling! Jag hade min sann lust att bli afundsjuk — men det blir jag icke. Jag har så mycken glädje — du behöfver allt något, som kan fröjda dig, du lilla stackare!» Och vid dessa ord lade Agnes kärleksfullt armen om Hildas lif.

Nu började Hilda, på grefvens uppmaning, att rekognoscera det inre af hans gäfvu. Hon drog ut låda på låda och såg i dem alla ett bevis på gifvarens godhet, ty i hvar och en af dem låg en eller flera saker af mer eller mindre värde.

Turen var nu kommen till det lilla skåp, som vanligen upptager inredningens midt.

Der låg blott ett sammanviket papper, hvars innehåll var en försäkran om tiotusen kronor, på hvilken summa Hilda hade att från samma dag uppbära en årlig ränta.

Hilda var nära att sjunka till golvet af öfverraskning, rörelse och tacksamhet. Men intet ord kom öfver hennes läppar.

Tystnaden här dock sitt språk, denna värtaliga tystnad, som stundom djupare rörer själen, än det hörbara språkets alla utgjutelser.

Nu inträdde hela familjen, nyfikna att se Hildas namnsdagsgåfva. Grefven ensam visste förut derom, och han visade genom sin hjertlighet huru gerna han unnade henne densamma.

Annorlunda var det med grefvinnan och fröken Gunilla, och den förra yttrade, bland annat, att denna dyrbara pjes alltid bort stanna inom Adlerrosska familjen, då greve Ossian svarade, att som den endast fem månader varit inom densamma, så kunde den icke med skäl kallas en familjeklenod.

Chiffonniern undersöktes ånyo. Grefvinnan vågade icke i sin mans närvaro yttra alla de bittra tankar, som vid denna undersökning intogo hennes själ, men de uppenbarade sig dock tydligt i den rynkade näsan, i den tunna öfverläppens spetsiga krökning.

»O, min Gud, jag tror, att jag ser Theodor komma i allén!» utropade Agnes, vid sin fästmans sida stående vid fönstret.

Vid detta utrop skyndade alla fram — endast Hilda stod qvar på samma ställe, blek, orörlig.

Och verkligen syntes i allén en hög, manlig gestalt, med raska steg närma sig slottet.

»Det är icke han!» sade grefvinnan kallt.

»Åh jo, systerögat ser nog klart», svarade grefven, som äfven nu igenkänd sin Ossianas son. »Så han narrade oss, den skälmen!» återtog grefven med synbar belåtenhet. »Han skref, att han trodde sig först om några veckor kunna vara här, och så kommer han nu och riktigt stjäla sig på oss!»

»Men att han kommer vandrande, som en gesäll, det ser då åtminstone icke gentilt ut!» utbrast grefvinnan. »Jag fruktar, att Theodor i allt har ganska plebejiska sympatier!» tillade hon med en hånande, nästan infernalisk blick på Hilda.

»Den rare pojken, han har satt hästarne nere vid grindstugan, för att öfverraska oss — det tycker jag är lätt att förstå — så gjorde äfven jag mången gång i min ungdom, när jag återvände till det kära fädernehemmet.»

»Nej, se Agnes, hur hon flyger ner åt allén! Hon måtte vara sin bror mycket tillgifven!» yttrade fröken Gunilla.

»Det vore illa annars!» svarade grefven tillrättavisande. »Jag tror, att han blifvit längre, min präktige gosse! Gången och hållningen äro faderns, men ansigtet och hjertat äro min Ossianas!» tillade grefven, som såg med tåradt öga ynglingen allt mer och mer närma sig gården. »Kommen nu, mina vänner, så skola vi också gå Theodor till mötes!» tillade grefven och närmade sig dörren.

»Nej, se Hilda håller ju på att svimma, i fall det icke redan är gjordt!» utropade grefvinnan och skyndade till den likbleka flickan. »Ställ icke till

några teaterscener, det befaller jag dig!» tillade hon sakta och lade med hårdhet handen på Hildas axel.

»Blif du här uppe och se på din chiffonnier så länge!» sade grefven, som vid grefvinnans utrop vändt sig om i dörren.

»Åh, alla familjens medlemmer skola väl vara närvarande vid återseendet! Dessutom är det långt bättre än sedan en tête à tête!»

Alla nedgingo — äfven Hilda.

De hunno ej längre än till verandan, förrän baron Theodor, åtföljd af Agnes och grefve Ossian, störtade emot dem och med ett barns hela kärleksfulla hängifvenhet kastade sig i sin morfaders armar.

Med tillbörlig pathos öppnade ock grefvinnan sin famn.

»Så chevaleresk du ser ut, och hvad de stora mustascherna klä' dig!» utropade hon och tryckte en kyss på Theodors läppar.

Fröken Gunilla var för modest att stricte följa grefvinnans exempel. Hennes läppar hade aldrig hvilat mot en mustascherad mun, derom hade hon nyligen försäkrat grefve Ossian, som då helt oskyldigt frågat, om hon läst fabeln om räfven och rönnbären.

»Min fästman, Eugene Belliore!» sade den unga fästmon och visade med stolt förnöjelse den vackre fransmannen, som hjertligt skakade den blifvande svågerns hand.

Till hälften gömd af de kaprifolierankor, som slingrade sig kring verandan, stod Hilda, nästan mera död än lefvande.

»Här behöfs troligen ingen presentation!» sade grefvinnan, då hon såg Theodor närma sig den bleka darrande flickan.

»Åh nej», yttrade den unge ädlingen med hög, ehuru icke fullt säker röst; »bland de minnen, hvilka från det kära hemmet troget följt mig, är äfven bilden af min barndomsvän, min fostersyster!» Och Theodor fattade vid dessa ord med båda sina händer den nästan sjunkande flickans hand, den han hårdt och länge tryckte, under det att ögat med varmt uttryck hvilade på det unga, fagra anletet, hvars liljor nu bytte sig i rodnande rosor.

»Hvad tror du, Gunilla?» sade grefvinnan sakta till kusinen under vägen från flygeln till slottet.

»Att han på fullt allvar är kär i barnhusbarnet.»

»Men det är då en kärlek, som aldrig *skall* realiseras!» svarade grefvinnan, och en paroxysm af gallfeberns högsta stadium drog brännande genom hennes ådror.

»Har du förstört ringen, Hilda, och har du glömt den som gaf dig denna underpant på sin trogna, varma kärlek?» hviskade baron Theodor, som saknade den svarta snodden kring Hildas hals, då han om aftonen ändtligen egde ett ensamt ögonblick med henne, som han kär hade.

En dödlig blekhet utbredde sig vid dessa ord öfver den arma flickans anlete.

»Fråga mig icke!» bad hon ångestfullt, utan att kunna möta Theodors oroligt frågande och genomträngande blick.

Icke sof den unge reströtte baronen godt den natten, och skulle man gjort besök i de särskilda sofrummen på Adelsö, så hade man troligen blifvit varse, att det var flera som delade hans vakor.

XX.

Tidigt andra morgonen skyndade Hilda genom den blommande häggallén ned till bryggan.

Ingen syntes till i eller omkring slottet, mer än en trädgårdsdräng, som krattade gården.

Hon sköt ut båten, rodde friska tag, och snart var hon vid andra stranden och lade till vid den lilla fiskarstugan.

Hilda hade icke på länge varit hos sin fostermor. Grefvinnan hade under de andras frånvaro stundligen vaktat henne — hade tillsagt henne att ligga på soffan i hennes toalettrum.

Hon hade således icke egt en enda stund att besöka det kära hemmet, efter hvilket hon, isynnerhet efter händelsen med ringen, så mycket längtat.

Innan att gå in i stugan uppsökte hon sin lilla kära grotta, och der på hennes grönskande mossbänk sjöng minnets vaktel åter för henne vårdrömmens ljufligt döfvande toner, och hon tyckte, att vindens sus och trastens sång instämde i dessa tju-sande melodier.

Och det unga hjertat lyssnade, glömskt af allt annat; lyssnade svärmande, drömmande, till dess att drömmens herrliga bild stod framför henne — slog sina armar om hennes lif, hviskade hennes namn och tryckte henne varmt och kärleksrikt till det trofasta hjertat.

Här fick hon ostörd tala med sitt hjertas vän — här fick hon svar på alla hjertats frågor, och när de lemnat grottan, hade minnets smältande to-

ner öfvergått i hoppets herrliga jubelsång, om ock den unga flickans bäfvande själ endast så länge vågade lyssna dertill, som ynglingen för henne upprepat den der ljufliga texten till den klingande melodien.

När kaffet var drucket, bad Theodor, att han skulle få ett enskildt samtal med sin morfar.

»Du förekom mig, min gosse», sade grefven, då han åtföljd af ynglingen inträdde i biblioteket.

Det var ett ögonblicks tystnad.

»Är morfar ond på mig?» frågade ynglingen, fästade den ödmjuka blicken på grefvens ädla, allvarliga ansigte.

»Nej, Theodor, jag är icke ond på dig, ehuru jag icke kan förklara ditt handlingssätt — ty vi förstå ju hvarandra — vårt samtal gäller ju din mors ring?»

»Ja, min gode morfar!»

»Du har således talat vid Hilda och vet huru det tillgått med ringen?»

»Ja, morfar, jag har denna morgon haft ett samtal med Hilda», svarade Theodor, och rodnaden brann högre på hans kind.

»Men, mitt barn, hvad förmådde dig att gifva bort denna ring — en ring, som din mor burit — som bär hennes namn och hvilken gömmer så heliga minnen — du vet att hon fick den på sin konfirmationsdag?»

»Kärleken, morfar!» svarade ynglingen med klingande stämma, och hans rena upplyftade öga mätte morfaderns genomträngande blick.

»Men hvarför valde du denna gåfva?»

»För att i afskedets stund gifva Hilda ett bevis på renheten och helgden af min kärlek!»

»Du älskar således Hilda?»

»Jä, morfar, af hela min själ!»

»Och hvad är din mening med denna kärlek?»

»Min mening? ... Ack, att bedja min gode, vördade morfar välsigna den! ...»

En djup rörelse grep vid dessa ord Theodors själ, men han kämpade för att besegra den.

»Men, Theodor, har du pröfvat dig sjelf och de yttre förhållanden, som åtskilja dig och Hilda?»

»Ja, morfar, det har jag gjort!»

»Och du tror icke, att du, sedan vanan och egandet svalkat dina känslor, skall komma att ångra din ungdoms hänförelse? Skall ångra, att du till moder åt dina barn valde en flicka, öfver hvars födelse hvilar denna dunkla slöja, som undangömmar tvetydiga, måhända ohelgade förhållanden — att du till maka valde ett barnhusbarn?»

»Nej, morfar! Skulle jag någonsin komma att ångra det, då skulle icke detta vittnesbörd, som jag i tvänne är burit vid mitt hjerta, underhållit och nästan stegrad min kärlek.»

Och Theodor framtog barnhusmärket och visade det för grefven.

»Ack, morfar, detta är mig mer än alla sköldemärken!» tillade han med varm hänförelse, »ty det visar mig att det diplom, som himlens englar skrefvo i oskuldens hjerta, gäller långt mer än alla dessa ärfda vapensköldar, som endast ega värde genom det sätt, på hvilket de uppbäras — eller säg! känner morfar någon af landets adliga tärnor, som i afseende på hjertats godhet, intelligens och älsk-

vårdhet öfvergår denna flicka, utan namn, utan föräldrar — detta barnhusbarn?»

Grefvens öga hvilade på dottersonen med ett uttryck, som säkert skulle hafva rynkat näsan på våra ädla aristokrater.

»Och du önskar således Hilda till brud?»

»Ja, morfar! Men jag underställer äfven denna mitt hjertas varmaste önskan min gode morfars bestämmande.»

»Du är myndig, och således din egen giftoman.»

»Jag vet det — men jag vet också, att jag aldrig, utan bäfvan och förebråelse, skulle kunna ingå en förbindelse, som icke min moders ädle fader välsignat!»

»Nå, så kom då till mitt hjerta, du min oförgätliga Ossianas älskade son!» utropade grefven med upprörd stämma och utsträckte armarne mot den käre dottersonen, som med ett barns hela hänfivenhet sjönk till hans hjerta.

På grefvens tillsägelse gick Theodor att uppsöka Hilda, hvilken han fann i salen, sysselsatt att rensa jordgubbar åt grefvinnan, hvilken på allt sätt sökte sysselsätta henne.

»Det är väl icke så brådtom heller?» yttrade grefvinnan med fin skärpa.

»Men, mormor, morfar väntar!»

»Du ser så högtidlig ut, käre Theodor, som om det vore fråga om att uppgöra en familjeangelägenhet!» Och grefvinnan slungade vid dessa ord en furiellick på Hilda.

Nästan hörbart klappade den stackars flickans hjerta, då hon i en svindlande sinnesstämning inträdde i grefvens rum.

De ord som talades derinne kunna vi troligen föreställa oss utan att återgifva dem, då vi någorlunda känna både personerna och anledningen till detta samtal.

Med den darrande Hilda vid handen inträdde grefven omkring en timme derefter i salongen, der grefvinnan, fröken Gunilla och familjens öfriga medlemmar voro församlade.

»Hvad tror du, att din första grefvinna och hennes dotter skulle hafva sagt om detta deras sons och dottersons val, denna vanhedrande mesallians?» voro de första ord, hvilka nästan förkrossande afbröto grefvinnans långa tystnad.

»De skulle, om de likasom vi känt henne, som Theodor valt till sin brud, älskat och välsignat henne», svarade grefven med ädel höghet.

»Man säger ju, att andarne närvara vid högtidliga tillfällen, och som jag icke kan dela dina liberala och moderna åsigter, och är för upphöjd att låtsas något, som jag icke känner — så är det ju väl, att det utom mig är nog af både kärlek och välsignelser. Jag hör dessutom icke till familjen, hvad blodsbandet beträffar, men gratulerar eder dock alla till eder lycka, och önskar att fästmon hvarken nu eller som baronessan Rittercreutz någonsin måtte glömma sitt hjertvapan!»

Nästan som i en enda brännpunkt fästades allas blickar på grefvinnans nästan vanställda ansigte; endast Hildas öga sänkte sig djupt mot den dödsbleka kinden.

»Hon är dock alldeles för extravagant!» suckade kusinen, och missnöjet med grefvinnan höjde sminnets rosor på hennes kind.

Grefve Ossian var fåordig, men såväl de ord han yttrade som ock hela hans väsende vittnade huru varmt han deltog i de unga trolofvades lycka.

Det var väl en aning om denna släktskap, som gjort dig så oförklarligt kär för mitt hjerta!» sade han kärleksfullt och såg djupt in i den blyga fästmöns vackra ögon.

»Säg nu också baron!» ropade Agnes skälmaktigt, hvilken nästan utom sig af glädje lindade sina armar omkring sin kära barndomsvän, under utrop: »syster! svägerska!»

»Ah, ma belle parente!» utropade den sangviniske fransmannen. »Je vous baise les mains — et ... je n'ose pas!» tillade han, och såg leende på Theodor och derefter på Hildas rosenläppar.

»Hade jag kunnat vänta en sådan skandal, så — jag vet icke hvad jag gjort för att förekomma det!» yttrade grefvinnan till fröken Gunilla.

»Ja, jag förvånar mig visst icke öfver ditt djupa missnöje med denna mesallians; men förlåt mig det, min nådigaste Elvira, du exponerade ditt missnöje på ett icke nog nobelt sätt.»

»Tror du att jag, som alla de andra, ämnar spela förtjust öfver Theodors stora lycka? då bedrar du dig. Nej, Gunilla, min karakter är känd — från den viker jag icke heller en härsman. Och det säger jag, att *hon* — åtminstone icke som fästmö — får kalla mig mormor!»

»Emellertid får du nu arrangera tvänne bröllop!»

»Det är icke så säkert. Jag tycker att det är mest konvenabelt att Theodor ta'r sin rena flamma med sig upp till Stockholm och låter der, sans ceremoni, en prest viga sig. Der känner henne ingen — icke en gång de många syskonen i det

stora hemmet på Drottninggatan. Här deremot veta alla hvem hon är. Hon har här läst på husförhören, varit transporterad från stuga till stuga för tio riksdaler i kvartalet. Här har hon så många fostermamma och fosterpappa, så många fostersyskon — de senare i tjänst här och der, hvilka nu alla, som brudens enda släktingar, hafva pretention att bli bjudna på brölloppet. Och på ett *sådant* bröllop skulle grefvinnan Elvira Adlerros vara värdinna? ... Nej, jag tackar! Jag kan då icke förhindra giftermålet, men att brölloppet icke skall firas på Adelsö — det är åtminstone något som jag skall söka förekomma.»

Aftonrodnadens strålar skimrade glittrande öfver vikens klara spegel och bredde sitt guldkimmer öfver den grönskande stranden, då den lilla båten åter sköt ut från bryggan på Adelsö.

Men båten hann icke långt, den vände nästan oupphörligt åt den sidan, som vinden dref honom.

Från den stora parkens vidsträckta område betraktades denna lilla styreslösa farkost af många olika ögon och blef föremål för många olika anmärkningar.

Från den tempelformade paviljong, som reste sig från toppen af en kulle, betraktades han af grefvinnan och fröken Gunillas spejande och ondskefulla blickar och utgjorde ämnet för deras bitande sarkasmer.

De trolofvade sågo den framskymta mellan löfvens gallerverk från den mystiska buske, der de vakande drömde sina tjusande drömmar, der grefven förespeglade sin Agnes den parisiska vinterns alla

skiftande nöjen, alla vårens paradisiska fröjder, på den vackra villan i Auvergues tjusande dalar.

»Nog är då kärleken en slags yrsel, Eugene!» utropade Agnes, då hon såg den lilla båtens sjelfsvåldiga och fria rörelse.

Grefven såg förvånad, nästan missnöjd på sin Agnes, men hon pekade leende utåt sjön, och nu instämde de båda i ett klingande skratt.

Vandrande i en af parkens alléer, sågo de båda grefvarne äfven det föremål, som tilldrog sig allas blickar, och de sågo det med hjertliga leenden, med hjertliga ord.

»Nej, se solen är snart nedgången och vi äro ännu icke framme vid Ekudden!» utropade Hilda. »Detta går icke längre an. Sätt dig nu i fören, Theodor, så skall jag med några raska årtag föra oss till stranden.»

En liten strid uppstod. Theodor ville ro, och han segrade slutligen med kärlekens vapen.

Vid stranden stod fiskarhustrun; hon hade länge stått der och sett på den lilla båtens underliga krökningar och undrat hvem det kunde vara, som rodde så illa. Nu — hon hade kommit närmare — hon trodde icke sina ögon. Var det verkligen baron Theodor och Hilda, som kommo så der ensamma öfver sjön?

»Ack, tänk om det vore möjligt!» suckade hon, och hann knappast tänka denna tanke till slut, förrän Hilda slog sina armar om hennes hals och hviskade under leende och tårar: *att det var möjligt!*

XXI.

Förvåning, afund och glädje voro de känslor, som vexlade i grannskapet vid underrättelsen om den oväntade lycka Hilda gjort — att baronen gjort det tyckte ingen, åtminstone få. Icke äro hjertats egenskaper något som bereder hvad världen kallar lycka?

Då en karl är förlofvad — vore det ock med en engel af behag och hjertats rikedom — icke heter det då: Hvad han gör lycka! Men är fästmän rik — rik på penningar och egodelar — vore hon än aldrig så fattig på andelig rikedom — då ropar den ene högre än den andre: »Ack, hvilken lycka! Hvilken oerhörd lycka han gör! Hon eger ju en kolossal förmögenhet!»

Men som baron Theodors eget hjerta — icke världens omdöme — var gradmätaren af hans lycka, så tyckte han henne vara så stor, att han knappast tyckte sig kunna tro på densamma — så stor, att han icke velat byta med någon i hela världen.

Sedan den första stormen rasat ut, behandlade grefvinnan den nya förlofningen med ett förnämt förakt och sysselsatte sig uteslutande med tillredelserna till Agnes' bröllop, hvilket var utsatt till Midsommardagen. Baronens och Hildas skulle, så ville grefven, dröja ännu ett år.

Och midsommarn kom, och bröllopet firades med all den bländande ståt, all den elektriserande glädje, som rikedom och kärleken förmå att gifva åt denna högtid, denna hjertats fest.

Fjorton dagar efter bröllopet lemnade de nygifta Adelsö.

Afskedet var svårt, var djupt gripande, såväl för den unga brudens varma hjerta som för de älskade hon lemnade. Sjelfva grefvinnan var rörd, då hon såg Agnes nästan badande i tårar slita sig ur famn i famn.

Att hon följande våren skulle återkomma för att öfvervara Theodors bröllop och då tillbringa några månader i det gamla, kära hemmet, var det enda, som utgjorde såväl hennes som de öfrigas tröst.

»Vi se hvarandra ännu en gång, om Gud vill!» sade den djupt rörde grefven, och till dess, mitt barn, mötas ju våra tankar, våra böner hos *Honom*, till hvilken vi — ehuru åtskilda — dock alltid hafva samma väg.»

Grefve Ossian och de förlofvade följde dem till ångbåtsstationen, der de gingo ombord.

Grefven blef hemma. Han ville icke ännu en gång förnya afskedet.

De unga resande hade hunnit till Hamburg och skulle följande dagen derifrån afgå med bantåget.

»Hvad heter den familj, som nyss anlände?» frågade en ung karl, hvilken bodde på samma hotell som våra unga resande.

»Det är en fransysk vicomt!» svarade den tillfrågade.

»Men jag hörde det unga fruntimret tala svenska språket?»

»Det var troligen kammarjungfrun, ty både grefven och grefvinnan tala icke annat än fransyska.»

Den unge karlen frågade icke mer.

Då de resande sent på aftonen återkommo från en promenad, hade de några ögonblick stannat på balkongen, som låg utanför de rum, hvilka de bebodde.

Agnes lutade sig mot sin makes skuldra.

»Der borta i fjerran ligger mitt dyra fädernesland, Eugene!» sade hon med vemodsfull röst på svenska språket.

Hon tyckte, att hon icke kunde på ett främmande språk uttala dessa själens tankar, hvilka helt och hållet tillhörde hennes kära fädernesland.

En djup suck nådde hennes öra.

Hon vände hufvudet åt det håll, hvarifrån hon hörde sucken, och hon såg i sommarnattens halfdunkel en manlig gestalt luta sig ut genom ett öppet fönster, nära intill balkongen, men Agnes tänkte icke mycket derpå, utan ingick strax derefter i den rikt upplysta våningen.

Agnes satt redan i kupén. Hon hade tidigt kommit dit, för att undvika trängsel.

Grefven hade, sedan han fört sin unga maka ditin, lemnat henne för att anskaffa ännu några flera förfriskningar, som han ville bjuda henne under resan.

Den unga grefvinnan satt ensam och blickade tankfullt ut genom fönstret. Ett vemod lade sig öfver hennes själ — öfver hennes anlete. I sjelfva öfvermåttet af sin lycka tänkte hon med djup saknad tillbaka på sitt fädernesland, sitt barndomshem, och en immig glans fuktade hennes öga.

Och nu på något afstånd ser hon en ung karl med korslagda armar, nedsänkt hufvud och ögat oafvändt fästadt på henne.

En hastig blekhet göt sig öfver hennes anlete.

»Adolf!» utropade hon, nästan utan att hon själf visste det, och hon utsträckte handen mot barn-
domsvännen.

I samma ögonblick återkom grefven, öppnade den blott tillskjutna dörren, och bortskymde för Agnes hennes vårdags drömbild.

»Qu'avez vous, mon ange! Vous êtes pâle et vos beaux yeux sont mouillés de larmes?» utropade grefven och lade kärleksfullt sin unga makas hufvud mot sitt bröst.

Tåget sattes i gång. Ännu blickade Agnes ut genom fönstret, men hon såg blott, i allt mer och mer försvinnande konturer, den orörliga gestalten.

Det var prostens son, den unge magistern, som nu, efter trenne års resor och djupa studier i främmande länder, var på återvägen till sitt fädernesland.

Han hade trampat evangelii jord — hade der i detta kristendomens och bibelns heliga tempel, hvarest hans själ likasom badat sig i vördnad, entusiasm och ljufva hågkomster, i bönen innerlighet, i sin tankes djup, sammansmält med henne — hans drömmars ljufviga ideal — hans ungdomsbrud!

Att *hon* en gång skulle tillhöra honom, det hade han väl icke trott, men hoppet sjunger så många hänförande toner i ynglingens själ, att de likasom insöfva förnuftet i en mystisk dvala. Hvar finnes ett hinder för ungdomskraften och ungdoms-

modet? De äro en titan, som tycker sig kunna storma himlen!

Den unge Jorsalafararen hade nu snart tillryggalagt den långa resan — han skulle snart andas fäderneslandets lifsluft — skulle snart . . . Och nu, innan han hunnit detta efterlängtade mål, drager en dödsvind genom hans själ, då han ser sin ungdomsbrud som en annans maka, i den lyckliges famn med honom draga bort till de land han lemnat!

O, visst var det i detta ögonblick, som om solen mistat sitt sken!

Han hade icke på mer än åtta månader erhållit några underrättelser från fäderneslandet. De sista hade varit som de föregående, glada, ljufviga. Han hade äfven då genom sin syster fått emottaga de der varma, kära helsningarna.

En underlig aning hade gripit Adolfs själ, då han hört det svenska språket med den välkända östgötabrytningen talas af Agnes' kammarjungfru.

Från ett fönster hade han genast igenkänt Agnes, då hon med sin man stod på balkongen. Han hade nu förstått aningens dunkla förutsägelse.

Tidigt andra morgonen hade han uppsökt den svenska flickan. Hon hade genast igenkänt honom. Hvarje församlingsbo känner vanligen alla medlemmar af prestgårdsfamiljen, fastän *de* icke alltid känna hvarje församlingsbo.

Flickan hade genast velat gå till grefvinnan och säga henne, att hon här egde en landsman, men Adolf förbjöd henne det, föregifvande den brådska, som vanligen upptager ögonblicken före afresan.

»Vid nästa eller en annan station kan ni, om ni vill, framföra mina helsningar, mina önskingar

för en god resa — icke blott för denna, utan för den som upptager hela lifvets väg!» hade Adolf yttrat.

Den unga flickan såg på honom. Hans röst var lugn, nästan likgiltig, men det lät ändå så underligt, och hans öga — såg det icke ut som om han ville gråta?

»Åh, Herre Gud, nu kommer jag ju ihåg, att jag hört för länge se'n, att fröken Agnes och magistern i prostgården tyckte om hvarandra!» tänkte flickan, och betraktade medlidsamt hans vackra, vemodsfulla öga.

»Jag skall visst icke glömma att helsa grefvinnan,» sade hon med egen tonvigt, neg och lemnade med en suck magistern. »Om bara icke grefven jemt vore inne hos grefvinnan, så kunde jag nu få framföra *hans* helsningar,» sade hon för sig sjelf; »den stackarn kunde väl behöfva tala några ord med henne! Det vore väl icke för mycket — det är ju allt hvad han får af henne. Jo jo, så går det till här i verlden! Det är allt litet för mer att heta grefvinna än att vara simpel magisterfru. Jag mins nog jag, hur mycket Hurtig tyckte om mig och hur mycket jag tyckte om honom. Nå nå, han var också den vackraste karlen på hela Kinds kompani, men ändå så tyckte jag, att det var så simpelt att bli soldathustru — och därför fick Hurtig lika mycket utaf mig, som magistern fick utaf fröken Agnes!»

Emellertid var den unga flickan som uti ett ångestens imbad, innan hon fick tillfälle att framföra magisterns helsningar och säga huru vacker han var — ja, mycket vackrare än den svarte grefven

— detta tänkte hon dock endast — hur oskyldig han såg ut, och att hon såg precis en tår i hans öga.

Hvad den unga grefvinnan tänkte vid denna berättelse, hör icke hit — de unga fruarna bigta sällan sina tankar, åtminstone icke för den pratsjuka novellskrifvaren. De äro måhända också stundom sådana, att de skulle läggas i beslag, om de skulle passera läpparnes tullkammare.

Skulle vi våga en gissning öfver vår unga grefvinnas tankar i detta fall, så tro vi att, ehuru hon icke ville förtro dem åt oss och den pratsamma världen, hon dock med varma, oskuldsrena tårar förtrodde dem åt Gud, och att hon ur djupet af sin själ bad en varm och innerlig bön för den käre barndomsvännen.

XXII.

Hösten hade åter gjort sitt vemodsfulla intåg, hade med sina härar af storm, frostnätter och kalla störtskurar förstört ängarnes grönska och lundernas skugga.

Äfven till det ståtliga Adelsö hade hans härjningar sträckt sig, och de höga, aflöfvade träden stodo likt afväpnade kämpar kring den gamla riddarborgen.

Det var i början af November. Grefven och grefvinnan voro på en begrafning i en närgränsande församling. Grefve Ossian hade haft frosskänningar och var, därför hemma. Fröken Gunilla hade på

några månader lemnat Adelsö, för att sedan återkomma och illustrera julen med sin höga närvaro. Baron Theodor, till stor bedröfvelse för honom och hans fästmö, hade »expedition» och bodde under tiden hos sin regementschef, hela fyra milen från Adelsö.

Han hade velat lega bort denna tjänstgöring, som de rika officerarne vanligen göra och som de obemedlade kamraterna icke hafva någonting emot, men grefven ville icke höra talas derom.

»Intet sjelfsväld, Theodor!» sade han; »din tjänstgöring är icke strängare, än att du sjelf kan göra den!» Och saken var afgjord.

Underrättelserna från Frankrike voro goda. Agnes var förtjust både i sin man och hans sköna fädernesland och njöt med barnslig glädje af den hyllning, som omgaf den unga, vackra svenskan, den rika grefvinnan.

Fru Nordeman hade önskebarn och skulle med hela sin familj tillbringa julen på Adelsö — möjligen öfver vintern, ty hennes man skulle då vara på riksdagen.

Inom parentes vilja vi säga, att den ofrälse mågen betydligt stigit i sin svärmors ynnest, kanske synnerligast derigenom, att hon hört många säga, att han var ett statsrådsämne och att han troligen inom kort skulle ernå denna värdighet.

Mellan grefvinnan och Hilda var förhållandet äfven bättre. Grefvinnan hade behof af hennes sällskap, och hon kunde ingenting uträtta med sina bitande sarkasmer, hvilka väl ändå icke alldeles uteblefvo. De voro dock mera sällsynta, sedan kusinen lemnat Adelsö; men ännu mottög hon af Hilda ingen annan benämning än »grefvinna», ehuru

hennes man mycket förebrått henne detta dumma och löjliga högmod.

»Detta står åtminstone under min disposition», svarade hon vanligen grefven, »och intet kan ändra mitt beslut. Blir hon en gång Theodors maka, med heder och värdighet af »friherrinna», då kan det icke hjälpas — ehuru hon äfven då, såväl för mig som för de flesta, icke är annat än — barnhusbarnet.»

Framför sin chiffonnier satt Hilda, sysselsatt att skrifva till Agnes. Hon hade nyss slutat ett långt bref till Theodor. Hon skulle i dag passa på, medan grefvinnan var borta.

Pennan föll ur hennes hand, och hon försjönk i en djup tankfullhet.

»Om jag ändå visste historien om den här chiffonniern», sade hon begrundande — »visste hvilka sorgliga minnen den gömmer för morbror Ossian! Aldrig kan jag glömma de ord han sade, då han gaf mig den: »Denna chiffonnier står i förening med ett förkrossande minne från min ungdoms villodagar. Åsynen deraf är mig som ett gripande slag på samvetets resonansbotten.» Ack, hvad jag har grubblat öfver dessa ord och det sätt, på hvilket han sade dem! ... Han blef så blek, hans röst var så djup, så sorglig. Hans villodagar? ... Har han då verkligen haft *sådana*? Har han, som är så god, så ädel, kunnat göra något, som icke varit rätt? ... Men underligt — många hafva antydt detsamma. De hafva sagt, att han varit lättsinnig, varit spelare och gjort sin ädle far så mycket bekymmer, men mitt hjerta har aldrig kunnat tro derpå. Ack,

han är mig dertill för kär! ... Jag vet icke sjelf hur det är — men på *det* sättet håller jag icke af någon! ...»

Hilda tystnade och lekte tankfull med pennan, som hon höll i sin hand.

»Hvad minne gömmer denna chiffonnier för honom?» återtog hon slutligen. »Men denna fråga blir troligen lika obesverad, som den besynnerliga dragningskraft den alltid utöfvat öfver mig. Icke är det därför, att den är så vacker — att den tillhört hertig Fredrik? Nej, nej! Det är något annat — något som jag icke förstår ... Jag tycker ibland, att det finnes ett samband mellan honom och det mörker, som hvilar öfver min födelse. Ja, min födelse — öfver den hvilar visst ett ogenomträngligt mörker. ... O, att aldrig hafva hvilat vid en moders hjerta — aldrig fått uttala en faders namn! ... Och ändå — förunderliga, mystiska kärleksband! — fastän de kanske förskjutit mig, så älskar jag dem ändå så högt, att jag tycker att, om jag mötte dem, så skulle mitt hjerta genast igenkänna dem! ... Ibland när jag beder — af hela min själ beder för dem — så är det som om jag kände fläkten af en engels vinge omkring mig. Det kännes då så ljuft — det kännes som om det vore min moders ande! ... Och mången gång tänker jag att hon gick till Gud, då hon gaf mig lifvet — ty icke kan en moder förskjuta sitt barn? ... En far — skulle han då kunna göra det?

Hilda spratt häftigt till, då hon såg grefve Ossian stå framför sig. Hon hade icke hört honom inkomma i rummet.

Tänk om han hört hennes själs utgjutelser! Hon bäfvade vid denna tanke — hon gjorde det

ännu mer, då hon vågade höja sitt öga mot grefven och såg honom med likblekt ansigte och ett out-sägligt qval i det själfulla ögat.

»Hur är det med min gode morbror?» frågade Hilda med vibrerande stämma, i det hon uppreste sig.

»Troligen åter en frossbrytning», svarade grefven, och en häftig skakning drog verkligen genom hans lemmar.

»Stackars morbror!» suckade Hilda kärleksfullt. »Gud vare lof, att han icke hört mig!» var hennes andra tanke.

»Fortsätt du din skrifning!» bad grefven, som nedsatt sig i Hildas soffa.

»Nej, nu skrifver jag icke mera i dag», svarade Hilda och torkade bläcket ur den nästan torra pennan. »Om jag i stället kunde hitta på något, som kunde roa morbror, så att morbror glömde den der stygga frossan!»

»Ditt sällskap och dina vackra ögon äro alltid för mig den mest välgörande medicin!» svarade grefven leende. »Men du borde ändå skriva nu, medan du är så ostörd. Till hvem skrifver du?»

»Till Agnes.»

»Får Theodor intet bref?»

I stället för svar visade Hilda det redan förseglade brefvet.

»Nå, då kan du, i stället för att fortsätta Agnes' bref, hålla mig sällskap.»

Hilda nickade gladt och började inlägga sina skrifmaterialier i den dertill bestämde lådan; sedan tog hon en liten dufvovinge, med hvilken hon torkade bort de sandkorn, som fallit på den nerfällda klaffen.

»Nå, tycker du än lika mycket om din chiffonnier?»

»Ja, mera! — för hvarje dag mera!»

»Har du något i alla lådorna?»

»Ja, det har jag visst.»

»I hvilken har du din lilla kärleksbyrå?»

»Menar morbror den som förvarar Theodors bref, så är det den här.»

»Nå, hvad har du då i lilla skåpet?»

»Det är min lilla helgedom.»

»Är icke det helgedomen, der du har din fästmans bref?»

»Man kan ha flera helgedomar, och då har hvar och en af dem sitt särskilda helgon», svarade Hilda med oskuldsfull naivité.

»Hvilka äro då dina helgon?»

»Morbror Ossian och Theodor.»

»Nå, hvad gömmer min helgedom?»

»Den gömmer,» svarade hon och tog från sin nyckelknippa en guldnyckel, med hvilken hon öppnade det lilla skåpet »det dyrbara papper, som åtföljde chiffonniern — och *detta*», tillade hon och hennes öga strålade underbart, då hon mot grefven höjde ett litet rödt marokinsfodral.

Grefvens öga fick också en varm belysning, och han nickade vänligt åt den älskliga flickan.

»Nej, jag måste öppna fodralet!» utbrast hon barnsligt.

»Nej, något så vackert har jag aldrig sett!» återtog hon med hänförelse, sedan hon betraktat grefvens bild.

»Nå, än Theodor då?»

»Nej, så partisk är jag icke, ehuru vacker Theodor är, och det är så roligt att han har ett visst tycke

af porträttet. Han är mera lik det, än originalet är det.»

»Ja, ty originalet är blott en ruin,» svarade grefven med en djup suck.

»Säg icke så, morbror!» bad Hilda och kysste med ett barns ömhet grefvens hand; derefter lade hon porträttet åter i fodralet och började damma skåpet, som hon kallade sin helgedom.

»Nej, se en fläck! Hvar har den kommit ifrån?»

»Det är väl en droppe af en furstlig parfym, som mamsell Hageman spilt; men jag har aldrig sett honom förr, och bort skall han! Jag skall åtminstone försöka!» Och hon började af alla krafter att gnida på den envisa fläcken.

»Hvad i Guds namn är detta?» utbrast hon med den högsta förvåning, då hennes pekfinger nedsjönk i den spricka, som helt oförmodadt öppnade sig i skåpet.

»Morbror, morbror! kom och se! Männe icke under denna springa gömmer sig något hemligt rum — någon liten lönnlåda?»

Grefven stod i samma ögonblick vid chiffoniern och betraktade äfven han med nervös uppmärksamhet den lilla falluckan, under hvilken Hilda med flammande kinder och spejande öga och en hos henne icke vanlig häftighet försökte uppleta Ariadnetråden till den labyrinth, som hon anade derinne.

Detta sökande var dock länge förgäfves, men slutligen trycker hennes finger på en liten osynlig fjäder, och vid denna tryckning uppenbarar sig en fördjupning, eller rättare en liten låda.

Hilda skrek af glädje, af underbar bäfvan, då hon från detta mystiska gömställe upptog ett samman-

viket papper med denna gulnade färg, som tillkännagifver tidens inverkan.

»O, hvad är detta?» utropade hon darrande, bäfvande, ja, nästan i en slags yrsel. »Morbror Ossian! kanske en hemlighet, som... O, Gud, så mitt hjerta klappar! ... Tänk om ...»

»Gif mig papperet, Hilda!» bad grefven med afbruten, sväfvande röst, och en dödsfärg göt sig öfver hans ansigte och hans tänder slog hörbart emot hvarandra.

Dröjande, nästan motvilligt, räckte Hilda honom papperet.

»Morbror, kan icke jag — får icke jag öppna papperet?» bad Hilda, då hon såg hur grefvens hand darrade.

»Nej, nej!» svarade grefven ångestfullt, och han sköt hennes hand tillbaka.

»Men jag får ju veta hvad dessa papper innehålla?»

»Ja, kanhända! ... Men gå, gå! Lemna mig!» svarade han med feberaktig oro, tryckte krampaktigt Hildas hand och pekade åt dörren.

I den förfärligaste oro, den våldsammaste själs-spänning vandrade Hilda med stormande häftighet fram och tillbaka i det rum, som låg utanför det hon nyss lemnat.

Hennes pulsar slog i feberaktig styrka, hennes andedrägt var kort och brännande. Hon tyckte nästan, att hjertat skulle sprängas sönder i hennes flämtande bröst.

Hon försökte tänka redigt, men hon kunde det icke. Hennes tankar svindlade som öfver ett kaos. Hon ville bedja, men äfven detta var omöjligt.

Några fragmentariska nödrop var det enda, som frampressades af hennes dödsbleka läppar.

Minuterna blefvo timmar — långa, ändlösa, och från hennes panna nedtillrade stora, iskalla droppar.

Störtregnet piskade vildt mot de höga fönstren, stormen tjöt gnisslande i våldsamt raseri, och mörkret utbredde sin dystra slöja öfver den hemska Novemberqvällen.

Hilda satte sig slutligen lyssnande utanför den dörr, som inneslöt föremålet för hennes irrande tankar, hennes bäfvande frågor.

Hon tyckte sig höra suckar och qväfda snyftningar. Hon lade i en slags förtviflan handen på låset, men hon sänkte henne åter. Hon vågade icke öppna. Hennes tankar blefvo nu redigare, och med en utsäglich ångest sväfvade de uteslutande kring grefven. Och när nu uti rummet, der hon var, allt blef tyst — tyst som i en graf — då var det som om lifvet velat fly från den stackars flickan, ty en förfärlig aning grep hennes själ. Hon var nära att instörta — hon hade troligen äfven gjort det — hade icke i detsamma dörren inifrån saktat öppnats.

Lik en vålnad stod grefven innanför dörren — åtminstone syntes han så i det dunkla lampskenet för den bäfvande flickan.

»Gud vare lofvad, *han* lefver!» utropade hon med ett uttryck, som förrådde att denna tacksägelse utgick från djupet af hennes själ, och hon störtade i samma ögonblick nästan omedvetet i grefvens armar.

Grefven tryckte henne länge och varmt till sitt hjerta, och hon kände heta tårar droppa ned på sin kind.

»Mitt barn!» hviskade han sakta, melodiskt, ljufvigt.

Han hade mången gång så kallat henne, men så hade han aldrig förut uttalat detta ord — så himmelskt skönt hade det aldrig klingat! Och Hilda — o, huru gerna hade hon icke på samma tungomål velat besvara den ljufva benämningen, men hon sade det blott i sin själ, i dess heligaste djup, och tryckte sig ännu närmare intill grefvens hjerta.

»Papperet?» utbrast hon, sedan hon kunde tänka på annat än grefven och ögonblickets lycksalighet. »Får jag nu veta dess innehåll?»

»Icke nu, Hilda, men du får veta det, när jag kommer från Stockholm.»

»Från Stockholm?» upprepade Hilda, fattad af den djupaste förvåning.

»Ja, till Stockholm måste jag — om det vore möjligt, i denna qväll! Jag vill försöka, om jag der kan uppspara någon ledning genom den labyrinth, hvars irrgångar äro nära att rubba mitt förstånd och splittra mitt hjerta.»

I samma ögonblick stannade grefvens vagn vid trappan, och vid detta ljud vaknade Hilda hastigt till besinning.

Hon skyndade ner för att hinna i förstugan mottaga grefvinnan, som till hennes stora glädje var åtföljd af flera personer, hvilka för mörkret och det fasansfulla vädret voro bjudna att tillbringa natten på Adelsö.

Det dröjde länge, innan grefve Ossian visade sig. Alla beklagade den stygga frossan, som gjort honom så blek.

»Jag tänker nu försöka kurera henne med en Stockholmsresa», svarade grefven leende.

Med förvåning och utrop emottogs denna oväntade nyhet.

»Ossian har då alltid sina egna bisarra idéer», sade grefvinnan, »men det blir så, när man hela lifvet är sin egen herre!»

»Skall du resa till Stockholm, Ossian?» frågade grefven, som icke varit närvarande vid detta samtal, men hvilken vid sitt inträde af grefvinnan blifvit underrättad om sin sons beslut.

»Ja, min far!»

»I ett sådant väglag, och sedan ångbåtarne slutat? Hvad är orsaken till det?»

»En angelägen affär, för hvilken jag icke kan redogöra, förrän jag kommer tillbaka. Jag hoppas min far förlåter mig det!»

XXIII.

Med läsarens tillåtelse vilja vi, efter så många års förlopp, åter göra ett besök hos f. d. grosshandlaren, numera kommerserådet Schimmerman.

Vi finna honom framför sitt skrifbord. Åren tyckas, åtminstone vid första anblicken, skonsamt hafva behandlat honom, likasom hade de, som allt annat här i världen, respekt för millionären.

Men betrakta vi på närmare håll kommerserådet, så finna vi dock bekräftelsen på den gamla sanningen, att tiden är omutligare än allt annat.

»Det är ännu en ståtlig och imponerande gestalt», hette det dock, då han, höjande sitt hufvud så högt som möjligt, visade sig med de tvänne ordnarne, det förbindliga leendet och penningens oemotståndliga allmakt.

På skrifbordet ligger, i det ögonblick vi inträda i kommerserådets rum, en mängd papper, fullskrifna med höga siffertal.

Kommerserådet räknar, eller »kalkylerar», som han sjelf plägar uttrycka sig.

»Nu har jag då direkt förtrott både hans majestät, öfverståthållaren, de förnämsta tidningsredaktörerna och presterskapet mina storartade dispositioner!» utbrast kommerserådet slutligen, efter ett halfhögt räknande. »Nå, presterna — det hade väl kunnat vara detsamma — för de sätta ingenting i tidningarna. De tycka, att det endast är en »*kristendomspligt*» att kläda af sig, om det vore ända intill bara kroppen, fastän de sjelfva icke nännas ge ett öre! På det hela taget är det som att låta ärfva sig lefvande — men det är ändå roligt att skörda så mycken ära man kan, medan man lefver, sedan blir det väl icke mycket utaf på någotdera hållet! . . . Det är roligt att med egna ögon då och då läsa en liten smickrande nekrolog vid någon ny gifven eller tilltänkt gifva till det allmänna! Jag kan numera icke gerna bli mera än jag är — om icke vid nästa stjernfall kommandör, eller — som så hög frimurare — riddare af Carl XIII:s orden. Jag skall åtminstone icke spara på smörjelse till den der ordensmaskinen. . . . Nå nå, jag borde verkligen vara nöjd med hvad jag är — att från en fattig, så godt som bondpojke ha svingat eller slingrat mig upp till kommerseråd — adelsman — riddare

af tvänne ordnar — hög frimurare — borgerskapets talman och Gud vet icke allt hvad — är väl ändå icke så ringa? Men ändå — gastronomen längtar ju efter allt kräsligare och kräsligare anrättningar. Äregirigheten är också en gastronom, som jemt hungrar efter allt präktigare och delikatare läckerbitar. Dessutom är min fordran rättvisans — icke äregirighetens — ty det kan väl aldrig göras för mycket för den, som uppoffrar hela sin kolossala förmögenhet för det allmänna? ... Jag undrar just hvad min hustru skulle ha sagt, om hon lefvat, sedan jag fått det der lilla näpna af framför mitt namn? Det förargade mig alltid, att hon skulle ha det framför *sitt*, ehuru jag alltid låtsade förakta det. Men tänk, om hon vetat, att det var detta lilla ord, som icke så obetydligt ingick i mitt frieri — ty jag hade föresatt mig, att min hustru skulle kallas »hennes nåd». Nå nå, nog lurade jag henne många gånger, den beskedliga människan! Men man tar icke en hustru för att vara med om kalkylerna — det är nog, att hon får vara med om den prakt och det anseende de inbringa! ...»

Efter några ögonblicks tystnad började kommerserådet:

»Tio tusen till hospitalet för blinda och döfstumma; tio tusen till Clara församlings fattigkassa; tio tusen till borgerskapets enkhus; tio tusen till barnhuset — frimurarebarnhuset — det andra är icke värdt att ge något åt — der äro så många ungar, att det vore som en droppe i hafvet, som en pinne i Blåkulla! Hade det varit för tjugu år sedan, hade det varit någon idé, men nu, ja, jag var då som alltid liberal och betalade två tredjedelar mer än jag behöft.»

Kommerserådet tystnade några ögonblick. »Ja, jag undrar jag! . . . Men hvad är det värdt att undra. Hon har det kanske ganska bra, om hon lefver. Att bli så godt som piskad att undansnilla större delen af min förmögenhet! Att låta henne ärfva mig? Nej, jag tackar. Jag hade då minsann icke varit så dekorerad. Man har icke fått affärshufvud för intet! Det är ändå af *allt* det bästa naturen kan ge en menniska. Det var det som hjälpte mig ur den der kinkiga affären. Och Louise har jag aldrig sett se'n — jo, en gång — men det var en annan affär, det!»

En skugga drog öfver kommerserådets ansigte. »Nå, det är detsamma,» fortsatte han. »Det var en sak som inte hör hit. Hon fick en summa, förstås, derföre att hon i flera år tjenat hos min salig hustru! Hon har ingen talan och vet ingenting . . . Det kändes ändå så underligt . . . Men sådana der stackare ha icke annat att vänta. Om samvetet i det fallet vore litet ömmare, så vore icke barnhuset så öfverfullt! . . . Men det är icke värdt att öda tid och tankar på det der skräpet. Det är långt bättre att kalkylera!» Kommerserådet for med handen öfver pannan och lutade sig derefter åter ned öfver siffrorna.

»Men den der fonden som jag skall bilda, den så kallade af *Schimmermanska fonden*, till hvad skulle den användas? Jag blir aldrig ense med mig sjelf derom. Om jag kunde hitta på en riktig storartad och lysande idé. Pastor primarius säger, till stipendium åt fattiga Stockholmare. Nej, jag tackar, den der lärdomen i all respekt, men inte tänker jag bestå en lokomobil till parnassen!» Och kommerserådet log hånande.

»Grosshandlaresocieteten röstar för ett handelsinstitut. Behöfs inte — bästa institutet är klokhet och en smula mer beräkning än samvetsgrannhet! Nej, för annat skall då mitt namn öfvergå till efterverlden! Jag får väl tag i någon idé, som låter storartad, som ...»

En betjent inträdde i rummet, bärande ett bref på en blänkande silfverbricka, hvilket han bugande lemnade kommerserådet.

»Jaså från min handelsagent i Marseille!»

Kommerserådet bröt brefvet och började tyst läsningen deraf; endast ett och annat ord uttalade han halfhögt.

»Fartyget afsändt -- priserna låga. Åh, superbt! Kommit öfver ett helt varulager af en cessionant — och det så godt som för ingenting! Det var en affär, det! Han må tacka sin Gud, att han fick respengar till Amerika, dit alla cessionanter och bedragare komma!»

Kommerserådet läste åter, och med hvarje rad stegrades förnöjelsen i hans ansigte, och han gnugade slutligen händerna af förtjusning.

»Står icke der ett »postskriptum», på äkta fruntimmersvis. Jag tål icke de der apostillerna, de visa alltid dåligt minne och mindre redighet och äro vanligen förargliga. ... Det var sjelfvaste knäfveln!» utropade kommerserådet och kastade, blek af vrede, brefvet på bordet. »Det är då väl att icke hustru min lefver — det hade blifvit alldeles för mycket vatten på hennes qvarn! Den der ynkyrigheten — den der officerssprätten — generalsepåletter — bröstet fullt af ordnar — gjort under vid Sebastopol! Detta är kontentan af den der ljufiga apostillen! Nå nå, jag bad honom om underrättelser

— men hade jag kunnat tro dem blifva sådana, så hade jag betackat mig . . . Hvem kunde tro, att han skulle bli en sådan karl, när han krumbugtade för Eugenie? Det hade kanske mycket varit annorlunda, om . . .»

Kommerserådet tystnade och en suck höjde hans bröst.

»Dock, han hade min själ icke varit general då — på sin höjd kapten med mager kost — lefvat på svärfar och säkert haft en mängd barnungar, för jag har märkt, att i presthus och knekthus är välsignelsen i den vägen störst. Hvart hade det då tagit vägen med Schimmermanska fonden? Jo, åt . . . Nej, jag tackar, bäst som det är!»

»En herre ber att få tala med kommerserådet!» tillsade betjenten.

»Hvad är det för en?»

»Jag känner honom icke.»

»Nå, hur ser han ut? Och hvad tror du att . . . Du brukar ha godt väderkorn!»

»Han ser ut som en fin herre, herr kommerseråd.»

»Sade han icke sitt namn?»

»Nej, herr kommerseråd! Och han såg så furstlig ut, att jag icke hade mod att fråga honom der-efter.»

»För honom då in i röda salongen!» svarade kommerserådet med stolthet.

»Åh, mjuka tjenare, herr grefve!» utropade vårt kommerseråd, hvilken, sedan han litet jemkat peruken och påtagit rocken med ordensdekorationerna, ingått i salongen, der grefve Ossian några ögonblick före honom inträdt.

Det drag af förlägenhet och öfverraskning, som

hägrade öfver kommerserådets ansigte, undföll icke grefven, hvilken dock med sin vanliga ledighet helsade honom.

»Hvad kan det vara, som tillskyndar mig äran af herr grefvens besök?» började kommerserådet, som nu nästan fullkomligt återhemtat sig.

»En ganska angelägen affär, i annat fall hade jag icke besvärat kommerserådet.»

»Herr grefven har väl icke nu för tiden slagit sig på några handelsspekulationer, eftersom grefven behagar nyttja ordet affär?» svarade kommerserådet skämtande, utan att dock kunna dölja en viss förlägenhet.

»För att taga kommerserådet ur denna villfarelse, vill jag genast meddela beskaffenheten af denna affär — den enda, som mellan oss kan komma i fråga.»

De båda herrarne satte sig.

Grefven syntes förlägen — han hostade, och det var icke utan synbar ansträngning, som han tog till ordet.

Kommerserådet lyssnade, under det att undran, oro och harm tydligt afspeglade sig på hans ansigte.

»Jag trodde väl, att en sak, som för mer än tjugu år sedan var afgjord och förklarad, efter en så lång tid icke åter skulle spöka!» yttrade kommerserådet med vrede och stolthet, sedan grefven slutat. »Och jag trodde dessutom, att både heder och samvete skulle befalla grefven att skona en olycklig, förolämpad far, och att icke åter uppväcka minnet af grefvens eget äreförgättna handlingssätt!»

En likfärg utbredde sig öfver grefvens anlete, och hans bröst höjde sig i ett djupt, nästan rosslande andedrag.

»Kommerserådets senare anmärkning är, tyvärr, alltför sann!» svarade han ödmjukt. »Jag godtgjorde för sent mitt fel, och det är hoppet och det marterande behovet att nu till någon del kunna godtgöra det onda, som fört mig till kommerserådet, och jag ber — ja, jag bönfaller om den sanning och de upplysningar, som ensamt kunna förskaffa mig medel härtill.»

»Jag eger inga andra upplysningar att gifva, än dem som grefven för tjuguet år sedan emottog af en olycklig och förkrossad far.»

»Icke heller sedan kommerserådet läst detta?» sade grefven med högre röst och framräckte ett papper.

Kommerserådet läste, och allt mer och mer utbredde sig en nästan askgrå färg öfver hans ansigte.

»Nej, icke heller nu!» svarade han med sjelfbeherskningens kraft och återlemnade brefvet, som dock synbart darrade i hans hand.

»Kan icke en gång läsningen af dessa rader beveka fadershjertat?» återtog grefven med djup rörelse, och han lemnade kommerserådet en liten gulnad papperslapp, på hvilken endast några bugtiga rader voro skrifna.

Att åsynen af dessa rader hos kommerserådet uppväckte mera brydsamma och oroande känslor, än dem han läst på andra papperet, derom vittnade obestriddigt den plötsliga förändringen i den hjertlöse mannens anletsdrag, der samvetets anklagande minnen för ett ögonblick skrefvo förebräelsens mörka runor.

Grefven betraktade honom under djup tystnad

och djupa iakttagelser, och det var som tyckte han sig se imman af en tår i hans öga.

»Det är grymt att så der obarmhertigt rifva upp det gamla oläkliga såret i en förkrossad faders hjerta!» utbrast han slutligen, »så mycket grymare, som ni vet *er* vara orsaken till detta djupa sår!...»

»Och kommerserådet eger ännu intet annat svar att gifva? Känner sig icke bevekt ef en döende dotters ord — af en döende moders böner?»

»Nej, jag eger icke för lifvet ett annat svar!»

»Icke heller för evigheten?» inföll grefven med ljudet af en domsbasun.

»Förolämpa mig icke längre — eljest måste jag visa er vägen ur mitt hus!»

»Och kommerserådet kan med en helig ed, med fingret på Guds bok, bekräfta sanningen af sina ord?»

»Jag står icke inför en domstoll!»

»Icke för den verldsliga lagens — men för Guds — för samvetets!...»

»Lemna mig, grefve Adlerros! Ni, den oförskämde kränkaren af oskuld, frid och gästfrihet! Ni, den oförskämde, falske anklagaren af en olycklig fader, som för er skull står arm och barnlös, midt i rikedomens öfverflöd!» utropade kommerserådet och försökte genom detta maktspråk tysta den fasa, som grefvens ord uppväckt i hans själ, och borttaga den prägel af oro och förebräelser, som de satt på hans ansigte.

»Det gifves själar, hvilka icke sjelfva himlen skulle kunna beveka; men hvad icke himlen kan, det skola en gång mörkrets makter kunna!» utropade grefven med skakande stämma, tog papperen

från salongsbordet, gjorde en kall bugning för kommerserådet och lemnade rummet.

Kommerserådet försjönk i djupa tankar, och den nyss så stolte och kraftfulle mannen syntes nu en sammanfallen gubbe; gömmande det nedböjda hufvudet i sina händer.

»Misstankar äro icke visshet!» utbrast han omsider och uppreste hufvudet; »och som sakerna äro ställda, kunna de heller aldrig blifva det. Men hur det var, så...» Kommerserådet kalkylerade icke mera — eller måhända gjorde han det, då han, mot sin vilja, tvingades att genomgå skuldernas stora siffertal i den hufvudbok, som en gång för hvarje människa skall framläggas vid den sista sluträkningen.

XXIV.

Uti en nästan förtviflad sinnesstämning hade grefve Ossian återvändt till det hotell, som utgjorde hans bostad.

Djupa, irrande, sönderslitande tankar sysselsatte och marterade hans själ, och ändå skulle man kunna säga, att de alla uppsmälte i en enda, hvilken han tid efter annan, än halfhögt, än med vild häftighet, än djupt förkrossad uttryckte.

Bordstudsaren slog både half- och heltimme. Han hörde det ej, och det var som hade han vaknat från en förfärlig, men ändå fängslande dröm, då betjenten lade Aftonbladet framför honom på bordet.

»Hvad är klockan, Brogren!»

»Sex, herr grefve!» svarade betjenten och såg förvånad på sin herre, då han tyckte, att såväl visarn på bordstudsaren, hvilken stod midt för honom på bordet, som ock hans nu klingande slag skulle kunnat besvara hans fråga.

»Han har kommit in i sina grubblerier igen», tänkte betjenten, hvilken i många år varit i grefvens tjänst, och sedan han frågat, om grefven befalde något vidare, lemnade han rummet.

Mekaniskt fattade grefven tidningen. Han genomögnade hennes många och långa spalter, utan att egentligen veta hvad de innehöllo.

Slutligen föll hans öga på öfverskriften till en af de många annonser, hvilka anropa den kristliga barmhertigheten.

»*Hjelp i nöd!*» stod der med stora bokstäfver. Grefven läste annonsen.

»Det här låter då som verklig nöd. De äro visst mycket olyckliga, de arma varelserna — djup fattigdom och mannen ohjelpigt sjuk! Fattigdomen ensamt måste dock vara en tung börda; står den då i förening med sjukdom, med plågor, så fordras det mer än mensklig kraft att tåligt bära den!» utbrast grefven, sedan han genomläst den ömt tilltalande annonsen. »Men jag undrar ändå, om de skulle vilja byta med mig, om de kände hvad jag, midt i rikedomens öfverflöd, lider?» tillade han med människohjertats vanliga egoism att alltid tänka på sig sjelf och anse *sitt* lidande som det *största!*»

»Att icke hvarje hotell har en adresskalender!» sade grefven missnöjd, då han följande morgon stod färdig att gå ut. »Jag måste dock hafva rätt på, hvar den omtalade juristen bor, om jag än skall göra mig aldrig så mycket besvär. De der juristerna eller rättare advokaterna, när de äro af den rätta, slipade sorten, likna verkligen spårhundar, ty de vädra upp äfven de mest undangömda snår!» mumlade han under vägen från Brunkeberg till närmaste bokhandel.

Med advokatens namn i minnet vandrade han öfver Norrbro fram mot en af stadens gator.

Hunnen uppför tvänne trappafdelningar i ett af de stora husen, ser han på en af förstugans dörrar den eftersökte advokatens namn på klocksträngens porslinsskifva.

Grefven ringer — ringer af alla krafter — men, ehuru ringningen förnyas, öppnas dock icke dörren.

Förargad, likasom alla, hvilka icke äro vana vid något hinder för sin vilja, och nu så mycket mera, som sinnesstämningen förut icke var den bästa, stod grefven några ögonblick missnöjd och villrådig.

»Om jag icke mins orätt, så var det här i huset som adressen var stäld till de stackarne, som annonserat?» sade han, sedan han funderat några ögonblick. »Jag tänkte väl lemna in penningarne i en bokhandel, men när jag är i samma hus, då kan jag ju gerna lemna dem till dem sjelfva. Jag får då se, om nöden verkligen är så stor, och känna den glädjen att åtminstone för ett ögonblick lindra den — i fall något numera hos mig kan kännas som glädje!»

Grefven besteg ännu en trappa. Han läste på

alla dörrar, men fru Sjöbloms namn fanns der icke, och detta var namnet på den behöfvande.

Medan han läste kom en jungfru ut genom en af dörrarne.

Grefven frågade då, om det fanns några boplingsrum fyra trappor upp.

»Ja, det måtte vara ett par kyffen.»

»Vet jungfrun, om en fru Sjöblom bor deruppe?»

»Jag känner icke dem, som bo fyra trappor upp, för jag tjenar hos ett schangtilt vaktmästarherrska», svarade hon med stolthet, under det att hon lät korgen, som hon bar på armen, dansa om några slag. I samma ögonblick skyndade hon ned för trappan, under det hon uppstämde en aria ur »Kärleksdrycken».

Jerndörren, som ledde till vinden, stod öppen. Grefve Adlerros var icke så van att gå i dylika trappor.

Upphunnen på vinden, omgafs han af ett mörker, som nästan förskräckte honom. Han famlade omkring och stötte öfver allt på kontorsdörrar med hänglås, men ingen som förde till något rum.

»Bor någon människa häruppe?» utropade han, trött på detta famlande.

En dörr öppnades och en vänlig ljusstråle mötte grefven från den lilla vindskupan.

Grefven kände sig lättare om hjertat och steg obedd in i rummet, säker att han funnit målet för sitt sökande; så mycket mera styrktes han i denna visshet genom rummets ytterst tarfliga, ehuru snygga möblering, och genom anblicken af den utmärklade gestalt, som från sängen betraktade honom med ett par stora, sorgligt talande ögon.

Grefvens hjerta intogs genast af ett djupt med-

lidande, och han visste icke hur han skulle börja, för att icke sára de olyckliga.

Han kände en underlig beklämning, som gjorde honom rådvill.

»Vågar jag bjuda en stol?» yttrade qvinnan, som öppnat dörren. »Det kostar på att gå så många trappor, när man icke är van dervid», tillade hon och sköt artigt fram åt grefven rummets praktmöbel, en gammalmodig länstol, under det att hon med synbar förvåning betraktade grefven, som, vänligt tackande henne, nedsatte sig i stolen.

»Jag har ju gått rätt efter annonsen?» frågade grefven slutligen.

»Hvilken annons?»

»Den, som med öfverskrift: »*Hjelp i nöd!*» var införd i gårdagens aftonblad.»

»Nej, vi ha icke annonserat, och jag har alltid bedt Gud, att vi skulle slippa att anropa den allmänna barmhertigheten, och så länge Gud är så nådig och ger mig någorlunda helsa och tillräckligt arbete, så hoppas jag väl försöka draga oss fram i vår fattigdom.»

Qvinnans röst hade ett behagligt, ehuru ve-modigt tonfall.

Grefven betraktade henne med deltagande och uppmärksamhet. Han förstod icke hur det var, men ett dunkelt minne sväfvade för hans tankar, och det föreföll honom, som om dessa fina, utmärglade anletsdrag icke voro honom obekanta. Och hon — hvad tänkte hon då hon betraktade denna ståtliga ruin med dess ädla former, dess ädla anletsdrag?

»Är det fruns man, som ligger sjuk?» frågade grefven, och hans öga hvilade på den lidande ge-

stalt, hvilken från sängen, mellan de svåra hostattackerna, med en forskande blick betraktade grefven.

»Jag är icke gift, svarade qvinnan, utan . . .»

Hon fortsatte icke, ty en qväfning öfverföll den sjuke. Hon skyndade att resa upp hans hufvud, hvilket hon med ömhet lade mot sitt bröst.

»Öfver allt möter man dessa lifvets mysterier!» suckade grefven, som kände sig ledsen att hafva sårat den stackars qvinnan.

»Den sjuke är min bror och jag heter Louise», återtog qvinnan, som nu åter stod framför grefven.

»Jag gjorde henne orätt», tänkte grefven, som med stigande intresse betraktade den bleka qvinnan.

»Jag begriper icke, men det är som om jag förr sett er; ert ansigte är mig så bekant.»

»Det är icke så orätt, grefven har allt sett mig förr.»

»Hvad, ni känner mig?»

»Ack ja, genast, så fort jag öppnat dörren, kände jag igen grefve Ossian Adlerros!»

»Nu känner jag också igen er!» genmålde grefven, och hans kind blef ännu blekare. »Det är Louise Rosenberg!» tillade han och fattade hjertligt hennes hand. »Många ljufva och sorgliga minnen lefva upp i detta återseende, men vi skola icke tala derom. Säg mig i stället huru de många åren för er förflutit, sedan vi sist sågo hvarandra.»

»Ja, det är längesedan, det. Det var visst 1834 om våren.»

Grefven suckade djupt.

»Åh jo, de gingo någorlunda fort, fast jag mycket saknade den goda hennes nåd Schimmerman och hennes dotter, den englagoda mamsell Eugenia, som koleran ryckte bort; men sedan olyckan hände

min stackars bror, sedan har jag väl icke haft mycken glädje.»

»Hvilken olycka?» frågade grefven djupt skakad af alla de hågkomster, som detta oväntade möte och Louises ord uppväckt i hans själ.

»Åh, vet icke grefven det?» Och nu omtalade Louise den tilldragelse, som vi redan veta, men hon omtalade den på ett sätt, som vittnade om hennes kristliga och försonliga sinne. »Ja, det var en svår tid — min mor dog af förtviflan, natten innan min bror sattes på Långholmen — min svåger sköt sig på gäldstugan — min syster dog ett år derefter ifrån tre barn, och när min bror blef fri, var det slut både med hans helsa, hans verksamhet och hans glädje. Nu har han varit sängliggande nära ett år.»

»Ja, jag påminner mig nu, att jag verkligen hört den der rysliga händelsen, som kastade så mycken skugga på Schimmerman.»

»Ack, herr grefve, på de rika, de mäktiga kan här ingen skugga falla!» inföll Louise, och ett eget, kanske något bittert leende drog öfver hennes läppar. »Men den rike mannen och den fattige Lazarus återse väl en gång hvarandra — och då bli kanske lotterna ombytta!...»

»Vi äro äfven gamla bekanta, herr Rosenberg», sade grefven, som nu stod hos den sjuke och fattade vänligt deltagande hans hand.

»Ja, icke trodde jag, den tiden jag såg grefven, att jag skulle förtjena Långholmen!» svarade Rosenberg, och en konvulsivisk frossa skakade våldsamt hans utmärglade varelse. »Men Guds nåd har varit stor!» tillade han lugnad. »Han har gifvit mig min

syster, som arbetat, vakat och bedt för mig, som aldrig förebrått, bara älskat och uppmuntrat den arme brottslingen, och genom henne har jag haft den glädjen att se min andra systers fader- och moderlösa barn växa upp i gudsfruktan och arbetsamhet. De äro nu ute i verlden, och jag hoppas, att mitt sorgliga exempel skall, näst Guds ord, afhålla dem från det onda. Se, herr grefve, detta allt är stor nåd, och en ännu större, att vägen, törnestigen snart är uttrampad!» tillade den sjuke och sammanknäppte sina händer. »Jag är — Herren vare prisad! — snart vid målet!»

Grefven var djupt rörd, många känslor bestormade hans bröst.

Ännu länge samtalande grefven med de båda syskonen. Han tog närmare reda på deras ekonomiska förhållanden, tryckte en större sedel i Louises hand, lofvade att framdeles icke glömma henne, och ämnade aflägsna sig, men det var som om ett *något* hållit honom kvar.

»Var Louise närvarande vid Eugénias död?» frågade han slutligen med en blick och en röst, som tydligt förrådde hvad denna fråga kostat honom.

»Nej, herr grefve, jag bad grosshandlaren så mycket att få gå till henne, men han blef ond, bara jag nämnde det, och förbjöd det strängligen för smittans skull. En afton stal jag mig likväl dit, men jag fick icke slippa in, fast jag så mycket bad hennes moster derom. Ack, hvad jag då grät!» tillade Louise, och tårar stodo äfven nu i hennes ögon vid minnet af denna afton. »Åtta dagar efter mamsell Eugénias död lemnade jag, på grosshandlarens tillsägelse, min tjenst, ehuru det var öfverenskommet, att jag skulle vara kvar hos hennes nåd

Gyllenstråle, som skulle bli värdinna hos honom, men hastigt ändrade han sig och sade, att jag skulle flytta, och sedan jag med honom gjorde den der besynnerliga resan, så ville han genast vara af med mig. Han gaf mig trehundra riksdaler till minne af hennes nåd, och tillsade, att jag morgonen derpå skulle flytta.»

»Hvad var detta för en resa!» frågade grefven nästan ljudlöst, och han sjönk likasom vanmäktig ner i stolen.

»Fråga mig icke herr grefve, jag vill hvarken minnas eller tala om den saken!»

»Men jag ber, jag bönfaller derom!» utbrast grefven ångestfullt.

»I mamsell Eugenias namn — för hennes skull, i fall grefven ännu eger något minne af henne — ber jag grefven att icke vidare fråga mig! Det är endast till min bror, som jag har nämnt något derom. Jag har tegat för alla, och nu förstår jag, att det varit väl, att jag gjort det. Nej, nej, jag har lofvat Gud och mitt samvete att tiga!» fortfor Louise till svar på grefvens förnyade böner. »Ingenting kan förmå mig att bryta detta löfte. Jag vet, att jag är grefvens gäldenär, men med en *sådan* upptäckt betalar jag icke min skuld! Ack, bed mig icke mera — jag upprepar det ännu en gång — att *ingenting* kan förmå mig att bryta mitt löfte!»

»Icke heller detta?» frågade grefven med ihålig röst och lade ett papper i Louises hand.

Hon stirrade skälvande, nästan förintad på papperet.

»Himmelske Gud, det var då *så* som jag trodde!...»

Papperet föll ur Louises hand. Hon nedsjönk

förkrossad på en stol, och stora tårar nästan strömmade ned för de bleka kinderna.

Grefvens hufvud hade nedsjunkit i hans båda händer. En hemsk tystnad herskade i det lilla rummet, endast afbruten af den sjukes hackhosta.

»Louise, vill du ännu bryta ditt löfte?» frågade grefven slutligen och upplyftade hufvudet.

»Ja, jag vill säga *allt* hvad jag vet, ty nu vet jag, att det är min pligt att tala! Mitt samvete säger, att *hon* skulle gilla det!»

XXV.

Klockan tre andra förmiddagen inträdde grefve Ossian i kommerserådets tambur — dörren hade för ögonblicket icke varit stängd.

»Jag skulle icke för hvad pris som helst vilja ha igen den der gårdagsscenen,» sade kommerserådet, stående framför sin chiffonnier, sysselsatt att sammanbinda stora sedelbundtar. »Han kan då aldrig komma åt mig, ty han kan aldrig få bevis; men det är ändå icke på något sätt angenämt att stå så der för *Pontio Pilato* och höra den der slyngelns alla näsvisheter. Skulle han våga komma igen ännu en gång, så tages han icke emot, derom har jag gifvit stränga befallningar.»

I samma ögonblick rörde sig de purpurröda dörrdraperierna. Kommerserådet vände sig om, och framför honom stod grefve Ossian!

Kommerserådet skiftade färg och grefven bugade sig.

»Tillåt mig fråga, hvilken som gifvit grefven tillträdde till mig?» började kommerserådet, utan att besvara grefvens helsning.

»Det har den der affären, som kommerserådet icke ville afgöra i går!» svarade grefven med isande köld.

»Den är *oåterkalleligen* afgjord.»

»Icke så alldeles.»

»Jo, så alldeles, att det icke återstår en enda prick.»

»Vi få väl se! Jag vill till en början bedja om svar på vissa frågor.»

Och grefven satte sig med korslagda armar framför kommerserådet, hvilken, oakadt sin nyss uttalade säkerhet, dock skiftade färg.

»Hvad var det för ett barn, som kommerserådet förde till barnhuset den tolfte November 1834, dagen efter Eugenias död?» frågade grefven med en ransakningsdomares blick och stämma.

»Är grefven från sina sinnen? Jag skulle fört ett barn till barnhuset?» Ett hänskratt beledsagade dessa ord. »Det är möjligt, att grefven haft några små affärer på barnhuset, det disputerar jag visst icke, men att beskylla mig för en sådan skandal, det är då, lindrigast sagdt, gement!» fullföljde kommerserådet med infernaliskt uttryck i blick och stämma.

»Klockan sex om aftonen nämnde dag stämde ni möte med en flicka i hörnet af Odens gränd och Drottninggatan», återtog grefven med oförändradt uttryck. »Ni kom på utsatt tid i hyrvagn. Flickan steg upp. Ni lade ett litet spädt barn i hennes

armar, under uppdukande af en liten menniskokärlekens historia. Vagnen rullade af uppåt Drottninggatan. Under vägen lemnade ni flickan barnets dopattest och en tredubbel summa till den lilla varelsens inlösande på barnhuset. Ankommen till bestämd ort, skickar ni flickan in med det arma barnet, som med namnet Hilda Wilhelmina — det namn ni gifvit henne i falskhetens dop — skulle inskrifvas bland dessa arma varelser, som utan hem, utan föräldrar, föraktade och hänade irra omkring, utan att någonsin veta en faders, en moders namn! ...»

Grefven höll upp. Hans ögon hvilade genomträngande på kommerserådets nästan sammanfallna gestalt.

Tystnaden fortfor, hemsk som ögonblicken före en dödsdoms afkunnande.

»Och hvar äro bevisen för dessa lögnaktiga, skymfliga beskyllningar?» utbrast kommerserådet slutligen med hes röst, och han höjde trotsigt sitt hufvud.

Utän att svara, rörde grefven sakta vid dörrens förhängen, och framför kommerserådet stod en blek, nästan förtärd qvinna, och hennes stora talande öga fästades genomträngande, anklagande på kommerserådet.

»Louise!» utropade han, likasom ofrivilligt med denna hemska, ihåliga röst, i hvilken samvetet oemotståndligt aflägger en syndabekännelse, och han nedsjönk likblek och förintad.

Åter ett ögonblick af tystnad — af denna djupa, gripande tystnad, så väldigt talande i sin ljudlösa hemskhet.

Den arma qvinnan, vid åsynen af denne man, hvars omensklighet vållat hela hennes slægts olycka — vid åsynen af detta rum, der hennes moder knäfallande anropat den obarmhertige — kände, att all styrka var nära att öfvergifva henne. Hennes broders bleka, döende gestalt framträdde för hennes själs öga, och hon tyckte sig färdig att sjunka till golvet. Men vanan att lida är en mäktig häfstång i lidandets ögonblick. Hon stod orörlig med det stela ögat oafvändt fästadt på upphofvet till så många människors oerhörda lidanden.

»Äro bevisen tillräckliga?» frågade slutligen grefven med samma isande tonart.

»Jag skall besvara denna fråga, så fort jag hunnit återhemta mig från det plågsamma intryck, som åsynen af denna qvinna uppväckt i min själ — från alla dessa sorgliga, sönderslitande minnen, hvilka likt kära, men hemska vålnader blifvit framkallade för mitt hjerta!» svarade kommerserådet, som nu återvunnit sin sjelfbeherskning. »Bevisen äro så till vida sanna, att jag med denna qvinna verkligen gjort den resa ni antydt.»

»Hvarför förnekade ni då nyss denna resa och kallade henne för nedriga, lögnaktiga beskyllningar?» inföll grefven med isande hån.

»Derför att jag gifvit ett heligt löfte att icke får någon omtala det uppdrag jag emottagit af en döende moder.»

»Och *hvem* var då denna döende moder?»

»Det är just *denna* hemlighet jag lofvat att förtiga!»

»Välan, jag vill då yppa den!» utropade grefven med förändrad röst och synbar ansträngning. Modern till detta barn var er egen olyckliga dotter,

som döende öfverlemnade det åt er — icke för att inlösa det på barnhuset — utan för att öfverlemlna det åt den brottslige och ångrande fadern, som för sent förstod det fulla värdet af den engel han öfvergifvit, men som dock egde den sällheten att nämna henne sin *maka*, innan hon blef moder till hans barn! Mins ni, när ni i närvaro af den prest, som med kyrkans band förenade henne och mig, inför Gud heligt lofvade er dotter och hennes ångerfulle make fullkomlig förlåtelse? — lofvade att älska och välsigna det barn, som snart skulle se dagen? Mins ni, att ni några timmar derefter, då jag måste slita mig ifrån henne, för att åtfölja kronprinsen Oskar till Norge, åter förnyade edra heliga löften?»

Grefven tystnade, kämpande med sin djupa rörelse.

»Jag återkom — jag egde hvarken maka eller barn!» fortsatte grefven med ångestfull stämma, »så sade ni, men en omutlig aning i djupet af min själ sade annorlunda. Jag frågade — jag bad — jag bönföll — jag besvor er att säga mig allt — ja, den minsta omständighet. Ni var fåordig — som ni ville inbilla mig af smärta — men som jag, ehuru icke psykolog, dock tillskref andra bevekelsegrunder, nämligen att ni ville komma ifrån ett ämne, som brydde, som besvärade er. Jag rasade i förtviflan — jag återfordrade mitt barn — men ni — ni upprepade med sataniskt lugn den nedriga lögnen, att det hvilade i sin moders graf, vid sin moders hjerta, och att det blott tvänne dagar öfverlevvat henne. Ni kunde icke öfvertyga mig — men hvad ville jag göra? Jag hade inga medel att få veta sanningen. Ni var den ende, till hvilken jag kunde ställa en fråga — den ende, som egde de upplys-

ningar, efter hvilka jag längtade, så som den febersjuka längtar efter en läskande droppe! Er dotters ädla, kärleksrika moster, den till hvilken hon hade flytt med sitt bedragna hjerta, sitt sorgliga förtroende — flytt undan en faders vrede — en verlds hånande förakt! Hon, som genom den oväntade, förkrossande underrättelsen väckt mitt slumrande samvete — återväckt kärlek och ånger i mitt trolösa hjerta — hon var borta — hennes gamla trotjenarinna borta — koleran hade borttryckt allt! Mig återstod nu blott en enda sorglig tröst, den att gråta på kullen, som gömde de kära; ty som ni vet, var Eugénias stoft icke sammanblandadt med de tusentals koleradödes. Det hade, genom den goda mosterns omsorg, ett litet eget fridlyst tjäll på Nya kyrkogården. Jag lemnade Stockholm, förtviflad, förkrossad. Jag återkom till mitt fädernehem, en tjugusexårig gubbe, med hjertats flamma förkolnad, eller snarare koncentrerad i en enda brännpunkt — i samvetets förtärande låga, hvilken lånade sitt hemska sken åt den Diogeneslykta, med hvilken fadern sökte sitt barn!» — — — — —

»Tiden försvann, eller rättare framsläpade sig. Åtta år hade dragit sina långa solhvarf öfver jorden. Minnet hade dragit sig längre in i hjertat, och öfver såret hade tiden sakta, omärkligt lagt sin underbara hinna. Jag liknade den, som öfvervunnit en brännande febersjukdom. Plågorna, de våldsamma, äro förbi, men kraften och modet äro borta, och recidivet står lurande i bakhåll, likasom väntande det tjenliga ögonblicket på sitt anfall. Och ögon-

blicket kom, då Eugenias sköna, oförgätliga ögon strålade emot mig från en åttaårig flicka, med hennes ljufva, älskliga anletsdrag — med hennes behag i hvarje rörelse — och denna flicka var — ett barnhusbarn! ... Såret blödde åter, häftigare än någonsin, på samma gång som jag kände faderskärleken bäfvande men ljuf vakna i mitt bröst! Jag kände, att denna flicka var *mitt* barn, och jag hade velat gifva mycket för att ett ögonblick sluta henne till mitt hjerta ... och ändå — jag måste synas kall, ointresserad, för att icke förråda mig. Jag förtrodde mig till prosten i vår församling och erhöll den uppgift på hennes ålder, som barnhuset gifvit vid hennes utlemnande. Hennes ålder gynnade mina förhoppningar. Hennes namn deremot förundrade mig, men ändå reste jag med full visshet till Stockholm.

»På barnhuset fick jag inga upplysningar, som tillfredsstälde mig, snarare borttogo de mina förhoppningar, derigenom att man sade, att en ung flicka lemnat barnet den olyckliga kolerahösten och att hon troligen var dess moder, ty så länge det var kvar på barnhuset, besökte hon det ofta och alltid med samma kärlek, samma smärta.

»Det kunde således icke vara mitt barn, så sade mitt förnuft, men mitt hjerta sade annorlunda. Jag begaf mig ånyo till kommerserådet — jag är säker, att detta mitt besök icke är bortglömdt — men jag mötte samma svar, samma köld, samma hårdhet.

»Jag vill icke ånyo upprepa hvad jag i går omtalade om detta barns underbara öden, huru Försynen satte henne till fosterbarn i mitt hem, huru hon under min smittosamma sjukdom vårdade och

älskade mig med en dotters ömhet, huru jag derigenom fick ett yttre skäl att visa henne vänskap och tillgifvenhet, att min systerson älskade henne och af min fader begärde henne till maka. Allt detta var ett underligt sammanlänkande — så tyckte jag — som Gud icke utan afsigt tillstadjat.

»Den besynnerliga händelsen med chiffonniern har jag äfven omtalat, huru den kom i min hand och den underbara dragningskraft, som Hilda alltid kände för honom, likasom skulle den ana, att den en gång skulle blifva ett hjälpmedel att afslöja hennes lifs hemlighet. Huru hennes egen hand aningslöst upptäcker lönnlådan — upptäcker dessa papper, hvilka bevisa, att sedan Eugenia var begrafven, lefde ännu hennes barn.»

»Jag hörde ju i går den der trosartikeln», inföll kommerserådet orolig, då han såg grefven ur sin plånbok upptaga det välkända papperet.

»Ni behöfver äfven i dag höra den upprepas!»

Och grefven började:

»Jag känner ett häftigt illamående med de symptom, hvilka vanligen äro en början till den sjukdom, som skördat så många offer, och därför, Ossian, medan jag kan tänka och skrifva, så vill jag säga dig några ord och till dig framföra din ädla makas kärleksrika farväl. Hennes sista ord var *ditt* namn — hennes sista blick var hennes barn — *ert* barn, som enligt dess moders önskan i dopet erhållit namnet *Ossiana*.

»Din maka hvilar, som du nog får veta af min trogna Maria, på Nya kyrkogården. Hennes far ville det ej, men jag ville det, på det att du och hennes barn en gång måtte kunna besöka hennes stoft. Lemna icke din lilla Ossiana hos hennes

morfar — icke för en dag en gång — det var hennes moders sista bön, och jag har skäl att frukta, att detta icke vore nyttigt, ty underliga ord och ännu underligare blickar har jag hört och sett hos Schimmerman — den mannen, hos hvilken intet är hjerta och samvete, men allt beräkning och verldens pris.

»Jag lägger detta, tillika med ditt barns dop-attest, i den för den oinvigde oåtkomliga lönnlådan i min chiffonnier, der du äfven finner det testamente, som jag upprättat till fördel för din maka, och hvilket efter hennes död är transporteradt på ditt barn, med undantag af det, som tillfaller min Maria, denna trogna, ovärderliga tjenarinna, som jag särskilt anförtrot i din vård. Gör hvad du kan för hennes återstående dagars trefnad — du kan ändå aldrig betala hvad hon gjort för den arma, olyckliga Eugenia! ...

»Maria känner lönnlådan. Hon har nyckeln till chiffonniern, och hon är förbjuden att lemna den till Schimmerman eller hans utskickade, som väl lära komma att spionera öfver allt.

»Tills du återkommer — som jag innerligt önskar icke måtte dröja länge — skall jag anförtro ditt barn i Marias vård, såvida det icke är Guds vilja att låta mig få lefva och sjelf vårda detta kära barn, hvilket jag dock icke vågar hoppas, ty plågorna tilltaga med hvarje ögonblick.

»Gud beskydde Maria och din lilla älskling till din återkomst! ... Farväl, Ossian! Skänk din lilla Ossiana den kärlek, som Eugencias barn förtjenar! — — —

»Gud vare med eder och oss alla! ... Jag får icke mer se dig. ... Mina plågor tilltaga. ... Jag

går snart till *min* och *din* älskade Eugenia! . . .
 Farväl!» — — —

Grefven tystnade. En djup rörelse hade, under läsningen af dessa rader, satt hans stämma i dallring, och i hans öga skimrade klara tårar.

Han öppnade ännu ett annat papper, som han inneslutit i sin hand. Hans blick hvilade länge derpå med ett uttryck, som sade, att det i detta ögonblick för hans själ icke fanns annat tankeämne än denna lilla gulnade papperslapp.

»Nej, jag kan icke ohelga Eugenias dyra afskedsord med att ännu en gång uppläsa dem för hennes hjertlöse fader!» utbrast han slutligen, och med en djup suck sammanvek han papperet och gömde det tillika med fru Embrings bref i sin plänbok.

Under allt detta skulle en uppmärksam betraktare af kommerserådet lätt funnit, att han, långt ifrån att lyssna till grefvens tal, till uppläsandet af brefvet, var sysselsatt med egna mörka tankar, hvilka dock stodo i ett nära sammanhang dermed.

Det var åter en paus.

»Nå, hvar träffade grefven Louise, detta ojäfaktiga bevis för sannfärdigheten af edra inbillningar?» började kommerserådet hånande.

»Jag träffade henne i hennes egen boning, denna plågans, sorgens och behofvets boning, der hon tålig och kärleksrik vakat, arbetat och bedit för den arme brodern, som ni så grymt beröfvat frihet, helsa, utkomst och rykte, och hvilken en gång skall öka antalet af de många vittnen, som vid en högre domstol skola anklaga er!»

»Jag hoppas, att, i fall en sådan domstol verkligen skulle finnas, få välja lagen och icke någon lumpen pratmakare till min sakförare!» svarade kommerserådet, sökande genom ett tvunget leende dölja den förlägenhet, hvilken, oakadt hans själfbeherskning, utbredt sig öfver hans ansigte.

»Lika visst som att en sådan domstol finnes, lika visst är det ock, att inför den icke den verldsliga lagens bokstaf, utan endast Guds och samvetets lag gälla!» svarade grefven.

»Nu har jag blott en enda fråga att göra», återtog kommerserådet, utan att låtsa om grefvens ord. »Jag ber att få veta, om det nu är slut med dessa upprepade och återupprepade reminiscenser — detta eviga idislande af samma dumma och orimliga påståenden, och om ni nu icke kan anse er vara tillfredsstäld, då jag, för att slippa längre de der nedriga beskyllningarna, att jag skulle fört min dotters barn till barnhuset, gifvit mitt löfte och en annans hemlighet till pris? . . .»

»Långt ifrån att vara tillfredsstäld, vill jag dock lofva att icke mera förnya mina frågor, sedan jag likväl framställt en enda. Hur kan väl det förklaras, att fru Embring säger, att er dotters barn ännu lefde, då hennes moder var begrafven och ni säger, att det lades i samma graf och i samma kista? . . .»

»Att jag lät upptaga Eugenias kista — dock med pastorns, den numera affidne, tillåtelse — och lät lägga det lilla kräket till hennes moder. Jag visste, att både Eugenia och ni skulle vilja hafva det så!»

»Och det sade ni mig icke förrän nu?»

»Hvad lönade detta mödan att berätta? Nu först måste jag det, när det kan tjena till mitt försvar, till bevis på oriktigheten af edra misstankar.»

Grefven svarade med en blick, för hvilken den nedrige skurken måste nedslå sitt öga.

Det var åter en tystnad.

»Jag vill ännu göra ett försök», började grefven ånyo, »det *sista*. Jag lofvar heligt, vid den evige Gudens namn, att, om ni tillstår hvad jag vet är sanning, att ni undangömt er dotters barn — så skall det blifva en hemlighet mellan oss. Den oreda, som koleran medförde, kan ju så lätt anföras som skäl till denna villervalla, äfvensom att det var Louise som gifvit mig visshet om, att det är mitt barn. Detta det första. Det andra, att er dotters barn aldrig skall fordra sitt modernearf. Ni må gerna dermed gagna det allmänna. Jag har, Gud vare lofvad, tillräckligt för både mig och mitt barn, och hade jag också icke det, så skulle jag dock icke vilja, att hon skulle taga ett öre af sin morfars millioner! ...»

Ett egendomligt uttryck hägrade öfver kommerserådets ansigte.

»Det ligger något af ädelmod i denna försäkran — något som jag vet att uppskatta», svarade kommerserådet slutligen. »Men jag kan icke säga en lögn, frestelserna må ikläda sig hvilken gestalt som helst, och ni kan åtminstone vara lugn i det medvetandet att hafva försökt allt — att icke hafva lemnat något medel obegagnadt! ...»

»Det finnes dock ännu ett medel!» utropade grefven med energisk stämma.

»Och detta medel?»

»Är att föra flickan till er! ... Ni kan motstå böner, föreställningar, men ni skall ej — såvida icke all mänsklig känsla är slocknad inom ert bröst — kunna emotstå åsynen af denna er dotters lef-

vande afbild — denna hennes rörande likhet med hennes moder! . . .»

»Jag disputerar icke denna likhet — kan det icke heller, af ganska naturliga skäl — men vill endast erinra, att det dertill kan finnas ett annat skäl, icke mindre naturligt, än det ni förmodar!» svarade kommerserådet med diplomatisk smidighet.

»Och detta skäl?» inföll grefven häftigt.

»Jag trodde icke, att grefve Ossian Adlerros var så litet bekant med Stockholmslifvet — med sitt eget lifs mysterier, att icke denna bekantskap skulle kunna gifva honom lösningen till denna gåta!» svarade kommerserådet med samma uteslutande beräkning.

»Nej, jag förstår icke alla dessa konstgrepp, alla dessa slingergångar i slughetens labyrint!» utropade grefven otålig.

»Nå, så förstå då, att mellan Eugenia och denna flicka finnes en släktskap, som ganska naturligt kan förklara den likhet ni åberopar! . . .»

Och kommerserådet såg på grefven med en blick så ärlig, som den kunde finnas i *hans* öga.

Grefven skiftade färg.

»Man anklagar sig icke gerna sjelf för ett fel, för hvilket man blyges, så länge det ännu finnes en möjlighet att undångömma det. Och nu, grefve Adlerros, får ni icke längre undra öfver mitt uppförande, mitt handlingssätt! . . . Hvad som hos ungdomen är ett fel, blir längre fram i lifvet — isynnerhet under vissa förhållanden — ett brott! . . . Nåväl — jag gör nu, hvad jag hoppades kunna undvika — jag anklagar mig som brottslig! Min heder fordrar detta offer! Jag har härigenom sjunkit i er aktning, men ni kan nu förklara min tvetalan,

mina osanna uppgifter, mitt besynnerliga uppförande, och jag gifver er åter det lugn, ni så väl behöfver! . . .»

Grefven var besegrad. Han såg hvilken förändring kommerserådet undergått. Vrede, smidighet, list — allt syntes hafva vikit. Sanning, allvar och enkelhet afspeglade sig i hvarje blick, hvarje ord.

Grefven försökte tala, men intet ord förmådde framtränga öfver hans bleka, nästan sammanbitna läppar, och det var honom i detta ögonblick, som blickade han öfver ett ändlöst, bottenlöst kaos.

»För icke Hilda till mig!» återtog kommerserådet, som i grefvens synbara förändring, i hans djupa, kvalfulla blick läst hans själs tankar. »Endast hennes namn väcker mina samvetsqual — hvad skulle icke då hennes åsyn göra? . . . O, min Gud, att så värnlöst hafva kastat henne ut i verlden, till pris för fattigdom, misshandling och vanära! . . . Att hon blifvit upptagen i grefvens föräldrahem, att hon der blifvit älskad och moderligt omhuldad och nu står nära att blifva en medlem af en så aktad familj, derför har hon säkert att tacka sin mors förböner och det behagens modernearf, som tillfallit henne; ty vet, herr greve — i fall det något kan lända till min ursäkt — att hennes mor var en qvinna, som i behag, skönhet och älskvärda egenskaper knappast eger sin like! . . .»

Grefvens blick var likasom fastväxt vid kommerserådets anletsdrag. Han ertappade en hastig vexling i hans öga, i det ögonblick, då han trodde grefven öfvervunnen.

Det var icke ånger, icke faderskänsla i hans tal om flickan, och vore han ock otillgänglig för dessa känslor i deras djupare betydelse — men

något liknande dem skulle han väl ovillkorligt hafva känt i ett *sådant* ögonblick som detta. Så ungefär tänkte grefven.

»Det händer stundom att man anklagar sig för ett brott, för att derigenom söka borttaga misstanken om ett ännu större!» utbrast grefven slutligen med dof röst och blicken af en brottmålsransakare.

En hastig blekhet utbredde sig öfver kommerserådets ansigte.

»Och detta är lönen för min uppriktighet, min sjelfanklagelse!» utropade han med den förolämpade sanningens frimodighet.

»Gerningen är lönen värd!» svarade grefven, nu fullkomligt öfvertygad, »och nu kan ni vara lugn och utan fruktan för mina frågor, mina tillägg. Mig återstår nu blott ett enda försök, men det är säkrare än alla kommerserådet Schimmermans försäkringar, i hvad form de än kläda sig! ...»

»En ny galenskap, kan jag tänka!» utropade kommerserådet, nu kommen ur sin roll.

»Jag skall låta uppgräfvat Eugenias graf. Der ligga de säkraste bevisen för riktigheten af edra uppgifter.»

»Är ni alldeles galen?» skrek kommerserådet nästan ursinnig, och en konvulsivisk skakning genombäfvade våldsamt hans starka lemmar.

»Jag var det i det ögonblick, då jag var nära att tro er! Men nu är jag åter klok och skall, vid Gud, utföra det sorgliga värf, hvartill er grymhet tvingar mig!»

»Och ni tror, att ni skall ega rättighet att öppna Eugenias graf?»

»Ja, ni har ju lärt mig att det går an! ... Jag skall för församlingens pastor visa de skriftliga be-

visen, att mitt barn lefde, sedan dess mor var begrafven. Och eger icke han rättighet att gifva mig tillåtelse till mitt sorgliga företag, så skall han visa mig till den, som eger det; ty numera blir detta ingen hemlighet. Eugenia skall förlåta mig. Hennes sista bön var, att jag skulle älska och lefva för *vårt* barn!»

»Och ni tror också, att det, efter mer än tjuguar, skulle kunna finnas den minsta qvarlefva efter en så späd varelse?»

»Ja, jag tror, att åtminstone den lilla hufvudskålen bör finnas; men vore det än icke så, hoppas jag dock, att hvad som icke kan upptäckas af den oinvigde, det skall en anatomieprofessor nog kunna upptäcka!»

»Och detta är ert fulla allvar?»

»Ja, så sant mig Gud hjälpe till lif och själl!»

Grefven tog sin hatt och ämnade aflägsna sig, men då han vände sig om, såg han Louise afsvimmad, med hufvudet hängande öfver stolskarmen.

Han lyckades dock inom några ögonblick återväcka henne till lif och medvetande.

Grefven frågade henne, om hon trodde sig ega styrka att, understödd af honom, kunna gå ned på gatan, der han skulle anskaffa en vagn.

Den arma uppreste sig vacklande. Grefven understödde henne.

Kommerserådet, hvilken ända dittills suttit försänkt i djupa, hemska tankar, uppreste sig nu — dock icke utan ansträngning.

»Vänta, Louise! sade han, och han tog från de stora sedelbundtarne, hvilka lågo på hans skrifbord, en större sedel, den han räckte åt den arma qvinnan.

»Gif denna åt din bror och säg ... säg, att det gör mig ondt, att lagen skulle vara så sträng! ...»

»Nej», utbrast Louise, likasom berörd af en elektrisk kraft, ty kinden fick lifsfärg, hufvudet höjdes och rösten hade klang, »förr skulle jag låta min arme bror dö af hunger, än jag skulle emottaga en enda skärf af den hjertlöse man, som störtat honom och hela hans familj i vanära, fattigdom och hårda kval!» Och hon sköt utan vrede, men med ädel stolthet undan kommerserådets hand.

Kommerserådet stod förintad. Att få höra detta språk af sin forna tjenarinna och icke ega ett ord till ursäkt, icke ett maktspråk till tystnad! O, visst var detta förfärligt för hans stolta sinne!

»Se Guds hämnande hand!» utropade greffen med sträng röst, »eller om ni icke förstår detta språk, så se då den Nemesis, som sänder till er systemen till ert offer, för att upptäcka ert brott, för att fullt afslöja det samvetlösa sätt, på hvilket ni behandlat barnet till er egen dotter!»

Efter dessa ord vände greffen sig mot dörren, med Louise vid sin arm,

»Ämnar ni verkligen uppgräfvat grafven?»

»Ja, ni har ju hört min ed?»

»Tag då denna vägen i morgon, när ni går till ...»

Kommerserådet kunde icke fortsätta. Kallsvetten droppade ned från hans panna och ett oartikuleradt, rosslande ljud darrade öfver hans blåa skälfvande läppar.

»Nej, hit kommer jag icke, förrän jag kommer med de ojäfaktiga bevis, hvilka i öppen dag skola lägga ert nedriga, samvetlösa uppförande som fader och som menniska!» genmälde greffen med skakande

stämma och stängde i samma ögonblick ljudeligt den höga dubbeldörren.

Så fort som grefven följt den ännu svaga Louise uppför de många trapporna till hennes boning, tog han genast vägen till Storkyrkoförsamlingens pastorsboställe. Doktorn var icke hemma, sade man. Han var på landet, och skulle icke återkomma förrän följande dagen.

Timmarne blefvo för grefven långa, ja, ändlösa, och han tillbringade dem i ett nästan kaotiskt grubblande. Natten var sömnlös, kvalfull och lång.

Tidigt andra morgonen lemnade honom hans betjent ett bref.

Stilen var honom bekant. Med konvulsivisk häftighet fattade han brefvet. Förseglingen var bruten. Han läste följande:

»Herr grefve!

Vill ni inför Gud afägga en helig ed att aldrig för någon omtala, att modern till *ert* barn var *min* dotter, så beder jag er om ett besök. Hvarom icke, så är allt slut oss emellan.»

Brefvet hade ingen underskrift.

»Detta är ju ett erkännande!» utbrast grefven, svindlande af glädje. »O, min aning, min ljufva, bäfvande fadersaning bedrog mig icke! . . . Denna älskliga varelse är *mitt* — är Eugenias barn! . . .»

Och grefven läste och åter läste de der sällhetsbringande raderna, likasom i ett rus af lyckalighet.

»Men han väntar svar! . . . Svaret kan blott blifva ett . . .»

Och han skref:

»Herr kommerseråd!

Jag tackar för edra upplysningar! . . . Allt är slut oss emellan! *Ossian Adlerros.*»

Så fort som grefven hunnit samla sina tankar till ett beslut, gick han att uppsöka Louise.

Med biljetten i sin hand inträdde han i denna plågans och sorgens boning, nu dystrare än förut, ty svagare låg den arme korsdragaren, och vid hans läger satt den trogna systemen, med ögonen uppsvällda af tårar.

Grefven gömde biljetten i sin hand; en hastig scenförändring hade försiggått i hans hjerta.

»Huru är det nu?» frågade han, sedan han mött den sjukes öga.

»Jag är svagare än förut — men jag känner mig så lycklig — ja, lyckligare än någonsin!» svarade han med matt stämma. »Se, herr grefve, jag har nyss läst mitt »*Fader vår*». Jag har dagligen läst det, och jag har tyckt, att jag förstått meningen med femte bönen, men det är först i dag, som jag funnit, att jag icke förstått djupet af dessa vår Frälsares ord: »*Och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem oss skyldige äro*». När vi stå färdiga att träda inför Guds ansigte, så äro vi icke nöjda att af Honom få den förlåtelse, som gömmer minnet af det onda vi gjort. Detta vore ju ingen förlåtelse. Då ransaka vi vårt hjerta — men på ett annat sätt, än vi förut ransakat det — då uppsöka vi den lilla undångömda vrå, der vi förborgat minnet af den oförrätt vi lidit. Vi häpna öfver det, att vi så

länge bedragit oss sjelfva, att vi så i vårt dagliga »Fader vår» öfver oss nedkallat — icke, som vi trott, förlåtelse, utan snarare förbannelse. . . . Då återläse vi denna bön — då förstå vi först det för den naturliga människan ofattliga: »*Bedet för dem, som göra eder skada och förfölja eder!*»

Den svaga stämman hade blifvit starkare. Själens värme hägrade i en matt rodnad på den infallna kinden, och en stilla fridsglans hade utbredt sig öfver det åt döden invigda anletet.

Grefven var djupt rörd. Grannskapet af döden ingifver alltid en egen, på en gång vemodig och högtidlig känsla, och åsynen af en döende, som dör i Kristi anda, i hopp om Hans nåd, förvandlar denna känsla till vörndnad, ljuf aning, salig bäfvan!

»Har det ännu lyckats grefven?» frågade den sjuke, efter den tystnad, som uppstått.

»Önskar herr Rosenberg höra dessa rader?» Och grefven visade honom biljetten.

En jakande åtbörd var den sjukas svar, och grefven uppläste hvad kommerserådet skrifvit.

»Gud vare lofvad!» utbrast den döende, och jordens outtömliga tårekälla fuktade ännu en gång hans öga. »Och hennes stoft får hvila i frid?»

»Ja, jag behöfver nu icke derifrån hemta vittnesbörd.»

Ett leende krusade den döendes läppar.

Icke utan djup rörelse skildes grefven från de båda syskonen.

»Farväll! — vi råkas kanske icke mer!» sade Rosenberg och tryckte grefvens hand.

»I händelse att vi icke göra det, så får jag bedja herr Rosenberg om ett testamente — ett dyr-

bart testamentel» sade grefven med varm hjertlighet och en talande blick på Louise.

Med ett utsägligt uttryck af kärlek och frid tog den döende sin systers hand och lade den i grefvens.

»Tack, ni har förstätt mig! Jag skall söka att blifva henne en god — ehuru jag icke kan hoppas det — så kär broder, som den himlen tager ifrån henne.»

»Himmelske Gud, jag tackar dig! — mitt enda bekymmer tog du äfven ifrån mitt hjerta!» utbrast den döende och sammanknäppte tacksamt sina händer.

XXVI.

Hemkommen från dödsläget tog grefven vägen till Nya kyrkogården, hvarest han tillbringade flera timmar.

På återvägen derifrån passerade han händelsevis förbi kommerserådets boning.

Framför porten höllo flera vagnar. I trappor och förstugor sprungo menniskor i brådska och oreda. Allt tillkännagaf något ovanligt.

Grefven stannade.

»Hvad står på här?» frågade han en af de kuskar, som väntade vid trappan.

»Kommerserådet Schimmerman ska' vara död!» svarade den tillfrågade, gäspande.

»Död?» utropade grefven, och en iskyla drog genom hela hans varelse.

»När har han dött?»

»Det vet jag inte.»

Sedan grefven hunnit återhemta sig från den öfverraskande och i många fall gripande underrättelsen, ingick han till portvakten, der han erhöll bekräftelse på kuskens utsago.

»Men *hur* och *när* har han dött?» frågade grefven bäfvande.

»Det är icke så godt att veta, för det är så besynnerligt med alltihop. Det är väl bäst att herrn går opp till alla doktorerna deroppe, för nog har jag släppt in ett dussin. Och kanske att herrn får slippa in, för annars ha de läst in sig med den döde. I går var han då frisk, för jag öppnade porten två gånger för honom. Men si, underlig såg han ut, det är då visst och sant. Och i morse så hörde betjenten ingenting utaf — för han fick aldrig gå in, förrän han ringde — och klockan blef både tre och elfva, och då gick både hennes nåd och betjenten in, och då låg han död i sängen och var svartblå och grinade så hiskligt, och då skickade hennes nåd genast efter doktorer och fältskär, men det hjälpte icke. Han var död och är död. Och si Westerholm han klunka' allt han ... för si han och jag ä' kusiner ... men si, Gud lät honom ha dött i en salig stund! — men det tviplar jag på, och hvad som då är säkert, det är, att ingen sörjer honom — för si inte har det varit för hans person, som de ha bockat och krusat för honom, utan bara för hans stora rikedomar. Ja, si hans rikedomar de ha väl så mycket skyldrat i tidningarna, och få se, om inte kungen kan ge honom en orden till, som de kan lägga på kistlocket, för han har allt betalt de andra så bra, att det icke vore för mycke',

om han fick en på köpet. Det har väl stått så mycket om den saken och mer till i »Folkets röst», för den talar då sanning och krusar inte för rikedomarne. Och nog ska' då jag laga att han kommer dit än en gång, om han inte kommer ihåg sina gamla tjenare -- för en behöfver icke betala för tocke der notiser. Det vore väl inte för mycke', när en har gått och vaktat porten här i femton år och släppt ut och in bå' den ene och den andre. Och så mycke' mer, som han inte har någon som ärfver sig — för hans enda dotter hon dog ogift i koleran och hade inga barn, förstås!»

»Han död?» upprepade grefven gång efter gång under detta portvaktens tal, utan att han sjelf visste att han satt denna tanke i ord, och det var i en nästan förvirrad sinnesstämning, som han lemnade portvakten.

»Något underligt var det med den der herrn», sade portvakten till sin hustru och såg genom luckan efter grefven, »och det är han, som de här dagarne har sprungit så många gånger ut och in. Något maskopi har han då haft med kommerserådet.»

»Han kanske tänkte, att han skulle få testamente?» invände portvaktarfrun med sitt köns vanliga slughet.

Åter inträdde grefven i det lilla vindsrummet, der de sista sandkornen långsamt nedföllu ur livvets timglas.

»Det är nästan som det har varit», svarade Louise på grefvens stumma fråga, »men han har

under sin slummer så mycket bråkat om kommerserådet, att de båda skulle göra samma resa, men att kommerserådet skulle fara först i en präktigare vagn. Fredrik skulle komma efter i en sämre; men sedan när de skulle komma fram ... Ja, han talade så underligt, och allt om kommerserådet!»

»Åh, det var besynnerligt!»

»Huru så? ... Men grefven är så blek. ... Är grefven sjuk?»

»Nej, men det var en underlig aning — ett underligt samband! ... Själén ser säkert klarast på hemvägen.»

»Jag förstår icke grefven.»

»Jo, Louise, kommerserådet är död!»

»Är han död?» frågade den sjuke, hvilken, som de tyckt, legat i en djup slummer. Och han öppnade ögat och fästade det frågande på grefven.

»Ja, han är död.»

Den döende sammanknäppte sina händer.

»Fader, förlåt honom, ty han visste icke hvad han gjorde!» bad han med hög och tydlig röst, och ännu en gång upplifvade en kärlekens stråle det slocknande ögat.

Detta var hans sista ord, hans sista blick. Han räckte ut handen; systemen, som låg knäböjd vid sängen, fattade den. Han tryckte den kära systerhanden ännu en gång, och med den slutén i sin lemnade hans själ sitt bräckliga, sargade fångsel och ilade fri och ljus till det saliga hemmet, ty — vi få ju hoppas det — han hade icke förgäfvés läst sitt »*Fader vår!*»

Kommerserådets död hade verkligen så tillgått, som portvakten sagt.

Omkring klockan tre på morgonen hade man funnit honom liggande oafklädd och liflös på soffan i sitt skrifrum.

Läkare efterskickades, undersökning företogs, men icke ett enda försök att återkalla honom till lifvet, ty de sågo genast, att döden oåterkalleligen tagit sitt rof.

Länge samtalade läkarne med hvarandra, och förklarade sedan, att kommerserådet ljutit döden af slag, och tillstyrkte att så fort som möjligt låta begrafva honom, eller bisätta honom, emedan de, i anseende till hans hastiga död och hans starka kroppsbyggnad, förutsågo en snar förruttelse.

På hans skrifbord lågo utbredda koncepter till alla de gåfvobref, genom hvilka han frejdat sitt namn, och många utkast för olika ändamål till den af Schimmermanska fonden, genom hvilken han ämnade odödliggöra detsamma.

Grefvens bref fanns äfven bland de öfriga papperen, men der fanns ännu ett papper, ett bref med gårdagens post, ankommet från Hamburg, hvilket förkunnat honom, att det handelshus, der han hade största delen af sin kolossala förmögenhet, hade uppgifvit sin stat. Följande dag bekräftades denna nyhet på börsen.

Många gissningar och underliga rykten spridde sig som en löpeld kring staden, isynnerhet sedan man fått veta den graverande nyhet han emottagit aftonen före sin plötsliga död, men till någon undersökning ledde det dock icke — ingen obduktion kom i fråga. Man har respekt att gå så illa åt ett bröst, som burit så många äretecken — att kasta

skugga på en person, hvares lif egt så mycken solglans — att efter döden nedsuddla ett namn så fläckfritt! — — — — —

Kommerserådet jordfästades med all möjlig högtidlighet. Processionen var stor och lysande af uniformer och ordnar. Högburet svajade prestafvens sorgflor framför den silfverbeslagna ekkistan, der inskrifterna antydde titlar och ordnar samt »*en man efter Guds sinne*».

Från läktaren ljöd en herrlig sång, både ord och musik författade till den dödes ära. Från predikstolen hölls ett salvelsefullt tal om den bortgångnes stora, ovärderliga sinne, hans menniskokärlek, hans oegennyttiga, uppoftande verksamhet, och huru mycket han gagnat både enskilda och det allmänna, huru han lefvat och verkat för stad och mensklighet.

Detta senare var sanning — men i hvilken anda hade han verkat? Var det menniskokärlek, som så hade tvingat honom? Eller voro dessa prisade barmhertighetsverk icke de trappsteg, på hvilka han uppklätrat till ärans tinnar? Hade han med allt hvad han gjort gifvit bort en enda bägare vatten i *Hans* namn? ... Och kunde icke på honom evangelii ord tillämpas: »*De hafva arbetat hela natten och fått intet.*» — — — — —

Då den stora, lysande processionen med de trettio vagnarne höll vid kyrkogårdsporten, höll

bakom densamma ännu en likvagn, endast åtföljd af tvänne vagnar.

Sedan den stora processionen tågat fram — icke till den undangömda vrå, der kommerserådets dotter hvilade, utan till en af de mest bemärkta platser — satte sig åter ett annat liktåg i gång mot det aflägsna hörnet.

Kistan, hvilken var enkel och anspråkslös, bars utaf sex af den afidnes vänner, af hvilka fyra varit hans kamrater och de tvänne andra voro hans systemsöner.

På plåten vid hufvudet lästes: *Fredrik Rosenberg*, och på den andra: »*Kristus är mitt lif, och döden är min vinning.*»

På båda sidor om den tjänstförrättande presten gick eller snarare vacklade, en kvinnogestalt, den ena blek, förtärd af år och lidanden, den andra ännu i vårdagarne af lifvet, ehuru nu nedböjd och den fina kinden dränkt i tårar.

Hon var en systerdotter till den afidne och en syster till de båda ynglingarne, hvilka utgjorde bärarnes sista led.

Det var för att rädda deras fader, som Rosenberg tillgripit de medel, som störtade honom i elände.

Hela dagen hade varit stormig och mörk — hade haft denna vemodiga och dystra karakter, så öfverensstämmande med en likbegängelse.

Kistan sänkes nu i den lilla granriskammaren, och i detsamma framblickar höstsolen, vänlig och mild, kastande sina skimrande strålar på de grönskande väggarne, på det dystra tåget, just som de trenne skoflarnes hemska ljud förklingat och de sista herrliga orden, hvilka borttogo de föregåendes

dystra fasa, förhoppningsfullt ljuda i den fridfulla höstqvällen.

Den unge prest, som förrättade jordfästningen, gaf deråt en rörande högtidlighet, såväl genom den sant kristliga anda, hvaraf hans ord voro genomträngda, som ock genom den nära bekantskap han hade med den affidnes karakter och lefnadsförhållanden.

»*Han har kämpat, han har vunnit*» etc. läste han slutligen med djup, klangfull stämma, och en stilla, nästan gemensam snyftning åtföljde dessa ord, hvilka kunde sägas inbegripa den affidnes historia.

Och vännerna började takresningen till den lilla fridlysta kammaren, sedan Louise och den unga flickan der nedlagt kärlekens tårstänkta blommor.

Tysta som andar skred det lilla liktåget tillbaka till kyrkogårdsporten, äfven nu föregånget af den stora processionen, från hvars ståtliga leder högljudda tal nådde deras öra.

Alla vagnarne satte sig åter i gång, och från alla fönster de passerade bemärktes den långa filen och blef föremål för många och olika anmärkningar.

»Hvem är det, som så der har följts åt till det sista hvilorummet?» frågade en gumma en af sina grannar, då liktåget for förbi ett litet lågt hus vid Norrtullsgatan, dit den frågande var bjuden på kaffe.

»Och vet du inte det? Det är kommerserådet Schimmerman och Rosenberg.»

»Den Rosenberg, som han satte på Långholmen och som sedan aldrig sett hvarken helsa eller glädjedag?»

»Ja, visst är det den stackarn!» svarade värdinnan, som varit hushållerska hos Schimmerman, då händelsen med Rosenberg tilldragit sig.

»Åh, kära du, kanske att du icke sade »stackarn», om du finge sitta i en vrå och se på, när de båda möttes hos vår Herre.»

»Nej, nej, der torde allt den rike mannen vilja byta med den fattige Lazarus! ... Men du har väl hört hvad de nu prata?»

»Nej, du, hvad är det?»

»Jo, de säga att kommerserådet tagit in förgift.»

»Ja, men det kan då icke vara sant, för si, då hade han allt sluppit att få en sådan begrafning. Den hade då allt fått lof att ske i tysthet, för så är det med alla sjelfspillingar. Jag mins nog hur det var med tornväktar Petterson — ty se han tog in svafvelsyra.»

»Åh, kära du, den rike kan göra så mycket ondt han vill — det låtsar ingen om — och den smula godt han gör, det skriva de många spalter om i tidningarna.»

»Du menar att de tysta ner saken?»

»Ja, något sådant menade jag allt!» svarade f. d. hushållerskan med ett diplomatiskt leende, i det hon räckte fram sin blanka silfversnudsona.

Vännerna togo sig vardera en väldig pris, satte sig sedan i godan ro vid den rykande kaffepannan, men Schimmermanska husets mysterier utgjorde hela aftonens samtalsämne.

»Hu, jag tycker just att det är både hemskt och kusligt, när jag ser bortåt kyrkogården och tänker på allt, som jag i qväll har hört om honom, som nu ligger der, och som ändå kom dit med en

sådan ståt!» sade rysande den af kaffesysterarna, som varit gäst, då hon sent om aftonen var på väg till sin boning, belägen nära Norr tull.

XXVII.

Ännu hvilade Ossianas — som Hilda numera kallades — sköna, mörklockiga hufvud vid hennes faders bröst, hårdt omslutet af hans armar. Hennes sällhet var ännu för ny, för öfversvinnelig att i ordets utgjutelser finna uttryck. Tårar, blickar, leenden voro hennes själs enda språk, och det enda för örat förnimbara var ordet »fader», hvilket då och då ljutt och melodiskt klingande, som en harpoton, vibrerade öfver hennes läppar.

»Den förvåning, som den oväntade nyheten hade utbredd på Adelsö, kan icke beskrivas, icke heller de olika känslor, med hvilka greffen och grefvinnan hade emottagit densamma.

Grefven begärde inga upplysningar — behöfde ingen förklaring, ehuru han nog visste, att han i sinom tid skulle få det — han njöt blott och trodde som ett godt barn, att han med den nära släktskapens band var fästad vid denna varelse, hvilken han älskat med en för honom sjelf oförklarlig, nästan faderlig kärlek, och han tackade innerligt Gud, att hans son egde ett mål att lefva för.

Grefvinnan begärde med det förnäma lugn som sällan, åtminstone icke i kritiska ögonblick, öfvergaf

henne, en utförlig berättelse om allt som stod i sammanhang med denna »myster».

»Det är och blir dock »une histoire scandaleuse», utropade hon med en fin bitterhet, sedan grefve Ossian för henne berättat hvad han sjelf visste. »Ett giftermål utan lysning är för det första olagligt och skulle hafva tagit kappan af den enfaldige presten, om han lefvat, och jag har svårt att tro, att *hon* någonsin kan förklaras som ditt lagliga barn, utan hon måste dock alltid komma att tillhöra de lottlösa barnen, äfven om du icke blyges att erkänna dig som hennes fader.»

»Låt mig tala till punkt!» fortfor grefvinnan då hon såg att det var hennes mans afsigt att afbryta henne. »Mitt råd vore, att saken förblef en hemlighet, nu som förut. Du kan ju njuta så mycket du vill af den fröjden att veta — eller rättare *tro* henne vara ditt barn, ty visshet eger du då icke derom. Den nära släktskap, som förenar henne med din familj genom giftermålet med Theodor, ger dig ju alla möjliga rättigheter att slösa på henne både kärlek och gåfvor, utan att du därför behöfver säga, att hon är din dotter. Man har nu vant sig vid hennes okända härkomst — barnhusbarnet är nästan glömdt — genom den ovanliga händelse, att en dotterson till grefve Adlerros velat göra henne till sin maka. Nu, när du dukar upp denna nya historia, komma åter alla tungor i gång. Tänk hvad prat, hvad omdömen, och följderna af allt detta — den benämning man af grundade skäl ger åt ditt barn — det lemnar jag åt dig sjelf att afgöra.»

»Tillåt mig, min far, att svara!» bad grefve Ossian, seende att grefven ämnade taga ordet.

»Att min fars nuvarande maka icke med glädje, med deltagande skulle emottaga denna nyhet, derom var jag redan på förhand öfvertygad, men jag trodde dock, att hon af aktning för sig sjelf icke skulle söka grumla och ohelga min faders glädje genom ord af den beskaffenhet, att jag är glad att icke mitt barns rena öra kunnat höra dem!»

»Det smärtar mig djupt, att *min* maka skall hafva gjort sig förtjent af denna tillrättavising!» utbrast grefven med ädel värdighet.

»Min far, förlåt mig! Jag har kanske gått för långt?» inföll grefve Ossian ödmjukt.

»Möjligen, min son, men jag vet, att det fordras mycken kamp, mycken sjelfbeherskning, om icke en annans mindre grannlaga uppförande skall förleda oss att glömma den aktning vi äro skyldiga oss sjelfva och den samhällsställning, i hvilken Gud satt oss», svarade grefven med djupt allvar. »Jag hoppas, Ossian, att du förstätt mig?»

»Fullkomligt, min far!» svarade denne och lemnade rummet.

»Och nu, Elvira, beder jag dig, och som min maka ålägger jag dig, att icke genom några vidare anspelningar störa friden i våra hjertan — friden i vårt hem! För dina tankar får du ansvara för Gud, men för dina ord är du skyldig att ansvara inför den make Han gifvit dig!» sade grefven med denna befallande värdighet, han någon gång visste att antaga mot sin hustru.

Omkring en timme efter detta samtal inträdde grefve Ossian i sin fars rum.

»Vågar jag bedja min far om tillåtelse att närmare utveckla mitt förhållande till min oförgätliga Eugenia?» började han med synbar förlägenhet. »Det är, tyvärr, en sorglig händelse från mitt lättsinniga ungdomslif, och den som gifvit mig mera oro, mera förebråelse än allt annat; men det var också den, som hejdade mitt syndiga lefnadssätt!...»

»Ja, tyvärr, min son, äro våra reningsmedel alltid dyrköpta, och man ville — så tycker man — offra sitt lif, för att hafva det gjorda ogjordt! ... Men börja, Ossian!»

Hvad grefve Ossian omtalade veta vi redan förut. Han tystnade några ögonblick under inflytande af en djup rörelse, när han omtalat, huru han lemnat den tröstlösa Eugenia, och huru han, för att undslippa hennes böner, samvetslöst beljugit sin ädle far, då han sagt, att han icke ville tillåta honom att till maka välja någon, som icke tillhörde en af landets adliga familjer.

Faderns ansigte var blekt, och hans bröst höjdes af en djup suck, hvilken, qualfullt marterande, genombäfvade sonens hjerta.

»Fortsätt, Ossian!» sade grefven slutligen, och fadershjertat nedlade i blick och röst den utsägliga kärlek, hvilken han hoppades till någon del skulle mildra de qual, som afspeglade sig i Ossians anletsdrag, ja, i hela hans väsende.

»I Augusti — som min far kanske minnes — gjorde jag en resa till Skåne och Köpenhamn. Jag tog vägen till Stockholm, ehuru jag på mycket närmare håll kunnat träffa ångbåten, men Eugenia sysselsatte ständigt mina tankar, och jag längtade att återse henne, ehuru jag knapt ville tillstå det

för mig sjelf, att detta var skälet till min Stockholmsresa.

»Jag skulle besöka Schimmermans, hvilka hade sin villa på Djurgården, men man sade mig, att Eugenia hade rest med sin moster till Småland, och jag instälde besöket.

»Den tid jag tillbringade i Köpenhamn var en tid af djup oro och sargande samvetsqual, och, ehuru skyndande från nöje till nöje, kunde ingenting lugna de qual, som därde mitt hjerta.

»När jag i Oktober återkom till Adelsö, väntade mig, bland andra bref, tvänne af en okänd fruntimmershand.

»De voro från Eugénias moster, hvilken, emot Eugénias stränga förbud och utan hennes medvetande, grannlaga och bevekande meddelade mig de underrättelser, hvilka uppväckte den ångestfullaste förtviflan och den våldsammaste strid, som någonsin varit utkämpad inom mitt bröst.

»Hon förebrädde icke — och dock var ju allt den förfärligaste förebräelse — men hon talade om Eugénias kärlek, hennes djupa lidande, och i det senare brefvet, att hon var sjuk, var sängliggande i Stockholm, ehuru hennes far trodde henne i Småland.

»Hon sade, att hon hade en säker aning om sin snara död, och huru mycket hon längtade att, innan hon lemnade lifvet, ännu en gång få återse mig. Striden var utkämpad — Eugenia hade segrat — men ack, för sent! — — —

»Jag vill icke tala om vårt återseende, icke om min ånger, min återvaknade, aldrig fullt släckta kärlek — nu djupare, varmare, heligare än någonsin — ångern hade renat honom, en annan ny och

helig känsla gifvit honom en högre och djupare betydelse! . . .

»Men hvad jag skulle beskrifva för dig, min gode far, det vore den engel jag så samvetslöst bedragit och öfvergifvit», fortsatte grefven efter några ögonblicks tystnad. »Intet ord af förebräelse, ingen blick af anklagelse — allt var kärlek, förlåtelse och frid! . . .

»Jag gick till Eugenias far. Jag bekände allt, jag bad, jag bönföll, att *hon* skulle få blifva min maka.

»Han var hård, grym, gisslande och förkrossande — han hade rättighet dertill — och intet kunde beveka honom.

»Jag skyndade till Wallin. Jag bekände äfven för honom min brottslighet. Jag bad om hans behjertande, hans hjälp, och till honom talade aldrig någon olycklig, någon ångrande ohörd.

»Han gick till Eugenias far. Han försökte allmakten af sina djupa, gripande ord, och slutligen lyckades det honom att beveka detta hårda, oförsonliga fadershjerter.

»Han biföll vår förening, likväl under många, egna och besynnerliga vilkor.

»Jag bestormade Wallin med böner att genom kyrkans band befästa vår förbindelse, att genast sammanviga oss; men i detta fall var han obeveklig, och hvarken tårar eller böner kunde förmå honom att begå en lagstridig handling.

»Det enda han lofvade var att följande Söndag — detta var en Tisdag — på en gång afkunna alla tre lysningarna, och att sedan på tredje dagen sammanviga oss.

»Och lysning utfärdades, dock med Schimmermans tillsägelse, att det skulle förblifva en hemlighet, till dess att lysningen afkunnades från predikstolen.

»I dag åtta dagar till är du äfven genom kyrkans band min maka!» sade jag tröstande till Eugenia, då jag efter dagens strider och oro återvände till hennes sjukrum.

»Ack, Ossian, jag får aldrig kallas din maka — om åtta dagar är jag icke mera till!» klagade den arma under brännande tårar.

»Följande dag erhöll jag de order, på hvilka jag redan länge med bäfvan väntat, att redan samma vecka åtfölja kronprinsen till Norge.

»Min förtviflan kan icke beskrivas! ... Dagar och timmar skredo — det var Fredag — dagen före den dag, då jag skulle lemna den arma, ädla, tillbedda qvinnan, hvars svaghet stundligen ökades, och ännu hade jag icke med ett enda ord vågat bereda henne på vår skilsmessa.

»Jag satt vid hennes säng, höll hennes hand i min och torkade tårarne från hennes bleka kinder.

»Ack, Ossian, om det vore Tisdag!» suckade hon och såg på mig med det kärleksrika, sköna ögat.

»O, min Gud, hvad jag led! ... Jag kunde nu icke längre fördröja den förfärliga sanningen. Jag försökte att så grannlaga som möjligt säga henne den, och ändå — jag trodde att hon skulle dö i mina armar.

»Fins då ingen kyrkans tjenare, som vill förbarma sig och sammanviga oss?» voro de första ord, som långsamt, likasom hvarje ord innehållit ett särskilt qual, banade sig väg öfver hennes bleka läppar. »Ser du, Ossian, för Gud är jag redan din

maka», fortsatte hon med högre röst, »och jag tror, att Gud redan nu anser vårt förbund heligt, äfven innan den presterliga välsignelsen helgat det . . . men . . . men . . . jag ville med full rättighet kunna skänka en faders namn till . . .» Hon lutade sig blygt, kärleksrikt mot mitt bröst, och hennes tårar fortsatte den outtalade meningen.

»Ett tillstånd af svaghet följde härpå, och hon föll i en djup sömn.

»Jag lemnade henne i hennes outtröttliga mothers vård. Jag rusade ut — hvart visste jag ej. Hela min varelse liknade ett brinnande Gehenna — ett släckningsmedel fanns icke för dessa kärlekens och samvetets förtärande lågor!

»Jag ilade, likt en efterjagad brottsling, framåt öfver Nya Kungsholmsbron till lasarettet, der min forne lärare, den ädle, varmhjertade kyrkoherden Edeling låg för att undergå en svår operation. Jag hade förut varit hos honom och för honom upptäckt min kärlek, mitt brott och min ånger.

»Jag förtrodde honom nu mina ökade bekymmer, mina qval, dock -- det kan jag vid Gud bedyra — utan den ringaste tanke, att han skulle afhjelpa dem.

»Följ mig, Adlerros! sade han, sedan jag slutat mitt sorgliga meddelande, och en fast beslutsamhet stod att läsa på hans bleka, intelligenta ansigte.

»Hvad ämnar du göra?» frågade jag bäfvande.

»Genom kyrkans band helga din och Eugenias förbindelse!»

»Jag förestälde honom vådan af denna olagliga handling — sade honom hvad Wallin sagt.

»Tror du icke att jag känner kyrkolagen?» svarade han leende. »Men Gud har i samvetet skrivit en lag, som icke alltid öfverensstämmer med den

borgerliga — den som menniskan skrifvit», tillade han, och en nästan gudomlig eld lyste i hans själfulla öga. »Jag står snart för en högre domstol, än Linköpings domkapitel — ty jag går aldrig med lifvet igenom morgondagens operation — och der pliktfälles jag icke, förlorar icke det embete jag af nåd hoppas der få bekläda — för den handling mitt hjerta och mitt samvete nu bjuda mig att göra», tillade han beslutsamt. »Derför, Adlerros, var du lugn och följ mig med fredadt samvete till din Eugenias boning!»

»Eugenias glädje kan icke beskrivas. Ack, hon låg der så lycksalig, min ljufva, bleka brud, med händerna sammanknäppta öfver det trofasta hjertat och ögat strålande af oförgänglig kärlek, under det att denne högsinte kyrkans tjänare nedkallade himlens välsignelse öfver vårt förbund.

»Morgonen efter denna oförgätliga dag lemnade jag min maka och anträdde resan till Norge, sedan jag anförtrott mina kära till Eugenias moster, den trofasta, ovärderliga vännen.

»Eugenias sorgliga aning besannades. Koleran slutade äfven hennes unga lif, sedan hon dock först sett sitt späda barn invigas till en medlem i Kristi rike — hört det i dopet erhålla namnet *Ossiana*.»

Grefven höll upp. En fuktig glans immade hans öga och en qualfull suck frampressades ur hans bröst.

Äfven fadern var djupt rörd.

Han återtog dock snart sin berättelse, hvars hufvudsakliga innehåll är oss redan bekant, men

hvad vi icke veta är det, att Schimmerman, så fort som grefve Ossian var bortrest, skyndade till Wallin, för att förbjuda lysningen, emedan, som han sade, det gagnade till ingenting att offentliggöra Eugénias förbindelse, då hon redan var döende.

»Stackars Ossian!» utbrast fadern med vek röst, sedan sonen slutat sitt sorgliga meddelande. Mycket har du felat — men *mycket* har du ock lidit. . . . Nu först förstår jag den hastiga förändring du undergick den förfärliga kolerahösten, och jag nästan trodde, att du i den härjande farsoten förlorat någon, som var dig mycket kär, ty på en gång hade all din ungdomslust, ditt jägtande efter nöjen — icke alltid så väl valda — bytt sig i tröghet, liknöjdhet och ett svärmodigt grubblande, och den till det yttre lefnadsglade ynglingen i en hast blifvit förvandlad till en trött — i afseende på det inre lifvet — utlevad gubbe.»

»Ack, min gode far, till mina många synder, mina sargade förebräelser, hör äfven den att så djupt hafva bedröfvat, så illa lönat din faderskärlek!» utropade grefve Ossian. »Mycket har du genom mig lidit! . . . Mycket har jag äfven i detta fall att afbedja, att försona . . . O, att jag till någon del kunde ersätta, kunde godtgöra hvad jag brutit!» —

»Din sällhet, min son — din faderliga glädje är mig en rik ersättning! Vi hafva så mycket att tacka Gud för — vi skola icke glömma det — icke heller glömma att bedja, det Hans nåd, Hans välsignelse måtte vara öfver dig och ditt barn — vara

öfver oss alla!» Och grefven torkade vid dessa ord en tår ur sitt öga.

Till middagen var prosten bjuden. Han fick nu visshet på den aning han gömt i sitt hjerta, långt innan grefve Ossian för honom upptäckt hvad han i detta afseende trodde, och grefvens misslyckade försök att i Stockholm få några upplysningar öfver ett ämne, som låg honom så ömt om hjertat, hade icke från prosten borttagit hans säkra tro om det samband, som var mellan den Adlerrosska familjen och barnhusbarnet.

Bref skrefvos nu åt alla möjliga håll, både in- och utrikes, och grefvinnan, för hvilken skrifva var en »*horreur*», utgöt dock nu sitt gallsprängda hjerta i en lång epistel till själsfränden Gunilla.

Huru baron Theodor mottog denna viktiga, för honom fullkomligt oanade nyhet, kan man knappast föreställa sig. Hvad som mest glädde honom var, att hans älskade Ossiana varit hans trolofvade, hans utkorade brud, innan han visste, att hon var en ättling af hans familj. Han hade derigenom fått visa, att det endast var hennes personliga värde, hennes oskuldsfulla älskvärdhet, som varit föremålet för hans kärlek, som bestämt hans val.

Och ljuf var glädjen på Adelsö, och hade, som det tycks, bort vara fullt harmonisk, men ack, huru sällan är det som glädjens harmonier icke störas af något missljud, någon disharmonisk ton!

Här var det grefvinnan, som sjöng i annan tonart, men sedan fröken Gunilla anländt, så sjöngo de båda en öfverensstämmande duett, till hvilken dock de goda englarne icke lyssnade.

XXVIII.

»Hvad ämnar du göra med Ossianas arf i det Schimmermanska sterbhuset?» frågade grefven sin son några dagar efter hans hemkomst från Stockholm. »Ämnar du göra hennes anspråk gällande som arftagerska efter sin morfar?»

»Nej, min far, det ämnar jag icke! Gud sjelf har gifvit Ossiana detta herrliga mödernearf af behag, af hjertats och själens ovanskliga rikedom. Jag är nog lycklig att kunna gifva henne det, som behöfves för lifvets utkomst; dessutom är icke Theodor utan förmögenhet, och jag tackar Gud, att icke behovet tvingar mig att göra hennes anspråk gällande, att icke behöfva taga en enda skärf af de skatter hennes morfar samlat. Jag fruktar, att de icke skulle medföra välsignelse. Det var ju också så han sjelf önskade. Det var ju därför han så hjertlost behandlade sin dotters barn — därför som han köpte in henne på barnhuset — som han undanryckte henne hennes faders namn, min faderskärlek, för att kunna undanrycka henne sina skatter. Nej, *han* lefde för det allmännas bästa, som han sjelf alltid sade — eller rättare för äran att lefva

för det. Med sina skatter köpte han sina ordnar, sin titel, sitt anseende. De egenskaper, som grundläggga den personliga högaktningen, voro för honom okända, ringaktade. Må nu de skatter, som han efterlemnadt, öka glansen af hans filantropiska ära, och må de användas till den fond, som under namn af den Schimmermanska fonden skall öfverföra hans namn till efterverlden — skall föreviga detsamma! Ogillar min far mitt handlingssätt?»

»Nej, Ossian, det gör jag icke, ehuru jag knappast vet, om du för ditt barns skull eger rättighet att så handla. Har du uppdragit någon att underrätta dig om husets ställning?»

»Ja, det har jag gjort.»

»Hvad tänker du om Schimmermans död?»

»Att den icke var naturlig, är min säkra öfvertygelse — en öfvertygelse, som delas af alla, ehuru ingen högt vill uttala den. Och hvartill skulle det ock tjena? Verlden skulle undra öfver orsaken, utan att någonsin begripa den. Hon skulle tro, att harmen öfver det Hamburgska fallissementet förmått honom till detta förtviflade beslut. Nyckeln till denna lönnlåda eger endast Louise, och jag vet, att hon utlemnar den icke. Hade Schimmerman tilltrött oss en verklig hederskänsla, hade han troligen lefvat ännu; men så är det, våra egna vapen vända sig ofta straffande mot oss sjelfva!»

»Ja, Ossian, hvad Guds vägar äro underliga, och de stigar, som föra oss dit, obegripliga och stundom osynliga för menniskan . . . Jag tror icke, att jag för dig omtalat, att jag sett Schimmerman?»

»Nej, min far.»

»Jo, jag såg honom en gång, och det var när jag köpte chiffoniern, hvilken som ett gammalt

mästerstykke var inlemnad till försäljning i Brunkebergs hotell. När jag kom dit, var der före mig en annan spekulant, en stor, fetlagd man, med ordensband och betjent i släptåg.

»Tjugufem riksdaler skilde honom och chiffonniern. Säljaren sade sig vara förbjuden att afpruta dem, och köparen sade sig icke öka köpesumman med ett enda öre.

»En sådan pjes som denna *kan* för en konst-älskare icke för dyrt betalas!» yttrade vaktmästaren.

»Ingen bjuder hvad jag bjudit», försäkrade spekulanten.

»Det vore naturligtvis en småsak för kommerserådet Schimmerman att öka de tjugufem», tillade han trotsigt, med en stolt blick på mig, som stod der utan ordnar och utan betjent, »men jag går aldrig ifrån mina föresatser, och jag är säker, att jag icke heller denna gång förlorar derpå. I morgon skiekar jag min betjent att afhemta chiffonniern. Den står allt qvar för min räkning, jag är viss derpå.

»Jag fruktar, att kommerserådet gör hvad han ångrar! sade vaktmästaren bugande, då den stolte penningaristokraten aflägsnade sig.

»Jag hade varit en tyst åskådare, som nu gjorde mina anspråk gällande och betalade den utfästade summan — liten i anseende till chiffonnierns både historiska och arkitektoniska värde.

»Vaktmästaren log. Han fröjdade sig åt kommerserådets »långa näsa», som han uttryckte sig.

»Huru rätt hade icke vaktmästaren, då han sade, att chiffonniern icke kunde af kommerserådet för högt betalas, ehuru han icke förstod andemeningen af dessa ord.

»Nu blef hans envishet att icke öka summan med de för honom lumpna tjugufem riksdaler ett medel till den upptäckt han skulle velat köpa med halfva sin förmögenhet. Nyckeln till den lönnlåda, som gömde hans nedrighet, kom derigenom i din hand, och ditt barn, hvars moder du så samvetslöst behandlat, blef den, som uppläste denna lönnlåda, men icke förrän du under tvänne tiotal lidit makens och faderns sargande förebräelser. Och hvad som är ännu mer — som är sista länken i denna underbara kedja — för att kunna bevisa Schimmermans brott förer dig den ledande handen in i denna eländets boning, der offret för hans hårdhet kämpar vanärans, plågans och behofvens heta, mångåriga kamp, och nu träder för Schimmermans öga, likt en vålnad, systemen till hans offer, och det blir *hon*, som med ovedersägliga bevis afrycker den sista lumpen, med hvilken han sökte skylla sitt brott! —

»O, min son, ser du nu icke i allt detta Guds styrande hand — vedergällningen?» forfor grefven med djup stämma.

»Ja, min far, jag har förstått det, och jag vill med Guds hjälp försöka att icke glömma att tacka Honom för Hans nåd — icke glömma att akta på de väktarrop Han gifvit mitt hjerta!»

Omkring en vecka efter ofvanstående samtal erhöll grefve Ossian ett bref, som meddelade honom Schimmermanska husets ställning.

Affärerna kunde naturligtvis icke ännu vara utredda, men dock så mycket, att man förmodade, att när de garanterade och i tidningarna lofordade

donationerna blefvo uttagna, icke mycket blefve öfrigt. Den Schimmermanska fonden måste således uteblifva, oaktadt alla öfverläggningar, alla de skimrande luftslott, som kommerserådet hade byggt på — som han trodde — denna evighetsgrund.

Den Hamburgska stora balansen hade nedryckt denna lysande kupol från hans äras stolta tempelbyggnad! — — —

»Och mammas tant, den stackars kaptenskan, hvart skall hon taga vägen?» frågade Ossiana, sedan hon emottagit dessa underrättelser.

»Hon får säkert ett vänligt och fridfullt hem i Theodors och Ossianas hus?» svarade grefve Ossian, med en varm blick på sin dotter, som tacksamt böjde sig ned att kyssa den kära fadershanden.

»Fru Gyllenstråle blir *din* — Louise blir *min* skyddssling!» tillade grefve Ossian. »De hafva säkert båda lidit mycket, ehuru på olika sätt. Nu skola vi uppjuda all vår förmåga att så mycket som möjligt glädja deras återstående dagar!»

XXIX.

Följande midsommar virades den blommande myrtenkransen kring Ossianas sköna lockar. Bröllopet var — hvad ett sådant alltid borde vara — en kärlekens rosenfest. Alla släktingar och vänner delade denna de lyckligas ljufva högtidsglädje. Äfven brudgummens syster, brudens kära barn-

domsvän, den unga grefvinnan från Seinens strand, hade med sin man infunnit sig på Adelsö.

Den åttiofemårige, silfverlockige Anders Person, f. d. torparen i Lindbacken, jemte fiskarfolket från Ekudden, voro heller icke glömda bland bröllopsgästerna.

»Om jag ändå på detta plebejiska bröllop, som passar bättre i en dålig roman, än på det ståtliga Adelsö, hade haft den glädjen att få presentera Edla som statsrådinna!» yttrade grefvinnan suckande till kusin Gunilla, ty härads höfding Norde- man hade icke ännu hunnit denna af hans svärmor så mycket önskade värdighet. Ovisst är också, om han någonsin skulle hinna den. Alla statsråds- ämnen blifva icke statsråd, då kanske deremot det någon gång händer, att de, som icke tycktes ämnade dertill, ändå erhålla denna värdighet.

En enda bland våra gamla bekanta sakna vi bland den stora och lysande bröllopsskaran, och denne ende är — den unge Jorsalafararn, magister Adolf Lidén.

Icke var han en glömd bröllopgäst, men han hade företagit en resa till Avasaxa. Han behöfde på nära håll se det land, der solen *icke* går ned! —

»Ack, att han icke fick henne! — att Agnes kunde vara honom så otrogen! skola säkert många af våra unga läsarinor utropa och kanske ångra, att de läst denna berättelse, som kanske mistat allt intresse genom denna afväg från romanens och novellens vanliga gång. Vi våga erinra dessa missnöjda, af hvilka de flesta troligen ännu icke vaknat från den herrliga morgondrömmen — från livvets skönaste illusion — att detta är ingen roman,

utan en liten sannsaga, hemtad ur verklighetens annaler.

Likasom i naturens stora blomsterrike icke alla knoppar blifva blommor, så är det ock i hjertats blomsterverld — ofta affalla de första, de som syntes oss skönast! . . . Och skulle hvarje menniska för oss uppläsa de första raderna af sin ungdomshistoria — visa oss de första vissnade knopparne i hjertats herbarium — männe vi icke äfven då de flesta gånger skulle utropa: Aek, att de icke fingo hvarandra! Att *han*, att *hon* kunde vara så otrogen! — — —

Om det kan lända våra unga läsarinnor till någon liten tröst — någon liten bekräftelse på den första kärlekens evighet — så bedja vi, att som en liten apostill få tillägga, att magistern, numera professorn, ännu icke valt sig en brud. Hans kärlek, hans lefnadsmål tyckas uteslutande vara lärdomen, vetenskapen. Skulle någon synlig förändring i detta fall inträffa, hvilket vi dock icke hafva skäl att förmoda, då redan mer än tjugu solhvarf tågat öfver jorden, sedan han såg solen på Avasaxa, så skola vi derom hafva äran underrätta.

Kanske skall innan dess mängen af de nu mest missnöjde hunnit lära sig att se lifvet *sådant det är*, och icke sådant man önskade det vara, och af det egna hjertats erfarenhet sucka: »Ja, så går det ofta till i verkligheten!»

I bokhandeln har utkommit å 4 kr. 50 öre:

FRÅN

GUSTAF III^s

OCH

HERTIGEN-REGENTENS DAGAR

MAGDALENA RUDENSCHÖLD

ROMANTISK SKILDNING

AF

SYLVIA.

STOCKHOLM

NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION